

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
NFI projekts Nr.4.3-24/NFI/INP-002
Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības
plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu
izstrādāšana”

Koncepcija

Publisko pakalpojumu attīstība

Latgales plānošanas reģionā

PROJEKTS

LATGALES PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Rīga 2014

SATURS

1. IEVADS.....	5
2. PROBLĒMAS RAKSTUROJUMS UN SĀKOTNĒJAIS IZVĒRTĒJUMS	8
2.1. Latgales plānošanas reģiona sociālekonomiskie rādītāji.....	8
2.2. Pierobeža.....	13
2.3. Pakalpojumu pieejamība	16
3. PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS NOTEIKTIE RISINĀJUMI PUBLISKO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANAI UN PIEEJAMĪBAI	18
3.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija „Latvija 2030”	18
3.2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam	19
3.3. Nozaru pamatnostādnes	20
3.3.1. Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam	20
3.3.2. Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija”	20
3.3.3. Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam	21
3.3.4. Transporta attīstības politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam	21
3.3.5. Reģionālās politikas pamatnostādnes laika periodam līdz 2019.gadam	22
3.4. Latvijas konkurētspējas novērtējums 2011	23
3.5. VARAM Konceptija par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi.....	24
3.6. "Publisko pakalpojumu likuma" projekts.....	26
3.7. Citu valstu pieredze publisko pakalpojumu jomā	28
4. PASĀKUMI PUBLISKO PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBAI.....	29
4.1. Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam.....	29
4.2. Latgales Stratēģija 2030 un Latgales programma 2010.-2017.g	29
4.3. Publisko pakalpojumu koncepcija SIF projekta ietvaros	30
4.4. 2007.-2013.gada Es fondu aktivitātes kā līdzeklis reģionālo atšķirību mazināšanai Latvijā	31
4.4.1. Latgales rīcības plāns.....	32
4.4.2. LUC izveide.....	33
5. PUBLISKO PAKALPOJUMU ATĪSTĪBAS SCENĀRIJI LATGALĒ.....	36
5.1. Alternatīva – pilnīga pāreja uz e-pakalpojumiem:	43
5.2. Alternatīva – VPA jeb KAC novada nozīmes un vietējās nozīmes centros	44
5.3. Alternatīva – mobilās brigādes kā pakalpojumu sniedzēji novadu attīstības centros	47
6. PAKALPOJUMU PIEJAMĪBAS STANDARTS LATGALES REĢIONĀ.....	56
7. KOPSAVILKUMS.....	58
8. PIELIKUMI.....	61
8.1. Pielikums Nr.1 Aptauja.....	61
8.2. Pielikums Nr.2 Ministriju struktūrvienības, kas sniedz publiskos administratīvos pakalpojumus.....	65
8.3. Pielikums Nr.3 Iedzīvotāju skaita izmaiņas un izmaiņu prognoze	71
8.4. Pielikums Nr.4 Latgales plānošanas reģiona apdzīvojuma līmeņi un esošā pakalpojumu pieejamība.	75

SAĪSINĀJUMU UN TERMINU SKAIDROJUMS

AP	Attīstības programma
CSB	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
Eurostat	Eiropas Savienības Statistikas birojs
IAS	Ilgtermiņīgā attīstības stratēģija
IeM	Iekšlietu ministrija
Iestāde	Institūcija, kura darbojas publiskas personas vārdā un kurai ar normatīvo aktu noteikta kompetence valsts pārvaldē, piešķirti finanšu līdzekļi tās darbības īstenošanai un ir savs personāls
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
KAC	Klientu apkalpošanas centrs
Klients	Fiziska vai juridiska persona, vai personālsabiedrība, kura izmanto vai ir tiesīga izmantot pakalpojumu
LAD	Lauku atbalsta dienests
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LIAS	Latvijas ilgtermiņīgā attīstības stratēģija „Latvija 2030”
LLKIC	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LPR	Latgales plānošanas reģions
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
LUC	Latgales uzņēmējdarbības centrs
NAP	Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
Pakalpojums	Jebkurš no pakalpojumu veidiem, kura sniegšanu nodrošina iestāde (pārvaldes pakalpojums, saimnieciskais pakalpojums, administratīvais pakalpojums vai starpiestāžu pakalpojums)
Pakalpojuma turētājs	Iestāde, kuras kompetencē ir ar publisko pakalpojumu saistītās valsts pārvaldes funkcijas vai uzdevuma nodrošināšana, vai pašvaldība, kuras neatņemams pienākums ir nodrošināt attiecīgo publisko pakalpojumu
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Publiskais administratīvais pakalpojums	Valsts administratīvo pakalpojumu sniedzēju – Valsts vides dienesta, Dabas aizsardzības pārvaldes, Uzņēmumu reģistra, Valsts zemes dienesta, Valsts ieņēmumu dienesta, Lauku atbalsta dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts augu aizsardzības dienesta, Valsts meža dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Valsts policijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (Konceptijā domāts dienesta funkciju nodrošinājums bez daļas vai posteņa izvietojuma), Nodarbinātības valsts aģentūras un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sniegtie administratīvie pakalpojumi
Publiskais individuālais pakalpojums	Izglītības, kultūras, veselības un sociālie pakalpojumi
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RPP	Reģionālās politikas pamatnostādnes
UR	Uzņēmumu reģistrs
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
Vienas pieturas aģentūras princips (VPA)	Tādu darba organizācijas metožu izmantošana pakalpojumu sniegšanā, kas pamatojoties uz labas pārvaldības principu un iestāžu savstarpējo sadarbību, ļauj saņemt pakalpojumus vienuviet klātienē vai elektroniski, arī tad, ja to sniegšanā ir iesaistītas vairākas iestādes, neatkarīgi no institūcijas un vietas
VMD	Valsts meža dienests
VPA	Vienas pieturas aģentūra
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD	Valsts vides dienests

VZD	Valsts zemes dienests
Novada attīstības centrs	<p>Apdzīvota vieta, saskaņā ar katras pašvaldības IAS vai AP noteikto LPR TP (http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana) ir noteikti kritēriji apdzīvojuma reģionālo centru līmeņiem. LPR AP (turpat) nosaka, ka mazajām pilsētām un atsevišķos gadījumos lielākajām lauku apdzīvotajām vietām ir jāpilda novadu nozīmes attīstības centru loma, sniedzot apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinot darba vietas. Novadu nozīmes attīstības centriem ir jāiekļaujas kopējā nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru funkcionālajā tīklā. Tāpēc novadu nozīmes attīstības centros ir jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Novada nozīmes attīstības centrus nosaka pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.</p>

1. IEVADS

Koncepcija „Publisko pakalpojumu attīstība Latgales reģionā” (turpmāk tekstā – LPR Koncepcija) tiek izstrādāta Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada programmas Nr. LV07 „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” projekta „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros, projekta identifikācijas numurs: Nr.4.3-24/NFI/INP-002, budžeta programma 71.00.00 „Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogramma 71.06.00 „Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana”¹. Izstrādātājs - Latgales plānošanas reģions.

Koncepcijas mērķis ir sekmēt Latgales Stratēģijā 2030 un Latgales programmā 2010.-2017. noteikto stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu, uzlabojot publisko pakalpojumu saņemšanas iespējas un pieejamību Latgales reģiona iedzīvotājiem.

Koncepcijas uzdevums ir noteikt perspektīvo publisko pakalpojumu klāstu reģionā, t.i., identificēt pakalpojumu saņemšanas vietas Latgales reģionā ārpus nacionālas un reģionālas nozīmes centriem un novadu administratīvajiem centriem (9+21+89), kā arī pakalpojumu ieviešanas un saņemšanas standarta nosacījumus.

Sagaidāmie rezultāti – iedzīvotāji publiskos pakalpojumus var saņemt 10 -15 km attālumā no dzīves vai darba vietas gan nacionālas, gan reģionālas, gan novada nozīmes centros, kā arī atsevišķos vietējās nozīmes centros; iedzīvotāji zina, kad un kur var saņemt standartizētus, kvalitatīvus pakalpojumus. Rezultātā vidējā termiņā ir kļuvis lēnāks iedzīvotāju skaita samazināšanās temps Latgales reģionā kopumā un 50% pašvaldību teritoriālo vienību ir uzlabojusies apdzīvotības blīvuma prognoze (šobrīd tiek prognozēts, ka līdz 2020.gadam iedzīvotāju skaits 50% Latgales reģiona teritoriālo vienību vēl samazināsies par 16% procentpunktiem, līdz 24%p; 30% teritoriālo vienību – par 8%p līdz 16%p; 14% teritoriālo vienību iedzīvotāju skaits samazināsies par 24%p līdz 32%p; dažās teritoriālajās vienībās samazinājums varētu pārsniegt pat 32%p, bet tikai aptuveni 5% varētu nebūt samazinājums vai tas nepārsniegtu 8%p); iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetos ir palielinājušies un pietuvojušies pārējo Latvijas reģionu rādītājiem; IKP rādītāji ir pietuvojušies pārējo reģionu vidējiem rādītājiem.

Sagaidāmie rezultāti, neieviešot koncepciju – palielinās iespēja, ka piepildās Latgales Stratēģijā 2030 prognozētā sliktā jeb „melnā” vīzija².

¹ http://varam.gov.lv/lat/fondi/grants/EEZ_2009_2014/latvijas_plan_reg_un_pasv_ter_att/?doc=17628

² Latgales reģions ir izolēta, reti apdzīvota teritorija ar sadrumstalotu apdzīvojuma struktūru un zemas kvalitātes infrastruktūru, augstu migrāciju uz citiem reģioniem, augstu bezdarbu, zemu pakalpojumu kvalitāti un pakalpojumu nodrošināšanas iespējām, augstām transporta un pakalpojumu izmaksām, ražošanas bāzes deficītu un orientāciju uz dabas resursu, galvenokārt kokmateriālu, eksportu, izglītības iestāžu neatkarību no darba tirgus prasībām. Reģions ir kā nomale gan valsts iekšienē, gan ES skatījumā, gan Austrumu valstu skatījumā. Attīstības centri ir nevienmērīgi izvietoti reģionā, un tas palielina nomales efektus. Ekonomiskā aktivitāte centrēta galvenokārt divos reģiona centros – Daugavpilī un Rēzeknē. Pārējie novadu centri ekonomiskās attīstības un pakalpojumu nodrošinājuma ziņā ir pārāk vāji, lai veicinātu apkārtējās lauku teritorijas attīstību, līdz ar ko pārējo teritoriju raksturo lielas pamestas zemes

Vienlaikus projekta „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros pēc VARAM iniciatīvas notiek Publisko individuālo un valsts administratīvo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam (iepirkuma identifikācijas Nr. VARAM 2014/14, 10.03.2014), kura mērķis ir veikt publisko individuālo un valsts administratīvo pakalpojumu attīstības teritoriālu izvērtējumu, atbilstoši apdzīvojumam Latvijas reģionos, ņemot vērā demogrāfisko izmaiņu procesus, mobilitātes aspektus un satiksmes un transporta infrastruktūras nodrošinājumu, kā arī sagatavot priekšlikumus publisko individuālo un valsts administratīvo pakalpojumu perspektīvajai attīstībai, ņemot vērā analīzes kvalitatīvos un kvantitatīvos aspektus (turpmāk tekstā – Izvērtējums).

Izstrādājot LPR koncepciju, ir ņemti vērā vairāki būtiski faktori: LPR kā īpaša reģiona statuss gan atrašanās vietas, gan ilgstoši veidojušos sociālekonomisko apstākļu dēļ, nepieciešamība „restartēt” reģiona ekonomiku un nostabilizēt iedzīvotāju skaitu, kā vienu no paņēmieniem izmantojot uzsvaru uz publisko pakalpojumu pieejamību viszemākajā no iespējamajiem apdzīvojuma līmeņiem un uzņēmējdarbības veicināšanu. LPR koncepcija ir balstīta uz spēkā esošiem attīstības plānošanas dokumentiem, tai skaitā LIAS, NAP, nozaru pamatnostādņēm, Latgales Stratēģiju 2030, Latgales programmu 2010.-2017., visu Latgales novadu pašvaldību spēkā esošām attīstības stratēģijām un attīstības programmām. Tiek ņemta vērā VARAM izstrādātā koncepcija par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi (ar grozījumiem, kas apstiprināti MK 06.01.2015.), kura paredz valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) izveidi nacionālas un reģionālas nozīmes centros un novadu administratīvajos centros (9+21+89).

LPR koncepcijā izmantoti arī Izvērtējuma laikā gūtie secinājumi, sagatavotie dati un materiāli, to norādot. Analizēti publiski pieejamie statistikas dati, izmantoti LPR iepriekš veiktie pētījumi un datu apkopojumi dažādu projektu ietvaros, pašvaldību interneta mājaslapu informācija, aptaujas (2014.gada maijs – jūlijs) un diskusiju (22.10.2014. Balvos) veidā noskaidrots pašvaldību izpilddirektoru un teritoriālo pārvalžu vadītāju viedoklis, sabiedriskās apspriešanas pasākumos (10.12.2014. Daugavpilī, 11.12.2014. Rēzeknē un 11.12.2014. Balvos) iesaistīti valsts pārvaldes reģionālo iestāžu (VSAA Daugavpils reģionālās nodaļas, VMD Dienvidlatgales virsmežniecības, Uzņēmumu reģistra, VID Nodokļu pārvaldes Daugavpils klientu apkalpošanas centra, VZD Latgales reģionālās nodaļas, VVD Rēzeknes RVP, LAD

platības bez ražošanas / ienākumu ģenerēšanas funkcijām. Reģionā pastāv slikts ceļu savienojuma nodrošinājums starp reģiona novadiem un starp reģiona centriem un galvaspilsētu. Zemā ceļu kvalitāte, ātrums, ērtība un drošums apgrūtina reģiona centru / novadu sasniedzamību, kas ierobežo to ekonomisko attīstību. Dzelzceļu tīkla infrastruktūra ir neattīstīta un jauda ir nepietiekama gan kravu, gan pasažieru pārvadājumu jomā. Reģionu raksturo zema telekomunikāciju sakaru (ieskaitot internetu) kvalitāte un nevienmērīgs to pārklājums. Attīstības centru trūkums lielākajā reģiona teritorijā veicina migrāciju no lauku teritorijām uz reģiona centriem un no reģiona – uz Rīgu un ārvalstīm, līdz ar ko samazinās reģionālā darbaspēka kvalitāte un konkurētspēja, kā arī cilvēkresursu kapacitāte sabiedriskajā un privātajā sektorā. Augstā iedzīvotāju mirstība un zemā dzimstība kombinācijā ar migrāciju ir samazinājusi iedzīvotāju skaitu reģionā no 340 tūkst. cilvēku 2010.gadā līdz 303 tūkst. cilvēku. 2020. gadā un 275 tūkst. cilvēku 2030. gadā. Reģiona iedzīvotāju novecošanās ir palielinājusi pieprasījumu pēc veselības aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības, kurus zemo pašvaldību ienākumu dēļ nav iespējams nodrošināt. Izglītības jomā vienīgā augstākās izglītības jomā darbojas Daugavpils universitāte, kas nespēj atražot kvalificētu darbaspēku visa reģiona vajadzībām, kā rezultātā pastāv zems uzņēmējdarbības un inovāciju līmenis un zems ražošanas ar augstu pievienoto vērtību īpatsvars.

Austrumlatgales RLP, VMD Austrumlatgales virsmežniecības, LAD Ziemeļaustrumu RLP, Latgales reģiona attīstības aģentūras, Latgales uzņēmējdarbības centra) pārstāvji un Latgales reģiona pašvaldību darbinieki.

Koncepcijas ieteicamais darbības termiņš – līdz 2020.gadam.

2. PROBLĒMAS RAKSTUROJUMS UN SĀKOTNĒJAIS IZVĒRTĒJUMS

2.1. Latgales plānošanas reģiona sociālekonomiskie rādītāji

Latgales plānošana reģions ir viens no pieciem Latvijas plānošanas reģioniem, atrodas Latvijas austrumu, ES ziemeļaustrumu daļā pie ES ārējās austrumu robežas. Reģions austrumos robežojas ar Krievijas Federāciju, dienvidaustrumos ar Baltkrievijas Republiku un dienvidos ar Lietuvu. ES Austrumu robeža funkcionē kā barjera ar ierobežotu robežas pārejas iespējamību, stingru kravu un pasažieru plūsmas kontroli. Pārrobežu saimnieciskās saiknes ierobežo vīzu režīms ar Baltkrieviju un Krieviju. Latvijā Latgales plānošanas reģions ziemeļrietumos robežojas ar Vidzemes plānošanas reģionu un rietumos – ar Zemgales plānošanas reģionu.

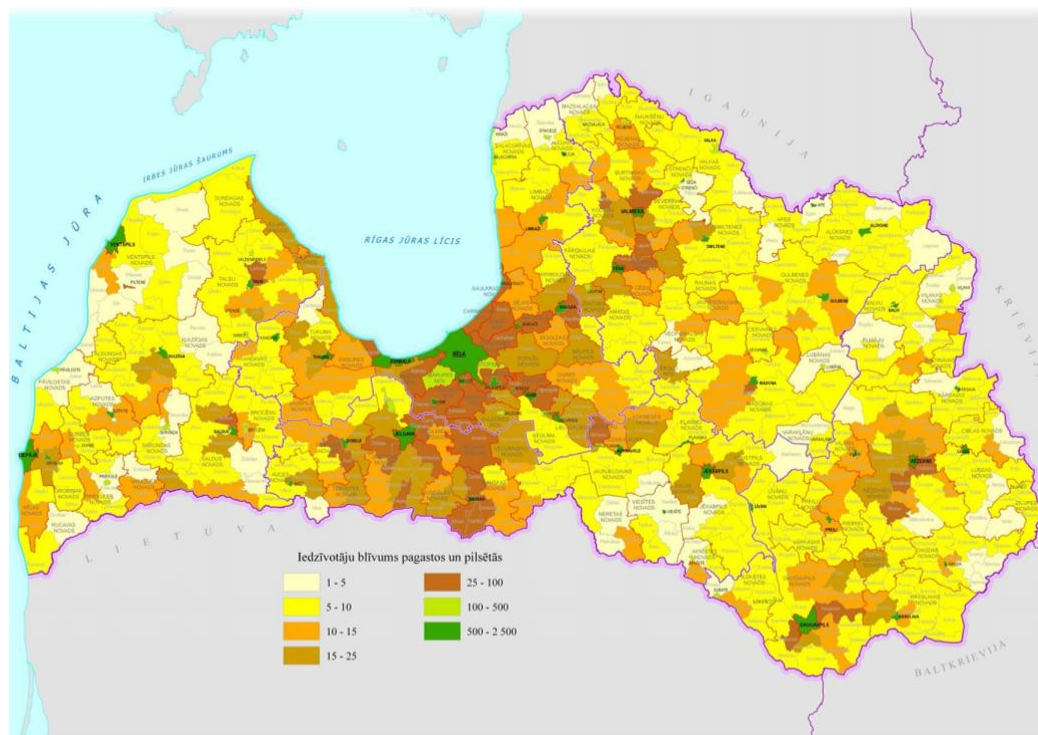
Latgales plānošanas reģions sastāv no 19 novadu pašvaldībām- Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Rugāju, Riebiņu, Vārkavas Viļānu, Viļakas un Zilupes un diviem nacionālas nozīmes centriem – Daugavpils un Rēzeknes.

1.attēls Latgales plānošanas reģiona administratīvi teritoriālais iedalījums

Latgales reģiona kopējā platība ir 14 549 km², teritorija aizņem 22,5% no valsts kopējās platības. Iedzīvotāju blīvums 2014.gada sākumā bija 21,8 iedzīvotāji uz vienu km². Kopš 2010.gada blīvums ir samazinājies par gandrīz 2 iedzīvotājiem.

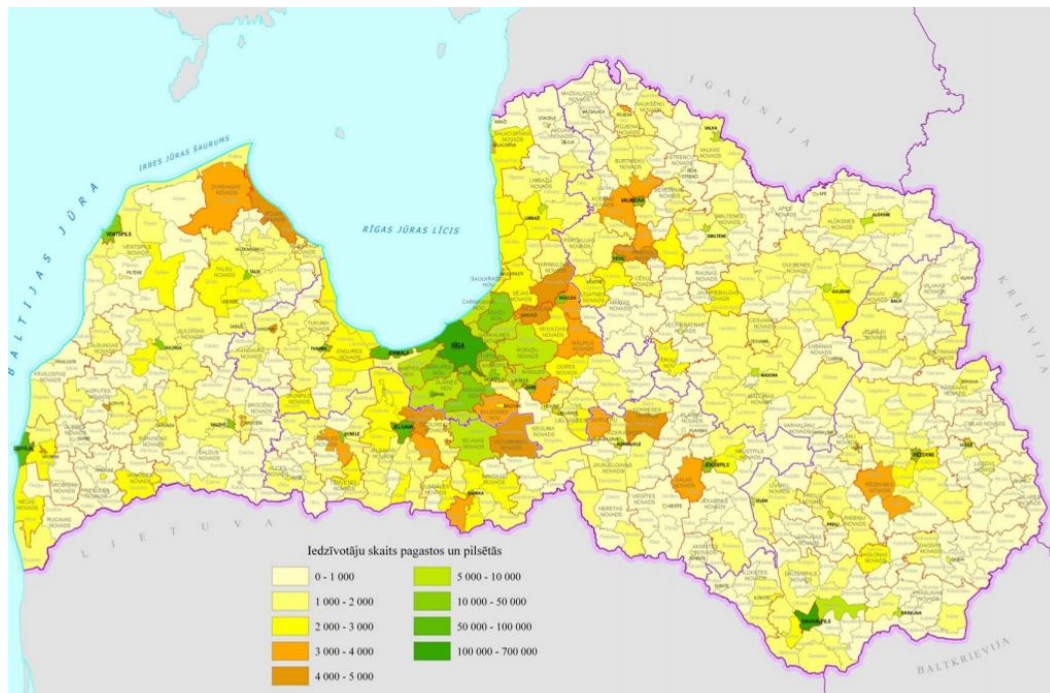
iedzīvotāju blīvums ir lielāks nekā Kurzemes un Vidzemes reģionā, bet jūtami atpaliek no Rīgas un nedaudz arī no Zemgales reģiona³. Latgales reģionā pašvaldības ar vismazāko platību un kopējo iedzīvotāju skaitu uzrāda arī viszemāko iedzīvotāju blīvumu – Baltinavas, Ciblas, Rugāju un Vārkavas novadā blīvums ir robežās no 5 līdz 7,9 iedzīvotāji uz km².

2.attēls Iedzīvotāju blīvums (cilv./ km²) teritoriālajās vienībās 2013. gada 1. janvārī. Datu avots: PMLP (iedzīvotāju skaits), VARAM un VRAA sniegtā informācija (teritoriju platība), autoru aprēķini.

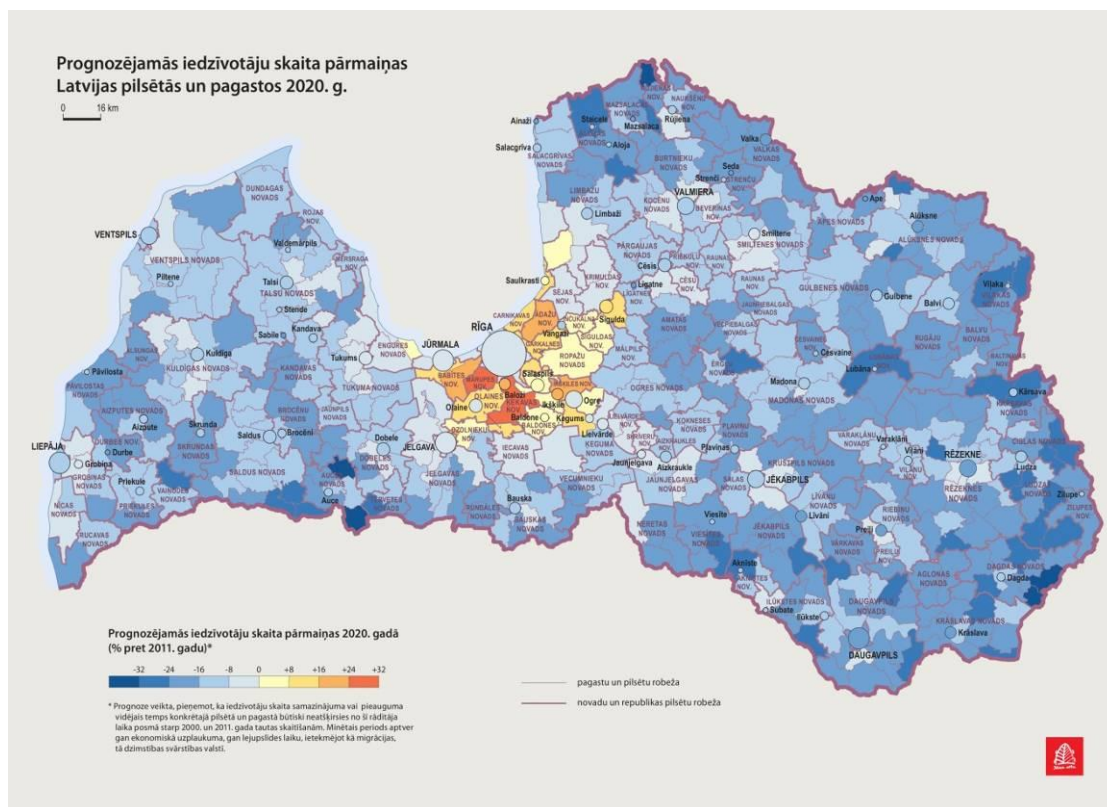
2014.gada sākumā Latgales reģionā bija 317 200 iedzīvotāju, kas ir 14,5% īpatsvars no valsts iedzīvotāju kopskaita. Ja Latgales teritorija aizņem gandrīz ceturtdaļu valsts teritorijas, tad iedzīvotāju skaits veido tikai vienu septīto daļu no valsts iedzīvotājiem, un tāpat kā valstī kopumā, arī Latgales reģionā iedzīvotāju skaits turpina samazināties. Salīdzinājumā ar 2009.gada sākumu tas ir sarucis par 7,8 procentpunktiem (%p), un tas ir augstākais samazinājuma rādītājs starp reģioniem: Rīgas reģionā samazinājums ir tikai 0,9%p, Zemgales reģionā – 5,9%p, Kurzemes reģionā – 6%p, Vidzemes reģionā – 6,7%p. Latgales pašvaldību vidū vislielākais iedzīvotāju skaita sarukums vērojams Aglonas novadā – par 10,4%p, Viļakas novadā – par 10,3%p, Ciblas novadā – par 10%p. Vairāk kā par 9%p iedzīvotāju skaits samazinājies Baltinavas, Ilūkstes, Krāslavas, Dagdas, Ludzas, Kārsavas un Zilupes novadā. Neviena Latgales pašvaldība laika periodā no 2009.līdz 2014.gadam neuzrāda iedzīvotāju skaita pieaugumu, bet, piemēram, Pierīgas novados iedzīvotāju skaits šajā laika periodā ir strauji pieaudzis: Mārupes novadā par 22,4%p, Garkalnes novadā par 17,3%p, Babītes novadā par 13,2%p. Laika periodā no 2000.gada sākuma līdz 2014.gada sākumam iedzīvotāju skaits Latgale reģionā ir samazinājies par 25,7%p.

³ Šeit un turpmāk VRAA dati, ja nav norādīts citādi

3.attēls Pastāvīgo iedzīvotāju skaits teritoriālajās vienībās 2013. gada 1. janvārī. Datu avots: PMLP, VRAA

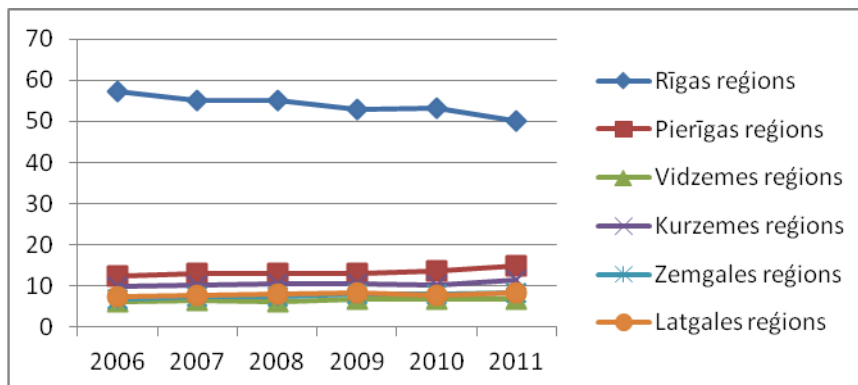
Vidējā termiņa prognoze (līdz 2020.gadam) liecina, ka iedzīvotāju skaits 50% Latgales reģiona teritoriālo vienību vēl samazināsies par 16%p līdz 24%p; 30% teritoriālo vienību – par 8%p līdz 16%p; 14% teritoriālo vienību iedzīvotāju skaits samazināsies par 24%p līdz 32%p; dažās teritoriālajās vienībās samazinājums varētu pārsniegt pat 32%p, bet tikai aptuveni 5% varētu nebūt samazinājums vai tas nepārsniegtu 8%p (Pielikums Nr.3 Iedzīvotāju skaita izmaiņas un izmaiņu prognoze).

4.attēls Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas Latvijā līdz 2020.gadam, SIA Grupa 93

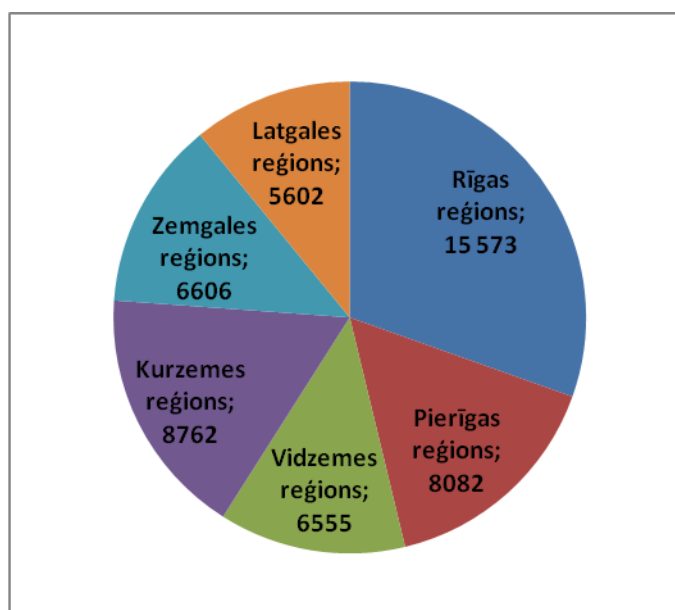
Prognoze balstīta uz statistiku, kas rāda, ka atsevišķos pagastos iedzīvotāju skaits no 2000.gada līdz 2011.gadam ir samazinājies pat par 50,6%p (Kupravas pagasts Viļakas novadā) un 48,7%p (Ķepovas pagasts Krāslavas novadā)⁴.

Latgales reģiona iedzīvotāju vecumstruktūras analīze parāda, ka reģionā ir salīdzinoši zemāks iedzīvotāju līdz darbaspējas vecumam īpatsvars, 2014.gada sākumā tas sastāda 12,8%, bet valstī kopumā šis rādītājs ir 14,2%, pārējos reģionos – robežās no 13,4% līdz 14,6%.

5.attēls IKP reģionos, īpatsvars procentos, CSB dati, 2014.g.

5.attēlā redzama ievērojama atšķirība Rīgas reģiona IKP un pārējo valsts reģionu IKP īpatsvarā. Lai arī Rīgas reģiona IKP ir tendence nedaudz samazināties⁵, tikai Pierīgas reģions kopš 2008.gada uzrāda stabilu pieaugumu, pārējie reģioni neuzrāda vienmērīgu IKP augšupeju. Ja IKP pieaugums statistiskajos reģionos (bez Rīgas) laika periodā no 2006.gada līdz 2011.gadam ir samērā vienmērīgs (par 35%p Pierīgā, 36%p Vidzemē, 39%p Kurzēmē un Latgalē, 40%p Zemgalē), tad naudas izteiksmē Latgales reģions ievērojami atpaliek no pārējiem reģioniem. IKP, izteikts EUR uz vienu iedzīvotāju, Latgalē ir trīs reizes mazāks kā Rīgas reģionā, gandrīz divas reizes mazāks kā valstī kopumā un par vairāk kā 1000 EUR atpaliek no citiem reģioniem (6.attēls).

6.attēls IKP statistiskajos reģionos, EUR uz 1 iedzīvotāju 2011.g., CSB dati 2014.g.

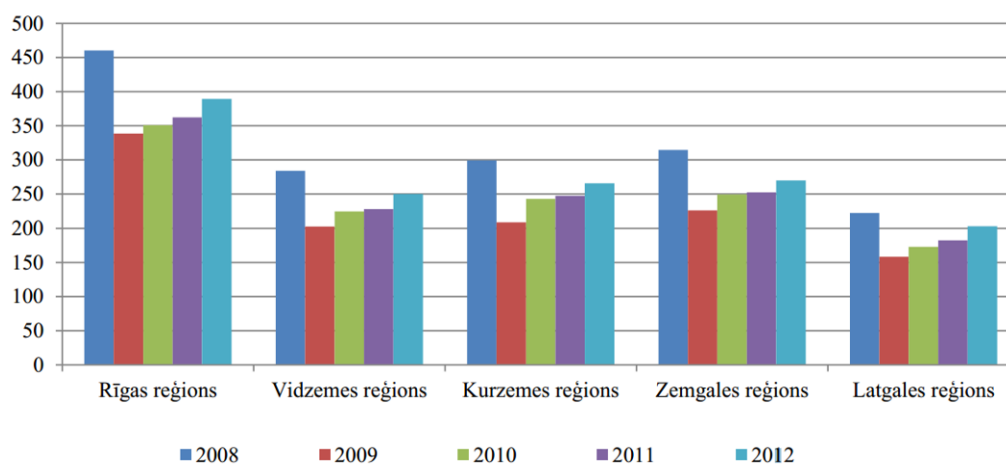
⁴ Personu pavienības SIA Grupa 93 un Jāņa sēta Pētījums, skat.Pielikumu Nr.3

⁵ www.csb.gov.lv

Bet, saskaņā ar Eurostat datiem Latgales plānošanas reģiona IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas līmeņa 2011.gadā veidoja tikai 8517 EUR (Latvijā – 15 000 EUR, ES-28 valstīs – 25 100EUR). Latgales plānošanas reģiona IKP veido mazāk nekā 33,9% no ES-28 valstu vidējā rādītāja⁶.

Līdz ar to būtiski atšķirīgā ekonomiskā aktivitāte, pakalpojumu pieejamība un sasniedzamība rada atšķirīgus dzīves kvalitātes standartus un attīstības iespējas iedzīvotājiem un veicina iedzīvotāju aizplūšanu no mazāk attīstītām uz attīstītākajām teritorijām, kas vēl vairāk samazina mazāk attīstīto teritoriju izaugsmes iespējas. Latvijas statistisko reģionu IKP uz vienu iedzīvotāju salīdzinājumā ar ES vidējiem rādītājiem nemainīgi ir salīdzinoši zems. ES NUTS 3 reģionu IKP uz vienu iedzīvotāju 2009.gadā svārstās no 136 500 EUR (Inner London – West reģions Lielbritānijā) līdz 2 300 EUR (Silistra reģions Bulgārijā), savukārt Latvijas statistisko jeb NUTS 3 reģionu rādītāji bija no 13 800 EUR Rīgas statistiskajā reģionā līdz 4 500 EUR uz vienu iedzīvotāju Latgales statistiskajā reģionā, secināts RPP⁷.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetos liecina par iedzīvotāju ienākumu līmeni un līdz ar to arī pašvaldību budžetu lielumu un iespējām pilnvērtīgi veikt savas funkcijas.

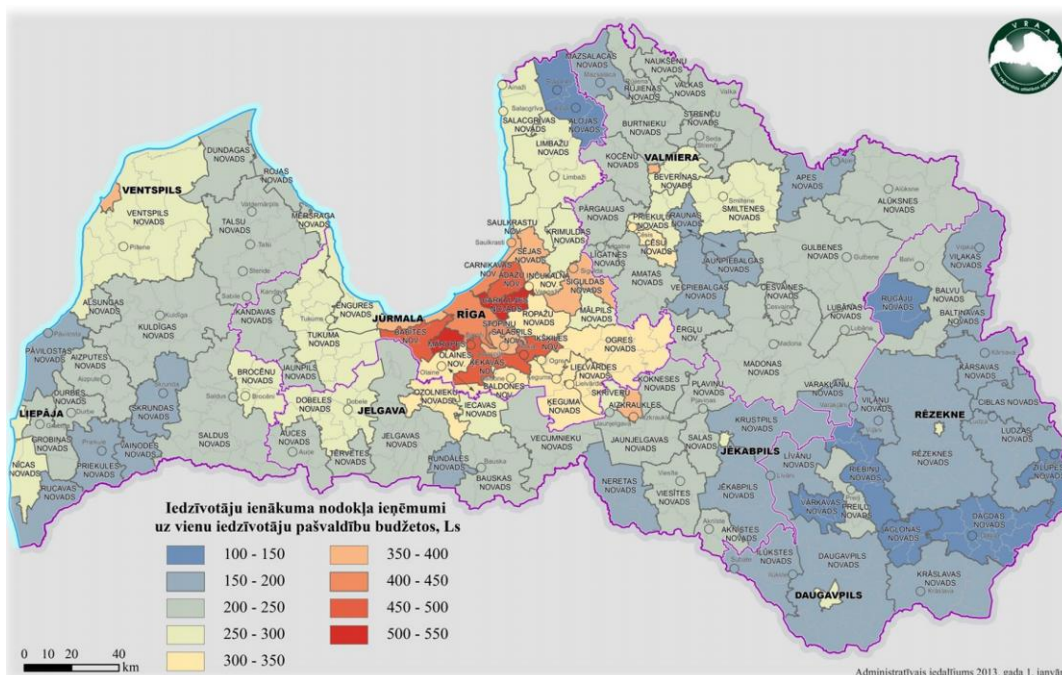

7.attēls Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu dinamika uz vienu iedzīvotāju pašvaldību budžetos plānošanas reģionos 2008.-2012.gadā, LVL, VRAA dati (aprēķini pēc valsts kases un PMLP datiem)

7.un 8.attēlā redzams, ka Latgales reģionā šie nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetos ilgstoši ir ievērojami zemāki nekā pārējā valsts teritorijā, atpaliekot par vismaz 50 - 200 LVL jeb 70 - 290 EUR.

⁶ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/1-27022014-AP/EN/1-27022014-AP-EN.PDF; VRAA dati

⁷ www.varam.gov.lv

8.attēls Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldību budžetos 2012.gadā. VRAA aprēķini pēc Valsts kases un PMLP datiem

2013.gadā vidējie ieņēmumi valstī uz vienu iedzīvotāju sastādīja 489 EUR, bet Latgales reģionā – tikai 319 EUR. Rīgas reģionā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldību budžetos bija 589 EUR, Zemgales reģionā – 433 EUR, Kurzemes reģionā – 422 EUR, Vidzemes reģionā – 391 EUR. Minētie dati liecina arī par ievērojamām ienākumu atšķirībām starp reģioniem. 2013.gadā Latgales reģionā mēneša vidējā bruto darba samaksa sastādīja tikai 68% no valsts vidējā rādītāja un bija zemākā starp reģioniem - 486 EUR⁸, turklāt Eurostat dati liecina, ka 2013.gadā vidējā darba alga (Eurostat aprēķina vidējo izpeļņu stundā) Latvijā sastādīja 26% no ES vidējās darba algas.

2.2. Pierobeža

Latgalei ir kopēja iekšējā valsts robeža ar Lietuvu un ārējā sauszemes robeža ar Krievijas Federāciju (276 km) un Baltkrievijas Republiku (161 km). Pierobežas josla (ne platāka par 2 km) ir noteikta Baltinavas novadā, Ciblas novada Blontu un Līdumnieku pagastā, Dagdas novada Bērziņu, Ķepovas un Šķaunes pagastā, Daugavpils novada Demenes, Salienas un Skrudalienas pagastā, Kārsavas novada Indras, Kaplavas, Piedrujas un Robežnieku pagastā, Ludzas novada Briģu pagastā, Viļakas novada Medņevas, Šķilbēnu, Vecumu un Žīguru pagastā, Zilupes novada Pasienes un Zaļesjes pagastā gar ārējo Latvijas Republikas sauszemes robežu⁹. Pierobeža ir noteikta Aglonas novada Aglonas, Grāveru, Kastuļinas un Šķeltovas pagastā, Balvu novada Balvu pilsētā, Balvu, Bērzkalnes, Bērzpils, Briežuciema, Krišjāņu, Kubuļu, Lazdulejas, Tilžas, Vectilžas un Vīksnas pagastā, Baltinavas novadā, Ciblas novada Blontu, Ciblas, Līdumnieku, Pušmucovas un Zvirgzdenes pagastā, Dagdas novada Andrupenes, Andzeļu, Asūnes, Bērziņu, Dagdas, Ezernieku, Konstantinovas, Ķepovas, Svāriņu un Šķaunes pagastā un Dagdas pilsētā, Daugavpils novada Ambeļu, Biķernieku, Demenes, Kalkūnes, Laucesas, Līksnas, Maļinovas, Medumu, Naujenes, Salienas, Skrudalienas, Sventes, Tabores, Vecsalienas un Višķu pagastā,

⁸ www.csb.gov.lv

⁹ <http://likumi.lv/doc.php?id=250857>

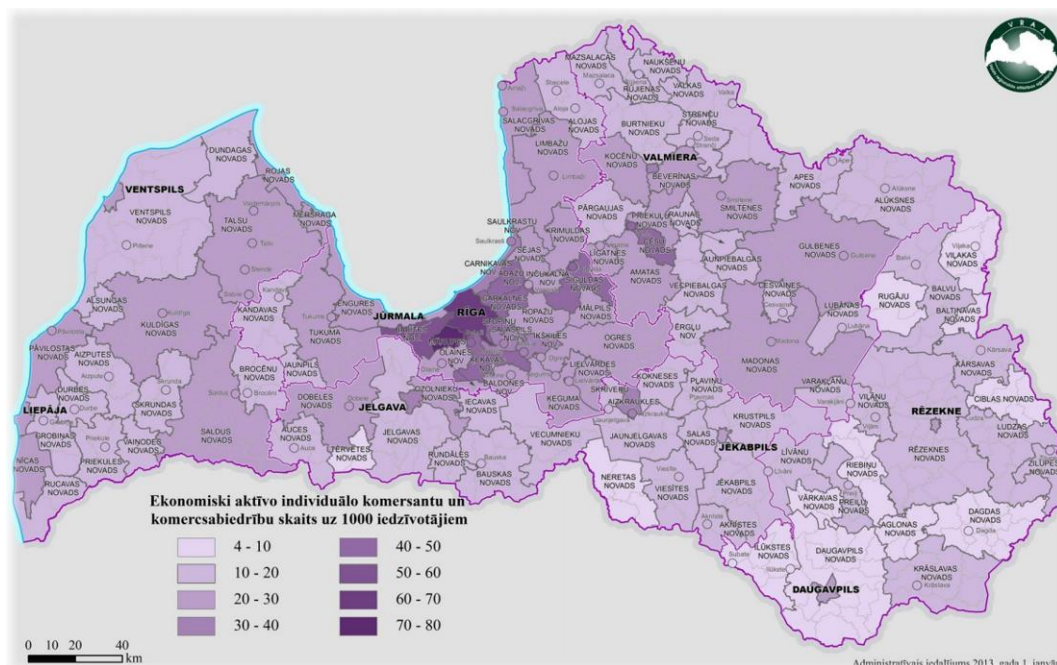
Daugavpils pilsētā, Ilūkstes novada Šēderes pagastā, Kārsavas novada Goliševas, Malnavas, Mežvidu, Mērdzenes un Salnavas pagastā un Kārsavas pilsētā, Krāslavas novada Aulejas, Indras, Izvaltas, Kalniešu, Kaplavas, Krāslavas, Kombuļu, Piedrujas, Robežnieku, Skaistas un Ūdrīšu pagastā un Krāslavas pilsētā, Ludzas novada Briģu, Cirmas, Isnaudas, Istras, Nirzas, Ņukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu pagastā un Ludzas pilsētā, Rēzeknes novada Bērzgales, Dricānu, Gaigalavas, Ilzeskalna, Kaunatas, Lendžu, Nautrēnu un Stružānu pagastā, Rugāju novada Lazdukalna un Rugāju pagastā, Viļakas novada Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žiģuru pagastā un Viļakas pilsētā, Zilupes novada Lauderu, Pasienes un Zaļesjes pagastā un Zilupes pilsētā (turpat), lai radītu tādus apstākļus, kas neļautu personām nelikumīgi šķērsot ārējo robežu, kā arī pārvietot mantas un preces pāri robežai neatļautās vietā un apkarotu pārrobežu noziedzību. Pierobeža ir noteikta ne šaurāka par 30 km, sākot no valsts robežas¹⁰. Tas nozīmē, ka gandrīz visā Latgales reģiona teritorijā ir spēkā Latvijas Republikas Valsts robežas likumā noteiktais pierobežas režīms.

9.attēls Pierobežas teritorijas Latgales reģionā

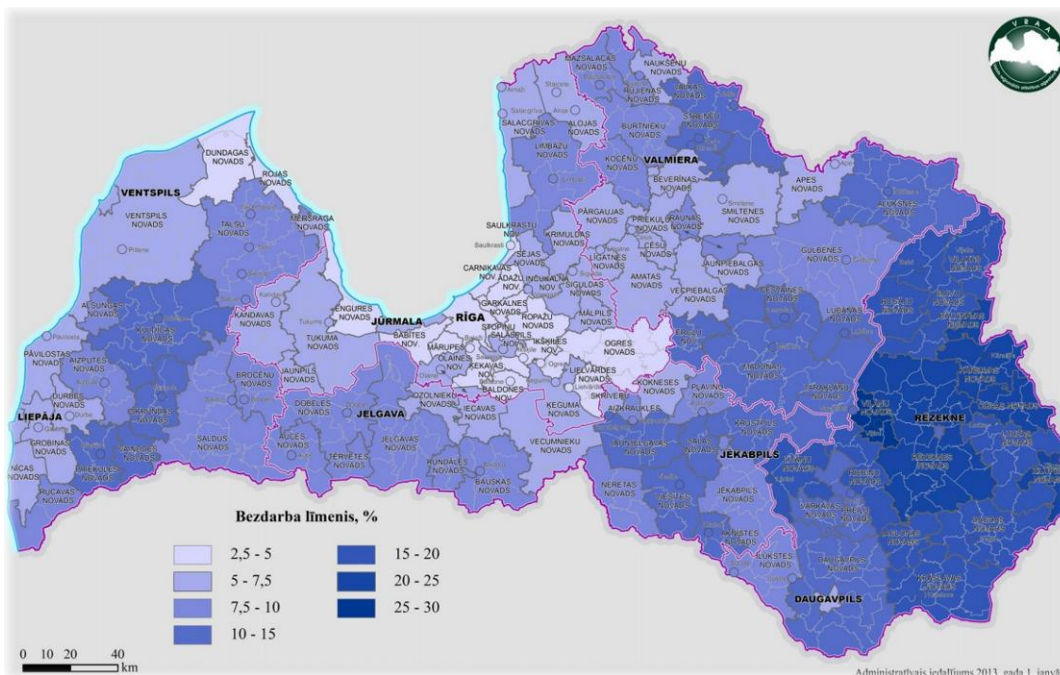
¹⁰ <http://likumi.lv/ta/id/201364-latvijas-republikas-valsts-robezas-likums>

No attīstības viedokļa ārējā pierobeža – Austrumu pierobeža – ir telpiski un funkcionāli plašāka teritorija, kurā īpašus nosacījumus ekonomiskajām un sociālajām aktivitātēm nosaka liels attālums līdz valsts galvaspilsētai un robeža kā fiziska „barjera” cilvēku un uzņēmumu kustībai. Vienlaikus „robeža” nes līdzīgi ekonomisko aktivitāšu potenciālu, kāds parasti veidojas, kad valstis pārstāv atšķirīgus tirgus, tomēr līdzšinējie procesi valstī to nav veicinājuši un sociālekonomiskā situācija Austrumu pierobežā ir ievērojami negatīvākā kā pārējā valsts teritorijā. Statistikas datu atšķirības starp tiešo pierobežu un pārējo Latgales teritoriju nav būtiskas (atsevišķi rādītāji, kā bezdarbs, nereti ir negatīvāki reģiona iekšienē, jo robežas funkcionēšana nodrošina arī daudzas darbavietas). Svarīgāks faktors ir attālums no Rīgas, pierobežas ceļu tīkls, pakalpojumu pieejamība un ekonomiskās aktivitātes līmenis pierobežā, tāpēc tās attīstību var nodrošināt visa reģiona attīstība kopumā. Nomales efekts izteiktāks ir Krievijas un Baltkrievijas pierobežā, jo robeža ar Lietuvas Republiku (Daugavpils novada dienvidrietumu daļa un Ilūkstes novads) ir iekšējā ES robeža, kas nekavē iedzīvotāju darbaspēka pārvietošanos. Savukārt, atrašanās pie ES ārējās robežas rada papildus traucējumus uzņēmējdarbības attīstībai, ņemot vērā ierobežojumus pierobežas joslā un stingru robežkontroli.

10.attēls Ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komersabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem pašvaldību teritorijās 2011. gadā. VRAA aprēķini pēc CSP un PMLP datiem

Pierobežas teritorijās ir izteikti mazs privātā sektora darbavietu skaits, zems iedzīvotāju blīvums un līdz ar to attīstīties nespējīgs tirgus, augsts bezdarbs, zema pirkspēja.

11.attēls Bezdarba līmenis pašvaldību teritorijās 2013. gada sākumā. VRAA aprēķini pēc NVA un PMLP datiem

Reģionu raksturo ilgstoši nelabvēlīgas tendences nodarbinātības jomā. Bezdarba rādītāji ir vairākas reizes augstāki salīdzinot ar pārējiem reģioniem. Ja 2008.gadā, kad bija viszemākais bezdarba rādītājs valstī (3,5%), Latgalē tas bija 6,6%, tad nākamajos gados līdz ar valsts ekonomikas lejupslīdi, bezdarbs Latgalē palielinājās visstraujāk – līdz pat 16,9% vidēji reģionā 2011.gadā, atsevišķos novados sasniedzot gandrīz 30% robežu. Arī 2013. un 2014.gadā, kad valstī vidējie bezdarba rādītāji bija attiecīgi 7,3% un 6,6%, Latgalē bezdarbs sastādīja 13,7% un 12,6% (salīdzinājumam Rīgas reģionā – 4,9% un 4,3%)¹¹ (11.attēls).

Austrumu pierobežas pašvaldības raksturo īpaši zems iedzīvotāju blīvums, ekonomiskā aktivitāte un īpaši strauja iedzīvotāju aizplūšana. Austrumu pierobežas novadi aizņem 20,6% Latvijas teritorijas, taču tajos dzīvo tikai 7,4% Latvijas iedzīvotāju. Laikā no 2007.gada sākuma līdz 2012.gada sākumam iedzīvotāju skaits austrumu pierobežas novados sarucis trīs reizes straujāk nekā novados vidēji un 2,5 reizes straujāk nekā Latvijā kopumā, turklāt tajos ir augsts iedzīvotāju virs darbības vecuma īpatsvars un zems iedzīvotāju līdz darbības vecumam īpatsvars. Arī Lietuvas un Igaunijas pierobežā raksturīgi nozīmīgi izaicinājumi teritoriju attīstībā, taču tie ir līdzīgi citās attālākajās lauku teritorijās esošajiem.

Lai risinātu demogrāfiskos izaicinājumus attiecībā uz teritoriju apdzīvotību, valsts reģionālās politikas ietvaros nepieciešams izlīdzināt sociālekonomiskās atšķirības, uzlabot mobilitātes iespējas, īpašu uzmanību pievēršot ES ārējās pierobežas drošības nodrošināšanai.

2.3. Pakalpojumu pieejamība

LPR AP¹² pakalpojumu jomā ir identificētas stiprās puses - saglabātās pakalpojumu sniegšanas vietas lauku teritorijās un par potenciāliem uzskatāmi lauku sabiedriskie centri, savukārt kā vājā puse minēts zems iedzīvotāju blīvums, kas nosaka augstākas izmaksas pakalpojumu sniegšanā un transporta infrastruktūras uzturēšanā uz 1 iedzīvotāju, un draudi ir: iedzīvotāju aizbraukšana no laukiem un pierobežas teritoriju vājā attīstība, t.sk. valsts robežas apsardzības situācijas pasliktināšanās, infrastruktūras sabrukšana, valsts un pašvaldību materiālie zaudējumi.

¹¹ VRAA dati

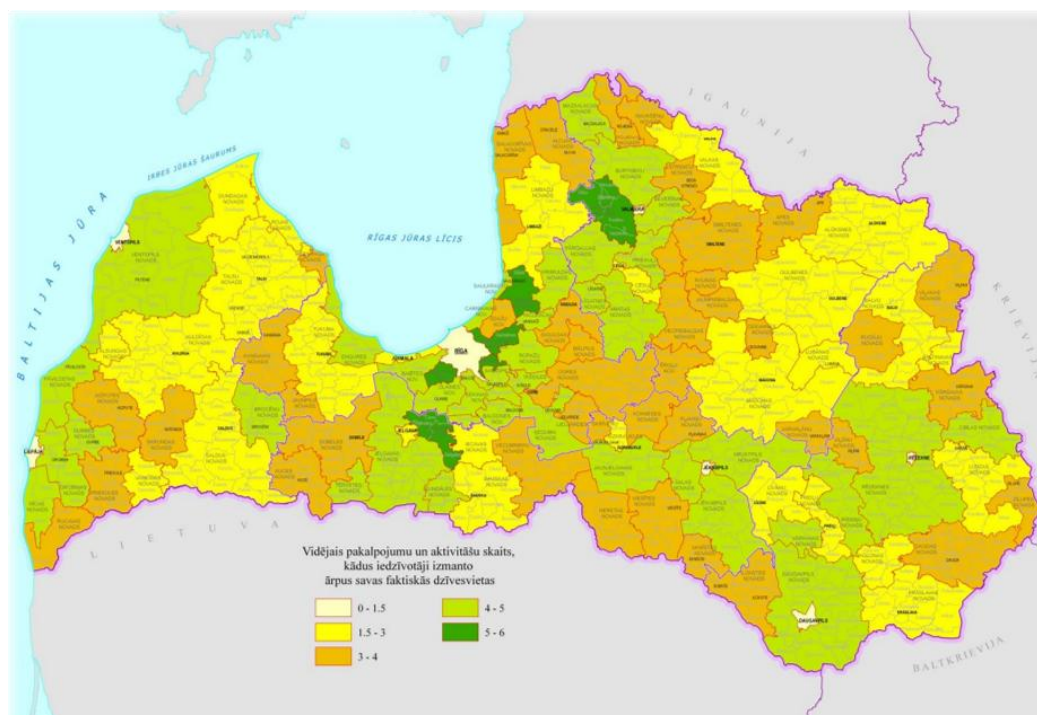
¹² <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana>

Pēc pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas tika saglabāti faktiski visi kādreizējo pagastu pašvaldību administratīvie un apdzīvoto vietu pakalpojumu centri. Tomēr pašvaldības izvēlas atšķirīgus risinājumus gan ekonomisku, gan citu apsvērumu dēļ. Piemēram, attiecībā uz skolu tīkla optimizāciju, daļa pašvaldību slēdza mazās skolas, daļa turpināja uzturēt tās, Izglītības pārvaldēm veicot papildus koordinējošo darbību¹³. Jauni pakalpojumu pieejamības risinājumi tiek meklēti sociālajā jomā. Latgales plānošanas reģiona Sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2017.gadam¹⁴ paredz mobilo brigāžu izveidi, liek lielāku uzsvaru uz aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu dzīves vietā.

Pakalpojumu sniegšanas kvalitāte lauku teritorijās atkarīga no šādiem faktoriem:

- Novadu centru un novada apdzīvoto vietu struktūras un kapacitātes;
- Lauku ceļu tīklojuma;
- Informācijas sistēmu attīstības (kam ir loma pakalpojumu pārvaldībā, t.sk. e-pakalpojumu attīstībā nākotnē);
- Valsts, pašvaldību, privātā un nevalstiskā sektora sadarbības;
- Iedzīvotāju pašorganizēšanās pēc līdzīgām vajadzībām;
- Sabiedriskajiem pasažieru pārvadājumiem un pašvaldību speciālā transporta pakalpojumiem (skolēnu autobusi, pašvaldības iestāžu un dienestu rīcībā esošais transports).

Atšķirīga situācija ir izveidojusies Daugavpils un Rēzeknes novadā, kur nav administratīvā centra sava novada teritorijā. Taču šīs abas pašvaldības ir izvērtējušas novada attīstības centru resursus un potenciālu un noteikušas novada nozīmes un vietējās nozīmes attīstības centrus. Daugavpils novada teritorijas attīstības centru noteikšanai tika izvērtētas visas novada apdzīvotas vietas, kurās dzīvo vismaz 200 cilvēku – lai pie mūsdienas demogrāfiskajām tendencēm būtu nodrošināts ilgtspējas potenciāls.

12.attēls Vidējais pakalpojumu un aktivitāšu skaits, kādus iedzīvotāji izmanto ārpus savas faktiskās dzīvesvietas. Datu avots: Latvijas iedzīvotāju aptauja (partnerībā ar portālu www.draugiem.lv), autoru aprēķini

¹³ Par izglītības pakalpojumu teritoriālā izvietojuma analīzi skat. Pētījumu Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam ID Nr.VARAM2014/14

¹⁴ <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana>

VRRRA veiktais pētījums¹⁵ liecina, ka lielākā daļa Latgales iedzīvotāju pakalpojumus izmanto ārpus savas dzīvesvietas (12.attēls), vidēji tie ir no diviem līdz pieciem pakalpojumiem. To var skaidrot ar iestāžu izvietojumu, kā rezultātā pakalpojumu teritoriālā pieejamība ir neviendabīga. LR 10 ministriju 35 padotībā esošo iestāžu (kuras sniedz publiskos administratīvos pakalpojumus) 65 nodaļas (pārvaldes, KAC) ir izvietotas 119 vietās Latgales reģionā. Savukārt, 5 iestāžu nodaļas vai pārvaldes, kas atrodas Vidzemes plānošanas reģionā, apkalpo arī Ziemeļlatgales pašvaldības. Taču, piemēram, ZM iestāde LAD valstī atrodas 10 vietās, kas ir zems pieejamības rādītājs pie ļoti liela pakalpojumu un klientu skaita, turpretī citas ZM iestādēs ar ievērojami mazāku pakalpojumu un klientu skaitu izveidojušas 2 reizes plašāku tīklu, attiecīgi, VTUA–26, VAAD–25, LVM–29, PVD –17 vietās. Atsevišķu iestāžu pakalpojumi ir tikai dažās vietās, piemēram, UR atrodas 9 vietās valstī, bet tikai 2 vietās LPR, VKPAI 4 vietās valstī, LPR tikai Rēzeknē.

3. PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS NOTEIKTIE RISINĀJUMI PUBLISKO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANAI UN PIEEJAMĪBAI

Publisko pakalpojumu pieejamības jautājumi guvuši atspoguļojumu visos nacionāla līmeņa politikas plānošanas dokumentos, no kuriem kā būtiskākie jāmin Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam¹⁶, Latvijas nacionālā reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai¹⁷, Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam¹⁸.

3.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija „Latvija 2030”

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (LIAS) „Latvija 2030”, kas apstiprināta 2010.gada 10.jūnijā Saeimā¹⁹ ir hierarhiski augstākais nacionāla līmeņa ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas ietver telpiskās attīstības perspektīvu. Tā nosaka politikas virzienus ilgtspējīgai un līdzsvarotai valsts teritoriju attīstībai, panākot reģionu ekonomiskā potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un prasmīgu izmantošanu.

Telpiskās attīstības perspektīva akcentē trīs galvenos aspektus:

- a) sasniedzamība un mobilitātes iespējas;
- b) apdzīvojumus kā ekonomiskās attīstības, cilvēku dzīves un darba vide;
- c) nacionālo interešu telpas – unikālas specifiskas teritorijas, kas nozīmīgas visas valsts attīstībai.

Tās mērķis ir radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un

¹⁵ http://www.vraa.gov.lv/lv/analitiska_darbiba/petijumi/

¹⁶ Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Apstiprināta Latvijas Republikas Saeimā 2010. gada 10. jūnijā, 100 lpp.

¹⁷ Latvijas nacionālā reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai. Apstiprināta Latvijas Republikas Ministru kabinetā 2010. gada 16. novembrī, 38 lpp.

¹⁸

http://www.pkc.gov.lv/images/NAP2020%20dokumenti/20121220_NAP2020_Saeim%C4%81_apstiprin%C4%81ts.pdf

¹⁹ http://www.pkc.gov.lv/images/LV2030/Latvija_2030.pdf

komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus. Kā būtisks faktors valsts iekšējās sasniedzamības uzlabošanai, reģionālās attīstības sekmēšanai un reģionu iedzīvotāju mobilitāte veicināšanai tiek minēts reģionālo un vietējo autoceļu un sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, nodrošinot to autoceļu kvalitāti, kas savieno kādreizējos pagastu administratīvos centrus ar novadu centriem, reģionālas un nacionālas nozīmes centriem. Ļoti būtiski, ka LIAS nosaka sabiedriskā transporta maršrutu plānošanā ņemt vērā ne tikai kvantitatīvo rādītāju – iedzīvotāju skaitu, bet arī iedzīvotāju tiesības saņemt līdzvērtīgus sabiedriskā transporta pakalpojumus visos reģionos un valsts atbalstam sabiedriskā transporta uzturēšanai jābūt tādā līmenī, kas nodrošina vismaz minimālās mobilitātes prasības – iespēju katru dienu ar sabiedrisko transportu nokļūt novada centrā, apmeklēt izglītības iestādes, nokļūt darba vietās, valsts un pašvaldību institūcijās, it īpaši mazāk apdzīvotajās lauku teritorijās.

LIAS definē attīstības centru iedalījumu – starptautiskas (Rīga), nacionālas (Daugavpils un Rēzekne Latgales reģionā), reģionālas (Balvi, Preiļi, Līvāni, Ludza, Krāslava Latgales reģionā) nozīmes centri. Savukārt mazajām pilsētām un Lielākajām lauku apdzīvotajām vietām jāpilda novadu nozīmes attīstības centru loma, sniedzot apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem pakalpojumus un nodrošinot darba vietas.

LIAS telpiskās attīstības perspektīvā noteikts mērķis radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus

3.2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam

Latvijas Nacionālais attīstības plāns (NAP) 2014.–2020.gadam ir hierarhiski augstākais nacionāla līmeņa vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Tas paredz nodrošināt publisko pakalpojumu pieejamību un efektivitāti visā Latvijas teritorijā (elektronizācijas iespējas, klientu apkalpošanas nodošana klientu apkalpošanas centriem („attīstības aģentūrām”)) atbilstoši „vienas pieturas” aģentūras principam.

NAP uzsver, ka neskatoties uz to, ka uzņēmējdarbības aktivitāte pārsvarā koncentrējas nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centros, iedzīvotājiem jebkurā Latvijas vietā ir jābūt pieejamiem valsts un pašvaldību pakalpojumiem elektroniskā veidā, kā arī vienotajos klientu apkalpošanas centros.

Prioritāte "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" paredz, ka ierobežotie ieguldījumi nedrīkst būt iemesls, lai iedzīvotājiem ievērojami samazinātos pakalpojumu pieejamība. "Pakalpojumu grozā", kuru veidos perspektīvais publisko pakalpojumu klāsts atbilstoši apdzīvojuma līmenim, ir skaidri jādefinē, kādi publiskie pakalpojumi būs pieejami dažādiem apdzīvojuma līmeņiem, sākot no ciemiem pagastos līdz nacionālās nozīmes attīstības centriem (ar RPP apstiprināšanu „pakalpojumu grozs” ir noteikts).

Prioritātes mērķis ir radīt līdzvērtīgākas darba iespējas un dzīves apstākļus visiem iedzīvotājiem, izmantojot teritoriju attīstības potenciālus un unikālos resursus.

Lai sasniegtu šo mērķi, ir noteikti vairāki rīcības virzieni, tai skaitā - pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai.

NAP ir konstatēts, ka nevienlīdzība starp reģioniem un vietējām pašvaldībām pastāv gan ienākumu un ekonomiskās aktivitātes ziņā, gan arī pakalpojumu pieejamībā, kas rada izteikti atšķirīgu dzīves kvalitāti dažādu teritoriju iedzīvotājiem. Šāda situācija veicina ekonomiski aktīvo iedzīvotāju aizplūšanu no mazāk attīstītām uz attīstītākām teritorijām, kas vienlaikus ar zemo produktivitātes līmeni vēl vairāk samazina mazāk attīstīto teritoriju izaugsmes iespējas un darba vietu skaitu. Tāpēc nepieciešams pēc iespējas izlīdzināt publisko pakalpojumu pieejamību

un efektivitāti visā Latvijas teritorijā, ievērojot pamatoti atšķirīgās pakalpojumu sniegšanas izmaksas un to kvalitāti.

Rīcības virziena "Pakalpojumu pieejamība līdzvērtīgāku darba iespēju un dzīves apstākļu radīšanai" mērķi ir:

- 1) Nodrošināt attīstības centru ērtu un drošu sasniedzamību, t.sk. panākot 2020.gadā labu braukšanas kvalitāti pa autoceļiem, kas savieno nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centrus, un sabiedriskā transporta pieejamības paaugstināšanu, izveidojot efektīvu un sabalansētu sabiedriskā transporta sistēmu;
- 2) Nodrošināt pakalpojumu pieejamību atbilstoši demogrāfijas tendencēm un apdzīvojuma izmaiņām;
- 3) Nodrošināt pakalpojumu ērtu pieejamību elektroniskā veidā;
- 4) Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana vienotā autobusu un vilcienu maršrutu tīklā, nodrošinot lauku iedzīvotājiem iespējas nokļūt reģionālas nozīmes attīstības centros, un no tiem nacionālas nozīmes attīstības centros un galvaspilsētā (pagastu savienojums ar 21 + 9, vismaz divas reizes dienā);
- 5) Ātras un īpaši ātras datu pārraides tīklu pieejamības nodrošināšana visā Latvijas teritorijā;
- 6) Sistēmas izveide publisko pakalpojumu jomas darbinieku piesaistīšanai darbam ārpus Rīgas aglomerācijas;
- 7) Noteikt un ieviest pakalpojumu grozu dažādiem apdzīvojuma līmeņiem: a) pakalpojumi nacionālās un reģionālās nozīmes centros (9+21); b) pakalpojumi lauku teritorijās (ārpus nacionālās un reģionālās nozīmes centriem);
- 8) Publisko pakalpojumu optimizēšanas un pieejamības nodrošināšana (elektronizācijas iespējas, klientu klātienē apkalpošanas nodošana klientu apkalpošanas centriem ("attīstības aģentūrām")) atbilstoši "vienas pieturas" aģentūras principam, balstoties uz valsts pārvaldes publisko pakalpojumu izvērtēšanas rezultātiem.

Rīcības virziena "Ekonomiskās aktivitātes veicināšana reģionos –teritoriju potenciāla izmantošana" viens no mērķiem ir radīt priekšnoteikumus ekonomiskās aktivitātes uzlabošanai Austrumu pierobežā.

3.3. Nozaru pamatnostādnes

3.3.1. Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam²⁰ kā vienu no prioritārajiem darbības virzieniem nosaka institucionālā tīkla sakārtošanu. Tā ir prioritāri saistīta ar pirmsskolas un sākumskolas izglītības pakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk bērnu dzīvesvietai, turklāt pirmsskolas izglītībai jābūt pieejamai maksimāli tuvu bērnu dzīvesvietai neatkarīgi no ģeogrāfiskiem un administratīvi teritoriāliem kritērijiem. Pamatnostādnes paredz, ka nepieciešams nodrošināt savstarpēju izglītības politikas un reģionālās politikas saskaņotību, lai nodrošinātu, ka izglītības politika tiek veidota un īstenota, ievērojot administratīvi teritoriālo attīstību un ņemot vērā, ka izglītība ir viena no politikas jomām, kurai ir nozīmīga loma reģionālajā attīstībā.

3.3.2. Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija”

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija”²¹ uzsver tradicionālo robežu izzušanu kā vienu no 21.gadsimta globālajiem izaicinājumiem, tai skaitā

²⁰ <http://m.likumi.lv/doc.php?id=266406>

²¹ <http://polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file41041.doc>

kultūras jomā. Kā visspilgtākais piemērs tiek minētas publiskās bibliotēkas, kuras līdztekus likumā noteiktajām funkcijām – kultūras mantojuma uzkrāšanai, visiem pieejamu informācijas pakalpojumu sniegšanai, izglītības un kultūras vajadzību apmierināšanai – aizvien biežāk veic arī komunikācijas, sociālās līdzdalības, radošo interešu attīstības veicināšanas funkcijas. Tās veidojas par nozīmīgiem valsts, pašvaldību un privātā sektora e-pakalpojumu pieejamības, uzņēmējdarbības atbalsta, mūžizglītības, lokālo kopienu sabiedriskās un radošās dzīves centriem. Tas nozīmē, ka svarīga ir ne tikai zinošu speciālistu esamība, bet arī cieša institūciju sadarbība jaunu produktu un pakalpojumu veidošanā.

Viens no „Radošās Latvijas” stratēģiskajiem mērķiem ir lokālajā kultūrā un radošumā balstītas reģionālas izaugsmes veicināšana un kvalitatīvas dzīves telpas attīstība, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu pieejamību ikvienam iedzīvotājam. Lai to sasniegtu, rīcības virziens „Nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu attīstību un pieejamību” paredz īstenot uzdevumu „Sekmēt plašu profesionālās mākslas un kultūras mantojumā balstītu pakalpojumu pieejamību reģionos, nodrošinot pakalpojumu grozu”, līdz ar to turpinot mērķtiecīgu pašvaldību kultūras infrastruktūras pilnveidi, pielāgojot to arī profesionālās mākslas un kultūras mantojuma aktivitātēm, kā arī atbalstot kultūras namu un kinoteātru digitalizāciju.

3.3.3. Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam

Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam²² secina, ka valstī ir vērojama nevienlīdzība veselībā, un tā ir atšķirība starp jaundzimušo vidējo paredzamo mūža ilgumu lauku iedzīvotājiem un pilsētniekiem – lauku iedzīvotājiem tas ir apmēram par 2 gadiem īsāks²³. Atšķiras arī veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība Latvijas iedzīvotājiem, ko ietekmē gan finansiāli, gan ģeogrāfiski apstākļi. Tādēļ pamatnostādņu viens no apakšmērķiem ir novērst nevienlīdzību veselības jomā, veicot pasākumus, lai nodrošinātu visiem Latvijas iedzīvotājiem vienādas iespējas uz veselību. To iespējams panākt, nodrošināt vienlīdzīgu pieeju veselības veicināšanas, slimību profilakses, agrīnas slimību diagnostikas un veselības aprūpes pakalpojumiem, neatkarīgi no cilvēka dzīvesvietas, vecuma, dzimuma, ienākumiem, sociālā stāvokļa, kā arī personu juridiskā statusa. Šīs pamatnostādnes akcentē farmaceitiskās aprūpes harmonisku iekļaušanos primārās veselības aprūpes sistēmā, izveidojot optimālu pakalpojumu sniedzēju (farmaceitu, aptieku) infrastruktūru, tādējādi nodrošinot pakalpojumu kvalitāti un veicinot to pieejamības attīstību neatkarīgi no pacientu dzīvesvietas, it īpaši teritorijās ar zemu iedzīvotāju blīvumu un nepietiekamu veselības aprūpes speciālistu pieejamību. Veselības aprūpes pakalpojumu teritoriālā izveidojuma analīze atbilstoši apdzīvojumam un priekšlikumi to pieejamības uzlabojumiem ir pētījumā „Publisko individuālo pakalpojumu klāsta izvērtējums atbilstoši apdzīvojumam” ID Nr.VARAM 2014/14.

3.3.4. Transporta attīstības politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam

Transporta attīstības politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam²⁴ līdztekus citām prioritātēm ir vērstas arī uz to, lai būtu pieejams sabiedriskais transports, kas nodrošina sasniedzamību visā Latvijas teritorijā. Viens no izvirzītajiem mērķiem - nodrošināta iekšējā un

²² <http://polsis.mk.gov.lv/LoadAtt/file47408.doc>

²³ CSB dati

²⁴ <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4607>

ārējā sasniedzamība, un augstas kvalitātes mobilitātes iespējas visā valsts teritorijā - paredz nodrošinātu kvalitatīvu, drošu un ar personīgajām automašīnām konkurētspējīgu alternatīvu pārvietošanās veidu visām iedzīvotāju sociālajām grupām, ņemot vērā arī administratīvi teritoriālās struktūras sakārtošanu, apdzīvojuma struktūras izmaiņas, pakalpojumu teritoriālo izvietojumu, reģionālās mobilitātes tendences u.c.:

- integrēt visus sabiedriskā transporta veidus vienotā sabiedriskā transporta maršrutu sistēmā, t.sk. pilsētas transportu, ņemot vērā, ka sliežu transports, kur tas ir ekonomiski pamatots, ir prioritārs sabiedriskā transporta veids;
- regulāri optimizēt maršrutu kustības sarakstus, pielāgojot tos reālai situācijai;
- nodrošināt reģionālo un vietējo autoceļu kvalitāti;
- uzlabot informācijas pieejamību;
- nodrošināt transportlīdzekļu atbilstību Eiropas tehnisko standartu un vides prasībām, ieviešot ekspluatācijā jaunus, modernus un kvalitatīvus transportlīdzekļus un nodrošinot videi draudzīgu energoresursu izmantošanu;
- nodrošināt pakalpojuma drošību (drošs brauciens, iekāpšana un izkāpšana).

Sabiedriskā transporta sistēmas sakārtošanas prioritātes politikas rezultāts ir definēts - Nodrošināta iespēja visiem iedzīvotājiem nokļūt izglītības iestādēs, ārstniecības iestādēs, darbavietās, valsts un pašvaldību institūcijās to normālajā (vispārpieņemtajā) darba laikā ar sabiedrisko transportu.

Saglabājot sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību visām iedzīvotāju kategorijām un nodrošinot 97% apdzīvoto vietu iedzīvotāju iespēju nokļūt darba, mācību, veselības aprūpes vietās un valsts iestādēs vismaz divas reizes dienā.

Ņemot vērā Latgales iedzīvotāju sociālekonomisko situāciju, šī ir ļoti nozīmīga prioritāte, jo šobrīd attālāku vietu iedzīvotājiem nepastāv iespēja nokļūt publisko pakalpojumu sniegšanas vietās ar sabiedrisko transportu.

Prioritātes nepieciešamību nosaka arī SIA „Ernst & Young Baltic” veiktā Eiropas Savienības fondu 2007. – 2013. gadam ietekmes uz Latvijas teritoriju attīstību izvērtējuma ietvaros 2012.g. oktobrī *GfK Custom Research Baltic* pašvaldību speciālistu aptaujas rezultāti (VARAM līgums Nr. 4/70.05./HP), kas liecina par to, ka visvairāk atbalsta trūkst tieši ceļu infrastruktūras sakārtošanai – ielu rekonstrukcijai un autoceļu asfaltēšanai no novada centru pilsētām līdz pagastu pārvalžu centriem.

3.3.5. Reģionālās politikas pamatnostādnes laika periodam līdz 2019.gadam

Reģionālās politikas pamatnostādnes laika periodam līdz 2019.gadam²⁵ uzsver, ka reģionālās attīstības atšķirības Latvijā joprojām ir ievērojamas un ar līdzšinējiem pasākumiem nav izdevies panākt izšķirošas izmaiņas teritoriju attīstības rādītāju nelabvēlīgo atšķirību samazināšanā. Katrā valstī ir teritorijas ar augstiem attīstības rādītājiem un teritorijas, kas atpaliek attīstībā, taču Latvijā pastāv pārāk lielas disproporcijas teritoriju attīstības rādītājos, kas ir ievērojamas arī ES mērogā. Saskaņā ar Eurostat datiem pēc reģionālā IKP uz vienu iedzīvotāju dispersijas²⁶ NUTS 3 statistisko reģionu²⁷ grupā Latvija 2009.gadā uzrādīja ceturto sliktāko

²⁵ <http://likumi.lv/doc.php?id=261409>

²⁶ Variācijas koeficients, izteikts procentos. Raksturo reģionu novirzi % no valsts vidējā IKP līmeņa. Ja skaitlis ir 0, tad atšķirības starp reģioniem neeksistē, proti, valstī pilnīgi visos reģionos tiek saražots vienāds IKP.

²⁷ NUTS ir ES Teritoriālo vienību nomenklatūra statistikai. NUTS reģioni tiek noteikti, balstoties uz 2003. gada 26. maija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi ietvertajiem pamatprincipiem. Latvijā NUTS dalījumu nosaka Ministru kabineta

rezultātu starp ES dalībvalstīm un pirms tam vairākus gadus bija pirmajā vietā ar visizteiktāko nevienlīdzību reģionu attīstībā ES. Līdz ar to nepieciešams pārvērtēt esošo pieeju reģionālās attīstības veicināšanai un meklēt jaunus efektīvākus risinājumus un instrumentus. ERAF līdzfinansētās darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.prioritātes „Policentriska attīstība” (turpmāk – prioritāte „Policentriska attīstība”) aktivitāšu un virsaistību finansējums ir ļāvis sakārtot daudzus pašus nepieciešamāko infrastruktūras objektus, tomēr lielās atšķirības arī ekonomiskajā aktivitātē pašvaldībās (bezdarba līmenis, uzņēmējdarbības aktivitātes, līdz ar to nodokļi ieņēmumi pašvaldību budžetos) kavē pakalpojumu nodrošināšanas attīstību iedzīvotājiem. Pētījumā „Latvijas vietējo pašvaldību pašvērtējumi 2012.gadā”²⁸ atklājās, ka 55% novadu pašvaldību vadītāju Latvijā atzīst, ka pašvaldībai nav pietiekamu finanšu līdzekļu savu autonomo funkciju veikšanai, bet pakalpojumu nodrošināšana iedzīvotājiem ir viena no galvenajām pašvaldības funkcijām. Līdzekļu nepietiekamība rada nepieciešamību sniegt papildus investīciju atbalstu pašvaldībām pakalpojumu infrastruktūras uzlabošanai. Investīciju atbalsts ir nepieciešams arī tāpēc, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās rada nepieciešamību pašvaldībās pārskatīt pakalpojumu sniegšanas vietu teritoriālo izvietojumu un samazināt pakalpojumu izmaksas, vienlaikus nodrošinot pieejamus pakalpojumus ikvienam iedzīvotājam. Būtiskas atšķirības pakalpojumu nodrošinājumā padara daļu pašvaldību daudz mazāk pievilcīgas dzīvesvietas izvēlei, nekā citas. Pamatnostādnēs uzsvērts, ka **sasniedzamība** (transporta infrastruktūras pieejamība un stāvoklis) ir nozīmīgs faktors, kas tieši ietekmē sociālekonomisko attīstību pašvaldībās. Sliktais transporta infrastruktūras stāvoklis ierobežo iedzīvotāju mobilitāti darba vietu un pakalpojumu sniedzamībai, ka arī padara teritorijas, kas atrodas tālāk no galvaspilsētas, nepievilcīgākas dzīvesvietas izvēlei un uzņēmējdarbības veikšanai. Iedzīvotāju skaits laikā no 2000.-2011.gadam ir pieaudzis tikai teritorijās ap galvaspilsētu, pārējā valsts teritorijā tas ir samazinājies; atsevišķās attālākās pašvaldībās samazinājums sasniedz pat 25-30% (Tautas skaitīšanas dati).

3.4. Latvijas konkurētspējas novērtējums 2011

2012.gada aprīlī publicētajā "Latvijas konkurētspējas novērtējumā 2011"²⁹ secināts, ka joprojām palielinās reģionālā nelīdzsvarotība, Rīgas - Pierīgas reģionam arvien atraujoties ekonomiskās izaugsmes ziņā un radot ģeogrāfisko nelīdzsvarotību. Rīgas ietekme simbolizē pašpietiekamu ciklu, kad cilvēkus galvaspilsētai piesaista labākas darba, atpūtas, izglītības iespējas, bet lielie uzņēmumi un iestādes izvieto galvenās ražotnes un birojus.

Jāņem vērā arī valsts iestāžu mērķtiecīgā „optimizācija” sākot ar 2010.gadu, kad valsts iestādēs samazināja reģionālo iestāžu kapacitāti un darbiniekus pārcēla uz galvenajiem birojiem Rīgā. Tas vēl vairāk ietekmēja reģionu un Rīgas – Pierīgas plaisas palielināšanos.

Pētījuma autori nosauc prioritātes, kas varētu pozitīvi ietekmēt valsts konkurētspēju. Līdzās ēnu ekonomikas radikālai samazināšanai un izglītības sistēmas kvalitātes uzlabošanai tiek nosaukta arī satiksmes infrastruktūras uzlabošana. Tiek pausts uzskats, ka pēc iespējas jāvienkāršo nodokļu administrācija un sistēma, kā arī jāievieš ticama stimulu sistēma un sankcijas, lai uzņēmumu un indivīdu uzvedība mainītos. Uzsvērts, ka rīcība šajās jomās uzlabos sniegumu arī citās, jo veiksmīga rīcība prioritārajās jomās parasti prasa rīcību arī citur un vidējā termiņā rada ievērojamus efektus tādā jomās kā ienākumu nevienlīdzība, inovācijas, ražošanas efektivitāte un apjoms, IKP pieaugums un kapitāla tirgus attīstība.

2004.gada 28.aprīļa rīkojums Nr.271 „Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām”.

²⁸ www.csb.gov.lv

²⁹ http://biceps.org/assets/docs/LCR_LV_1804_Final_1.pdf

3.5. VARAM Konceptcija par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi

VARAM, balstoties uz projekta „Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidošana”³⁰ rezultātiem, ir izstrādājusi **Konceptiju par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi**, apstiprināta ar 19.02.2013. Ministru kabineta rīkojumu Nr.58³¹, un, realizējot "vienas pieturas" aģentūras pilotprojektus un, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, ir precizējusi Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides koncepciju³². Viens no izaicinājumiem – administratīvā sloga jeb iedzīvotāju nelietderīga resursu patēriņa samazinājums. Veikti aprēķini, ka administratīvais slogs Latvijā ir viens no augstākajiem ES, sasniedzot 6,8% no IKP, bet vidēji ES tas ir apmēram 3,5%, viszemākais Dānijā – 1,9% no IKP. Administratīvais slogs izpaužas kā nesamērīgas prasības kāda pakalpojuma saņemšanai, birokrātiski un neefektīvi organizēts pakalpojumu sniegšanas process, veicot liekas un dublējošas darbības.

Uz VARAM koncepcijas izstrādes laiku nebija izstrādātas RPP, tāpēc kā viens no publisko pakalpojumu pieejamības trūkumiem ir uzsvērts nevienmērīgais pakalpojumu sniegšanas vietu izvietojums un teritoriālās pieejamības standartu jeb „pakalpojumu groza” trūkums. Pēc 2008.gada sistemātiski ir mazināts finansējums valsts pārvaldes iestādēm un līdz ar to mazinājusies pakalpojumu pieejamība reģionos, jo ir samazināts darbinieku skaits vai pat slēgti vairāku iestāžu reģionālie KAC vai filiāles. Vienlaicīgi kā problēma tiek atzīmēta nepilnīga neklātienes kanālu un e-pakalpojumu izmantošana, elektronizācijas potenciālu izmantojot tikai par ~10%.

Valstī ir nesamērīgi liels valsts administratīvo pakalpojumu sniegšana vietu (fizisko klientu apkalpošanas punktu) skaits – ap 900 (13.attēls), kas darbojas paralēli, pārsvarā, nodrošinot pakalpojumu sniegšanu tikai savas institūcijas kompetences ietvarā un neliecina par stratēģisku pieeju pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā. Taču ir daudzi novadi, kuros nav pieejams neviens valsts iestāžu pakalpojums – Latgalē tie ir Aglonas novads, Ciblas novads, Riebiņu novads, Rugāju novads un Vārkavas novads. Kopā šajos novados dzīvo ap 14 000 jeb 5% reģiona iedzīvotāju, un minētajos novados ir lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums laika posmā no 2008.g. sākuma līdz 2013.gadam – ap -8%, kā arī lielākais bezdarba līmenis – no 25,2% Ciblas novadā līdz 16,7% Vārkavas novadā³³.

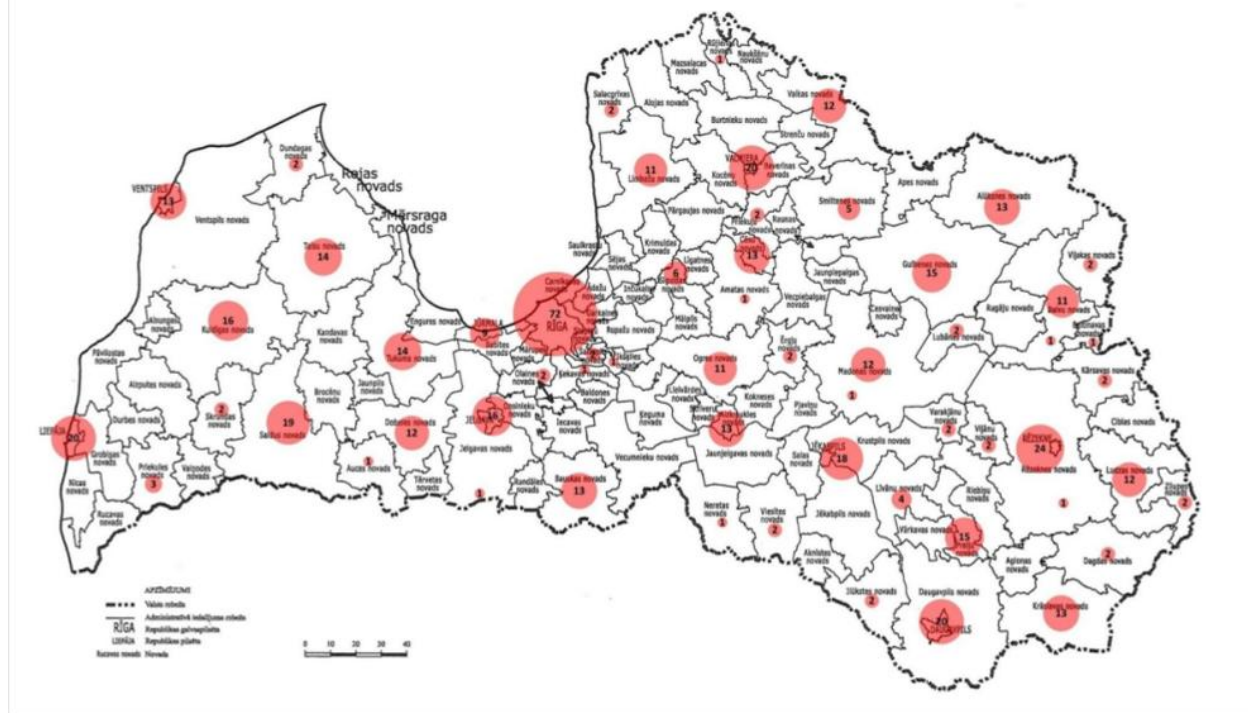
³⁰ http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/15120/

³¹ <http://likumi.lv/doc.php?id=254910>

³² Rīkojuma projekts „Grozījumi Konceptijā par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi” iesniegts MK 28.10.2014. un apstiprināts MK sēdē 23.12.2014. (09.12.2014.sēdē uzdeva precizēt budžeta skaitļus sakarā ar finansējuma samazinājumu, atkārtoti skatīs 23.12.2014.), apstiprināts 06.01.2015.

³³ www.csb.gov.lv

Valsts pakalpojumu sniegšanas vietas (~900)

13.attēls Valsts pakalpojumu sniegšanas vietas, VARAM

Pēdējo gadu laikā, optimizējot valsts pārvaldes izdevumus, tika novērota tendence samazināt pārvaldes iestāžu reģionālo filiāļu skaitu, darba laiku, kā arī pakalpojumu sniegšanai nepieciešamos resursus, kas nenovēršami atstāja negatīvu iespaidu uz pakalpojumu kvalitāti un pieejamību ārpus Rīgas.

Viens no prioritāriem virzieniem valsts iestāžu darba pilnveidošanā ir elektroniskās pārvaldes attīstība. Pēdējos gados ir novērojama strauja izaugsme publisko pakalpojumu elektronizācijā, arī drošs elektroniskais paraksts ir kļuvis pieejamāks. Turklāt, neskatoties uz plašo interneta izmantošanu Latvijā (regulāri lieto 66,2%), kā arī publisko pakalpojumu elektronizācijas līmeni (Latvijā ir elektronizēti 88,9% pamatpakalpojumi iedzīvotājiem un 100% pamatpakalpojumi uzņēmējiem),³⁴ Latvijā saglabājas samērā zems elektronisko pakalpojumu izmantošanas īpatsvars (41,3%)³⁵, kas gan ir augstāks par Eiropas vidējo rādītāju (41%). Islandē un Dānijā šis īpatsvars ir virs 80%, Norvēģijā un Zviedrijā – virs 70%.

Latvijā ir izveidots publisko pakalpojumu katalogs, kurš ir pieejams Vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Katalogs tiek izmantots publisko pakalpojumu uzskaitēi, kā arī pamatinformācijas sniegšanai par tiem. Katalogs nodrošina arī Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū prasību pārņemšanu attiecībā uz Vienotajiem kontaktpunktiem.

VARAM ar Ministru kabineta 2013. gada 19. februāra rīkojumu Nr. 58 tika uzdots arī īstenot vienota klientu apkalpošanas centru tīkla izmēģinājumu projektu, lai ierobežotā telpā un laikā pārbaudītu vienas pieturas aģentūras principa ieviešanas praktiskos aspektus un

³⁴ European Commission, Digital Agenda for Europe 2010–2020, http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/graphs/index_en.htm.

³⁵ Turpat, <http://scoreboard.lod2.eu/index.php?scenario=1&year=2011>.

pamatojoties uz gūtajām atziņām, izstrādātu Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides koncepcijas klātienas apkalpošanas rīcības virzienu.

Vienotas klientu klātienas apkalpošanas attīstības piedāvājums ietver divus valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (turpmāk – VPVKAC) tīkla izveides risinājumus:

- **I risinājums** paredz VPVKAC izveidi 89 novadu nozīmes, 21 reģionālās nozīmes un 9 nacionālās nozīmes attīstības centros;
- **II risinājums** paredz VPVKAC izveidi 89 novadu nozīmes un 21 reģionālās nozīmes attīstības centros.

Abi izstrādātie risinājumi paredz vienas pieturas aģentūras principa ieviešanu, organizējot klientu klātienas apkalpošanu pašvaldību VPVKAC 89 novadu un 21 reģionālās nozīmes attīstības centros. Diferencēta pieeja ir ietverta I risinājumā, kurā klātienas apkalpošanas centru izveide tiek plānota arī 9 nacionālās nozīmes centros. Atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam klientu apkalpošanas centru izveides virzienam, katrs konkrētais klientu apkalpošanas centrs 21 reģionālās nozīmes un 9 nacionālās nozīmes attīstības centros tiks veidots, Ministru kabinetam pieņemot atsevišķu lēmumu. Šāda pieeja izvēlēta, ņemot vērā katra klientu apkalpošanas centra izveides atšķirīgos aspektus.

Piedāvātie risinājumi neparedz jaunas valsts pārvaldes institūcijas izveidošanu. Risinājuma varianti balstās uz starpinstitucionālo sadarbību, VARAM nodrošinot ieviešanas un īstenošanas procesu koordināciju, metodisko atbalstu, koplietošanas infrastruktūras izveidi un uzturēšanu.

Klātienas klientu apkalpošanas centru darbības organizēšanā tiek ievērota vienota klātienas apkalpošanas prakse un darba organizēšana, t.sk., vienota valsts minimālā pakalpojumu pieejamība 89 novadu attīstības centros, vienota VPVKAC infrastruktūra – koplietošanas klientu apkalpošanas telpas, publisko pakalpojumu daudzkanālu platforma, dokumentu loģistika un IKT nodrošinājums.

3.6. "Publisko pakalpojumu likuma" projekts

Koncepcija par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi paredzēja VARAM izstrādāt "Publisko pakalpojumu likuma" projektu³⁶, kura mērķis - nodrošināt publisko pakalpojumu sistēmas attīstību un uzlabot to sniegšanas efektivitāti un kvalitāti. Likums nodrošinās vienotu izpratni par publiskā pakalpojuma jēdzienu, noteiks publisko pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības pamatprincipus, kā arī radīs tiesisko pamatu vienotas pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības kārtības ieviešanai valsts pārvaldes iestādēs un pašvaldībās.

Likumprojekts ir izstrādes stadijā un tas paredz ieviest samērīguma principu, kas nodrošinās, ka klientam pēc iespējas tiek samazināts administratīvais slogs, nodrošinot pēc iespējas vienkāršāku pakalpojumu pieprasīšanu un saņemšanu. Tāpat ir noteikts laika ekonomijas princips un vienas pieturas aģentūras princips, kas nosaka, ka darba organizācijā tiek izmantotas tādas metodes, kas ļauj klientam pieprasīt vai saņemt publiskos pakalpojumus vienuviet klātienē

³⁶ Nav apstiprināts, notiek aktualizācija

vai elektroniski arī tad, ja to sniegšanā ir iesaistītas vairākas iestādes. Klusēšanas-piešķiršanas princips paredz, ja publisko pakalpojumu sniedzējs neveic normatīvajos aktos noteiktās darbības, tad uzskatāms, ka tas ir izteicis savu piekrišanu klusējot. Ir paredzēts, ka iedzīvotājiem ir jāgarantē publisku pieejamību internetam, kā arī konsultatīvo atbalstu e-pakalpojumu saņemšanai.

Likumprojekts attiecas uz visiem publisko pakalpojumu turētājiem, sniedzējiem un klientiem, izņemot Saeimu, Centrālo vēlēšanu komisiju, tiesu sistēmai piederīgās personas, Valsts prezidenta kanceleju, Valsts kontroli, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi, Tiesībsarga biroju, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju, Latvijas Banku, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un Centrālo zemes komisiju, ja vien to darbību regulējošajos normatīvajos aktos nav noteikts citādi. Tāpat likumprojekts neattiecas uz valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību veikto komercdarbību.

VARAM skaidro, ka patlaban spēkā esošajos publisko pakalpojumu juridiskais ietvars ir sadrumstalots un tiesību normas, kas reglamentē publisko pakalpojumu jomu, ir izkaisītas dažādos normatīvajos aktos. Tāpēc arī valda uzskats, ka publiskie pakalpojumi ir neviendabīgi gan pēc to būtības, gan to sniegšanas standartu ziņā, jo trūkst vienotas pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības kārtības.

2012.gada 8.un 9.novembrī Rīgā notika ikgadējā konference „Labāks regulējums efektīvai pārvaldībai un partnerībai”. Konferences dalībnieki tika iepazīstināti ar labo praksi, kā arī notika diskusijas par izaicinājumiem administratīvā sloga mazināšanai un uz klientu orientētas publisko pakalpojumu sistēmas izveidošanai³⁷.

LU Politikas zinātnes nodaļas asociētā profesore Iveta Reinholde konferencē ir uzsvērusi, ka pēc 2008.gada krīzes ir izkristalizējušās 9 publisko pakalpojumu sniegšanas tendences:

- 1) Uz iedzīvotājiem-fokusēti pakalpojumi, kas balstīti iedzīvotāju vajadzībās, nevis resoru vajadzībās
- 2) “Visas pārvaldes” aptvērums pakalpojumu sniegšanā
- 3) Elektroniskā pakalpojumu pieejamība
- 4) Pakalpojumu sniegšanas profesionalizācija
- 5) Informācijas apmaiņa starp iestādēm – “vienreiz iegūtu informāciju izmanto vairākkārt”
- 6) “Identitātes vadība un autentifikācija”
- 7) Integrēta pakalpojuma sniegšana pārkāpj resoru, iestāžu un pārvaldes līmeņu robežas
- 8) Komunikācija ar pakalpojumu saņēmēju
- 9) Atskaitītāšanās izpildvarai

Konferencē tika uzsvērts, ka nepieciešama pakalpojumu integrācija un apvienošana (*joining-up*), lai veicinātu iestāžu sadarbību un tālāk iespējamo apvienošanu, šajā jomā pārņemot Lielbritānijas pieredzi, kas uzskatāms par flagmani publisko pakalpojumu sniegšanas attīstībā.

Kas no pasaules pieredzes noderētu Latvijai? Atziņas, ka:

- Iedzīvotājs uztver “vienu pārvaldi”, tāpēc publiskajiem pakalpojumiem pieejamība ir jāveido gan teritoriāli, gan resoriski viendabīgi

³⁷ http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/15120

- Informācijas apmaiņa starp iestādēm.
- Jebkuru ar publiskās pārvaldes modernizāciju saistīto projektu un ideju koordinācija, lai panāktu “visas pārvaldes” aptvērumu.

3.7. Citu valstu pieredze publisko pakalpojumu jomā

Pasaulē nav vispārpieņemta publiskā pakalpojuma jēdziena definīcijas. Ar publiskajiem pakalpojumiem mēs saprotam valsts un pašvaldību iestāžu no vienas puses un subjekta (fiziskas vai juridiskas personas) mijiedarbību, kas orientēta uz rezultāta jeb pakalpojuma radīšanu un saņemšanu, turklāt efektīvi, kvalitatīvi un savlaicīgi. Attīstoties informāciju tehnoloģijām, notiek publisko pakalpojumu pilnveide un uzlabošana, ieviešot pakalpojumu standartus, e-pārvaldi, VPA principus u.c. uzlabojumus. 22.11.2013. Rīgā notika starptautiskā konference „CONT_ACT RIGA2013: E-Government CONTENT and ACTIONS – Effective Public Services”³⁸. Konferencē materiāli liecina, ka **Igaunijā** 18 minūtēs var nodibināt uzņēmumu, izmantojot e-pakalpojumus, 96% nodokļu deklarācijas iesniedz elektroniski, 25% iedzīvotāju 2011.gadā par parlamentu balsoja tiešsaistē.

Ukrainā kā prioritāri attīstāmie e-pakalpojumi tiek veidoti: pasu izsniegšana, izziņu un atļauju izsniegšana, biznesa reģistrācijas pakalpojumi, savukārt jau ieviesta ir elektroniskā dokumentu pieņemšana augstskolās, pensiju uzkrājumu un atskaitījumu administrēšana un nodokļu deklarēšana. Pakalpojumi pieejami kā juridiskām, tā fiziskām personām, izmantojot pastu, administratīvo pakalpojumu centru vai ekonomikas ministrijas pakalpojumu portālu.

Lietuvā interneta platjoslas pārklājums 2012.gadā sasniedza 80% mājsaimniecību (ES – 53.8%), valsts e-pakalpojumu serviss izmanto 37% iedzīvotāju (ES- 44%), bet 100% uzņēmumu (ES-87%)

Gruzijā uzsvars tiek likts uz e-pakalpojumu kā efektīvu publisko pakalpojumu attīstību, nodrošinot arī valsts pārvaldes iestāžu (aģentūru) un reģionālo pārstāvniecību savienošanu un iespēju ikvienam iedzīvotājam izmantot jebkuru pakalpojumu un piedalīties jebkurā sabiedriskajā procesā caur e-vidi. Par veiksmīgiem tiek uzskatīti projekti e-pakalpojumu izveidošanā nekustamā īpašuma reģistrēšanai, biometriskie dati pasēs, e-paraksts, nodokļu strīdu lietu vadības sistēma, PVN elektroniskā rēķinu sistēma, skolu datorizācija, on-line eksāmeni skolās, valsts īpašumu e-izsoles, e-iekirkumi, e-notariāts, vienotais sabiedrības informēšanas reģistrs – reģistru reģistrs, elektroniskā pieteikšanās-reģistrēšanās sistēma valsts iestādēs u.c.

³⁸ http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ESper07_13/15120/

4. PASĀKUMI PUBLISKO PAKALPOJUMU ATTĪSTĪBAI

4.1. Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam

2007.gada 3.oktobrī LPR attīstības padomē apstiprināts **Latgales reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam**³⁹ (TP). Dokumenta III daļa *Teritorijas plānojuma vadlīnijas* paredz reģiona attīstības plānošanu, nodrošinot līdzvērtīgu pieeju pakalpojumiem jebkurā reģiona apdzīvotajā vietā, atkarībā no apdzīvojamā līmeņa. TP nosaka, ka plānojot vietējo pašvaldību attīstību, detalizēti jāizvērtē un jāizmanto jau esošais apdzīvojamā struktūras potenciāls, kā arī jāveic sīkāka detalizācija, nosakot potenciālos pakalpojumu centrus. Kā svarīgs uzdevums ir noteikts saglabāt Latgalei raksturīgā lauku apdzīvojamā struktūru un paaugstināt lauku apdzīvoto vietu dzīvotspēju, lauku centrus uzturot un attīstot pakalpojumus.

4.2. Latgales Stratēģija 2030 un Latgales programma 2010.-2017.g.

Latgales Stratēģijas 2030⁴⁰ (apstiprināta LPR Attīstības padomē 2010.gada 1.decembrī) galvenais stratēģiskais mērķis ir panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm. Kā viens no galvenajiem instrumentiem mērķa sasniegšanai ir izvēlēts palielināt privātā sektora īpatsvaru pievienotās vērtības radīšanā reģionā līdz 82%, vienlaikus saglabājot arī darbavietas sabiedriskajā sektorā, jo sabiedriskā sektora īpatsvars Latgales reģiona IKP ir 28%⁴¹, bet valstī vidēji ap 15%. Latgales reģiona konkurētspējas pamatā ir konkurētspējīgi uzņēmēji, kuru sekmīga darbība ir atkarīga no labvēlīgas uzņēmējdarbības vides. Latgales Stratēģijas 2030 mērķi ir arī veicināt negatīvo demogrāfisko un migrācijas procesu apturēšanu un iedzīvotāju skaita saglabāšanu vismaz 300 tūkstošu apmērā, kā arī paaugstināt iedzīvotāju ienākumus reģionā, sasniedzot vismaz 60% no ES vidējās bruto darba samaksas līmeņa.

Stratēģijā noteiktie četri attīstības virzieni – Prasmes, Savienojumi, Gudra pārvaldība un Efektīvi uzņēmumi – sintezē priekšnoteikumu radīšanu straujākai reģiona attīstībai, vienlaicīgi uzsverot efektīvas pārvaldības veicinošo lomu uzņēmējdarbības izaugsmē, ātras un neapgrūtinātas pakalpojumu plūsmas svarīgo nozīmi labi strādājošas ekonomikas sistēmā. Latgales reģionam ir ļoti būtiski nodrošināt kā iekšējos (tai skaitā – pakalpojumu) savienojumus, tā ārējos (infrastruktūras) savienojumus, ņemot vērā īpašo reģiona sociālekonomisko situāciju un vāji attīstīto privāto sektoru. Kā viens no svarīgākajiem Gudras pārvaldības, kas ir arī pakalpojumu pieejamības nodrošināšana, uzdevumiem ir noteikta pašvaldību sadarbība ar valsts un publisko sektoru, lai integrētu pakalpojumu procesus, pārvarot valsts pārvaldes noteikto vertikālo struktūru robežas. Ņemot vērā to, ka pašvaldības ar savu pakalpojumu klāstu šobrīd ir vistuvāk iedzīvotājiem – potenciālajiem un esošajiem uzņēmējiem, jāizmanto šis resurss, lai to pilnveidotu un izmantotu par bāzi turpmākai publisko pakalpojumu attīstībai.

Latgales Stratēģija nosaka, ka reģionā jāveido jauni pakalpojumu pieejamības modeļi (ārpaakalpojumi, e-pakalpojumi, kopējie pakalpojumi ar sadarbības partneriem u.c.), ievērojot katras administratīvās teritorijas īpatnības un specifiku un pieņemot, ka pakalpojumu pieejamības modeļi atšķirsies gan pašvaldību griezumā, gan pārējo reģionu griezumā. Ātra rīcība, reaģējot uz uzņēmēju problēmām, vienlaicīgi nodrošinot kvalitāti, ir īpaši lauku teritorijās, ir ļoti būtisks Gudras pārvaldības īstenošanas aspekts. Kā varianti tiek noteikti arī: pakalpojumu tīkls ar dažādas nozīmes mezglu punktiem, atšķirīgiem pēc ātruma/pārklājuma;

³⁹ <http://latgale.lv/lv/padome/planosana>

⁴⁰ <http://latgale.lv/lv/padome/planosana>

⁴¹ indikatīvs rādītājs, veidots no nozaru IKP, kur neliela daļa var būt privātuzņēmumu saražotā pievienotā vērtība, jo valsts sektora pakalpojumu sfērā pastāv arī privātie pakalpojumi

daudzfunkcionālu iestāžu veidošana (pašvaldība + skola + bibliotēka + pasts + sociālie dienesti u.c.).

Stratēģijas ieviešanai ir izstrādāta **Latgales programma 2010.-2017.g.**⁴² (AP, apstiprināta LPR Attīstības padomē 2010.gada 1.decembrī) ir Latgales reģiona piedāvājums 2014.-2020.g. ES fondu finanšu periodam, ieviešot 10 Latgales reģiona darbības programmas, lai nezaudētu sociālo kapitālu (iedzīvotāju skaits, iedzīvotāju novecošanās, jauno cilvēku aizbraukšana), risinātu sociālās problēmas, stiprinātu privāto sektoru. LPR AP ir instruments Latgales Stratēģijas ieviešanai, mobilizējot un izmantojot reģiona resursus.

Viena no prioritārajām ir Attīstības centru tīkla programma. Tā paredz, ka visu līmeņu attīstības centros tiek nodrošināti pamatpakalpojumi, saskaņā ar valsts līmenī noteikto pakalpojumu groza apjomu. LPR AP attīstības centru tīkla apakšprogrammas paredz pašvaldību sniegto publisko pakalpojumu kapacitātes un infrastruktūras uzlabošanu centros.

Novadu programmas mērķis ir stiprināt novadu centrus un pagastu pārvalžu centrus kā vietējos pārvaldes un pakalpojumu centrus, jo vietējās attīstības centriem jānodrošina pakalpojumu pieejamība apkārtējo lauku teritoriju iedzīvotājiem. LPR AP paredz, ka samazinoties iedzīvotāju skaitam lauku nomales teritorijās, pašvaldībām **jāorganizē pakalpojumu loģistika** un jānodrošina speciālistu pieejamība. Attīstības centriem jāspēj būt par vietējās ekonomikas izaugsmes centriem, balstot to attīstību vietējos resursos, specializācijā, attīstības priekšnoteikumos. Šim nolūkam nepieciešams arī atbalsts pašvaldības ceļu un ielu tīklu un saistītā infrastruktūras sakārtošanai pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai.

Novadu programmas ieviešanas sadarbības partneri ir pašvaldības, ministrijas, valsts iestāžu Latgales filiāles, uzņēmumi, NVO, LPR. Ieguvumi, ieviešot programmu, ir: saglabāta novadu sociālā infrastruktūra, transporta tīkls un inženierinfrastruktūra; uzlabota e-pārvaldība; uzlabota pakalpojumu kvalitāte un pieejamība iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Novadu programmas ietvaros atbalstāmo pasākumu skaitā ir: novadu pakalpojumu sniegšanas centru infrastruktūras stiprināšana; atbalsts pakalpojumu nodrošināšanai vai alternatīviem piegādes veidiem laukos; atbalsts pašvaldību ceļu un ielu tīklu un saistītās infrastruktūras sakārtošanai saistībā ar pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

4.3. Publisko pakalpojumu koncepcija SIF projekta ietvaros

Latgales plānošanas reģions projekta “Publisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošana Latgales plānošanas reģionā” (Nr. 1DP/1.5.1.3.2/09/APIA/SIF/047) ietvaros 2011.gadā sagatavojis **Vienas pieturas aģentūras koncepciju Latgales pašvaldībām un Rokasgrāmatu „Vienas pietura aģentūra pašvaldībā”**. Iesaistot reģiona pašvaldības, valsts iestāžu un ministriju pārstāvjus, koncepcijas un Rokasgrāmatas autori uzsver vienas pieturas aģentūras principa izpratni un nozīmi pašvaldību pakalpojumu pilnveidošanā, vienlaikus neatbalstot vienota modeļa ieviešanu visām pašvaldībām, bet respektējot katras pašvaldības nepieciešamību un iespēju apvienošanu. Pašvaldībām, ieviešot VPA principu, jāpilnveido pēc iespējas plašāks pakalpojumu klāsts, paredzot daudzkanālu komunikācijas iespējas.

Kā galveno valsts institūciju pakalpojumu pieejamības trūkumu autori min slikto klātienē pieejamību un valsts institūciju nepietiekošo sadarbību savā starpā. Tendence samazināt vai likvidēt institūciju reģionālās struktūrvienības negatīvi ietekmē pakalpojumu pieejamību ārpus Rīgas un nacionālajiem centriem. Tā kā projekta ietvaros veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka jaundibināto uzņēmumu vadītāji pārsvarā (81%) vērsas iestādē personīgi, ir

⁴² <http://latgale.lv/lv/padome/planosana>

nepieciešama biežāk izmantojamo valsts institūciju pakalpojumu klātienes pieejamība (VID, NVA, VZD, VSAA, PMLP u.c.). Valsts pakalpojumu sniegšana pašvaldības VPA, kas piedāvāts VARAM koncepcijas projektā, nav vienīgais risinājums. Valsts institūcijām ieteicams būtu domāt arī par horizontālo sadarbību starp valsts institūcijām un kopīgu teritoriālo VPA veidošanā.

Rokasgrāmata Vienas pieturas aģentūra pašvaldībā sniedz informāciju par pakalpojumu veidiem, to saņemšanas iespējām, portālu www.latvija.lv, e-pakalpojumiem, vienas pieturas aģentūru, sniegti ieteikumi pakalpojumu pilnveidošanai pilotpašvaldībās un pieredzes izmantošanai citām pašvaldībām, kā arī analizēti iedzīvotāju aptaujas dati un uzņēmēju aptaujas dati. Pētījuma rezultāti liecina, ka vairāk nekā 10% reģiona iedzīvotāju nav pietiekamas informācijas un viņi nezina, kur to meklēt par tādām jomām kā pašvaldības darbība, izziņu un atļauju saņemšana, ar nekustamo īpašumu saistītajos jautājumos.

Jaundibināto uzņēmumu aptaujas dati liecina, ka ar visiem pētījumā novērtētajiem pašvaldības darba aspektiem apmierināti bija vairāk nekā puse aptaujāto (54%-67%), neapmierinātību puda 11%-19%, bet vairāk nekā 1/5 respondentu (21%-34%) nebija viedokļa šajos jautājumos. Apmierinātība visbiežāk (67%) pausta, novērtējot informācijas pieejamību par to, kur un pie kā vērsties, lai atrisinātu dažādus jautājumus savā pašvaldībā. Aptuveni 3/5 atzinīgi vērtējuši arī pašvaldības darbinieku attieksmi (62%), pakalpojumu pieejamību vispār (60%), pašvaldības darbu kopumā (60%) un termiņus, kādos iespējams nokārtot lietas pašvaldībā (58%). Taču pētījuma autori atzīst, ka salīdzinoši labais pašvaldību pakalpojumu vērtējums nenozīmē, ka nav nepieciešama pakalpojumu pilnveidošana, tai skaitā VPA principa plašāka ieviešana.

Lielākā daļa aptaujāto jaundibināto uzņēmumu pārstāvju norāda, ka, lai kārtotu kādas lietas saistībā ar uzņēmējdarbību, valsts institūcijās parasti vēršas, personiski apmeklējot iestādi (81%). Aptuveni 2/5 uzņēmumu vadītāju arī norādīja, ka valsts institūcijās parasti vēršas, zvanot uz iestādi (43%) vai elektroniski (internetā valsts iestādes mājas lapā vai ar e-pasta palīdzību) (39%).

Novados, kas nav ar bijušajiem rajonu centriem, valsts institūciju pakalpojumi ir minimāli vai pat praktiski nav pieejami. Attiecībā uz šādiem novadiem gadās arī situācija, ka dažādi valsts institūciju pakalpojumi ir pieejami dažādos ārpus novada centros. Šādi novadi būtu ieinteresēti, lai:

valsts institūciju pakalpojumi būtu atsaistīti no apkalpojamās teritorijas, tas ir, ka teritoriālās vienības apkalpo jebkuru klientu;

valsts institūcijas būtu vismaz bijušajos rajonu centros;

pieprasītākos valsts institūciju pakalpojumus sniegtu novada centrā⁴³.

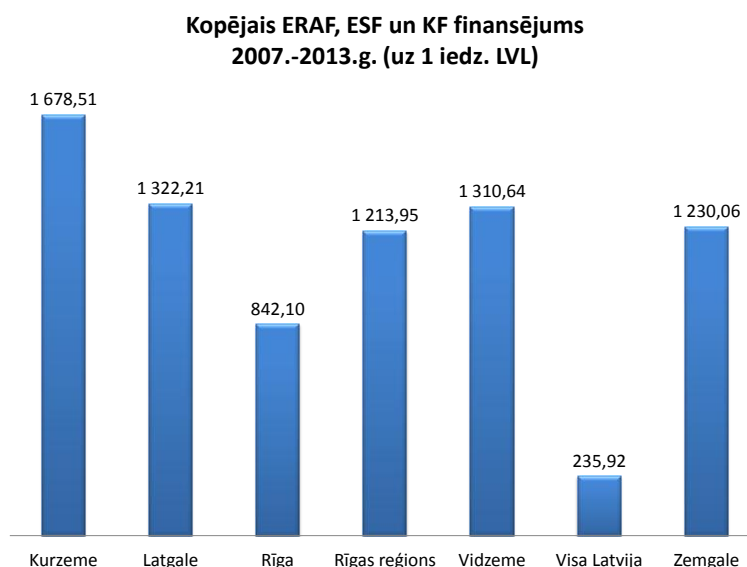
4.4. 2007.-2013.gada Es fondu aktivitātes kā līdzeklis reģionālo atšķirību mazināšanai Latvijā

2007.-2013.g. ES fondu plānošanas un ieviešana periodā tika ieviesti kompleksi pasākumi Latgales reģiona sociālekonomiskās situācijas uzlabošanai. Nozīmīga ietekme pakalpojumu kvalitātes un pakalpojumu sniegšanas infrastruktūras uzlabošanai Latgales reģionā ir ES struktūrfondu līdzekļiem. Kopumā ES fondu 2007-2013.gada plānošanas periodā reģionā ir ieguldīti 238 740 445 LVL no ERAF, 14 540 588 LVL no ESF un 133 696 457 LVL no KF līdzekļiem (dati uz 2014.gada I pusgadu)⁴⁴.

⁴³ Problēma atrisināsies līdz ar valsts un pašvaldību vienoto KAC izveidi.

⁴⁴ www.esfondi.lv

Kopumā ES fondi 2007.-2013.gada periodā veidoja 70% no kopējā publiskā finansējuma un sastādīja 3,2 miljardus LVL. ES fondu nauda galvenokārt ir ieguldīta infrastruktūras, tehnoloģiju, cilvēkkapitāla un ekonomikas izaugsmes veicināšanai. Kopējais fondu finansējums uz 1 Latgales reģiona iedzīvotāju sastāda virs 1,3 tūkstošiem LVL (attēls), un tas ir veicinājis kopējo reģiona izaugsmi, tomēr nepietiekošā apmērā, kā rāda reģiona situāciju raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji.

14.attēls Kopējais ES fondu finansējums 2007.-2013.g. uz 1 iedzīvotāju (rādītājs Visa Latvija norāda projektu ar starpreģionu ietekmi finansējumu)

4.4.1. Latgales rīcības plāns

Latgales rīcības plāns⁴⁵ (apstiprināts ar MK rīkojumu Nr.281 27.06.2012) paredzēja atsevišķu pasākumu kopumu reģiona uzņēmējdarbības veicināšanai un ilglaicīgo negatīvo ekonomisko, sociālo un demogrāfisko tendenču mazināšanai, piemēram, uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšanas pasākumus reģionā, balstoties uz Norvēģijas pieredzi; atsevišķu grozījumu izstrādi normatīvajos aktos sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības un darba tirgus jomā; vadlīniju izstrādi mazo lauku skolu saglabāšanai un to funkciju paplašināšanai, kļūstot par kopienas daudzfunkcionāliem centriem; reģionālo investīciju piesaistes piedāvājumu izstrādi; informatīvo sižetu sagatavošanu un pārraidi, diskusiju raidījumus tiešraidē, raidījumus par Latgales reģionu, tā problēmām, attīstības iespējām, paveikto un pozitīvajiem piemēriem; jauniešu neformālo mācību organizēšanu; pasākumu uzņēmējdarbības uzsākšanas motivēšanai organizēšanu un informācijas sniegšanu par pieejamajiem atbalsta instrumentiem uzņēmējdarbības uzsācējiem; Latgales pārstāvniecības Rīgā izveidi; nodokļu, pabalstu un aktivizācijas pasākumu savstarpējās ietekmes izvērtēšanu un priekšlikumu izstrādi motivējošai sociālās palīdzības sistēmai; bezdarbnieku plašāku iesaisti darba tirgū; atbalsta pasākumu ieviešanu Latgales iekšējās mobilitātes veicināšanai; studiju un studējošo kredītu dzēšanas

⁴⁵ <http://likumi.lv/doc.php?id=249821>

nosacījumu maiņu un jauno speciālistu atbalsta pasākumus; pārnozaru uzņēmēju atbalsta mehānisma izveidi Latgalē; profesionālo izglītības iestāžu atbalstu; atbalstu ražošanas telpu rekonstrukcijai vai izveidei; papildu atbalstu Latgales pašvaldībām (nacionālas un reģionālas nozīmes centriem) uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras sakārtošanai (piemēram, ražošanas teritorijām pieguloši ceļi un komunikācijas, kas ir daļa no pilsētas kopējās infrastruktūras); robežkontroles punkta „Vientuļi” kapacitātes uzlabošanu; mikroizdevumu fonda izveidi; ceļu infrastruktūras uzlabošanu; atbalsta sniegšanu uzņēmējiem jaunu mikrouzņēmumu radīšanai vai esošās saimnieciskās darbības paplašināšanai; reģionālos konkursus inovatīvo biznesa ideju atbalstam; attīstības plānošana speciālistu apmācības teritoriju ekonomiskās aktivitātes palielināšanai un investoru piesaistei. Tiešā ietekme uz reģiona statistikas rādītājiem būs vērojama vidējā termiņā un atsevišķos gadījumos ilgtermiņā, tomēr jau 2014.gada otrajā pusē daži pētījumi un datu apkopojumi liecina par aktivitāšu tiešo pozitīvo ietekmi, piemēram, uz uzņēmējdarbības iniciatīvām Latgales reģionā.

4.4.2. LUC izveide

LUC 2013.gadā tika izveidots kā izmēģinājuma projekts Latgales plānošanas reģionā un nodrošina šādus pakalpojumus:

- 1) konsultācijas par ES fondu un ALTUM programmu pieejamību, t.sk. par pieteikšanās un anketu aizpildīšanas kārtību. Ar šo pakalpojumu tiek nodrošināta informācijas saņemšana par visām uzņēmējdarbības atbalsta programmām vienuviet – pie LUC speciālista. Pakalpojums tiek sniegts LPR ietilpstošajās pašvaldībās sadarbībā ar LLKIC un ALTUM speciālistiem.
- 2) motivācijas un apmācības pasākumi – pasākumu koordinācija esošajiem un potenciālajiem uzņēmējiem, koordinējot aktivitātes starp ALTUM, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Nodarbinātības valsts aģentūru, LLKIC, LTRK, LDDK u.c. organizācijām. 2013. gadā Latgales pilsētās un novados LUC rīkoja motivācijas pasākumu ciklu “Biznesa mēnesis”, lai informētu jauniešus par biznesa ideju un uzņēmējdarbības attīstības iespējām un atbalsta mehānismiem, kā arī par darba tirgū pieprasītajām profesijām nākotnē.
- 3) e-pakalpojumi – sniedz konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu un apmācības portāla www.latvija.lv efektīvai lietošanai.
- 4) „birokrātijas gids” – konsultācijas par dažādu institūciju pakalpojumiem, LUC pēc veiktā uzņēmēju un pašvaldību priekšlikumu apkopojuma 2014. gada 27. augustā, Daugavpilī, Marka Rotko mākslas centrā, organizēja semināru-diskusiju par uzņēmējdarbības vidi Latgales reģionā un pasākumiem tās uzlabošanai. Pasākuma laikā, piedaloties valsts iestāžu pārstāvjiem, uzņēmēju intereses pārstāvošām organizācijām un uzņēmējiem, tika diskutēts par iespējām un pasākumiem, komercdarbības vides sakārtošanai.
- 5) konsultatīvs atbalsts piemērotu industriālo zonu atrašanās potenciāliem investoriem un uzņēmējiem. Potenciālo investoru piesaistei LPR izveidoja pirmo Latgales investīciju katalogu, kurā apkopotas top 20 investīciju vietas. Šobrīd savu interesi ir izrādījuši vairāki potenciāli investori. Ar LUC informatīvo atbalstu un sadarbībā ar Daugavpils pilsētas domi, Daugavpilī 2014.gadā tiks atvērta Somijas mašīnbūves uzņēmums.
- 6) pieredzes apmaiņas braucienu un tirdzniecības misiju/uzņēmēju grupu vizīšu organizēšana – uzņēmēju grupu vizītes uz citiem reģioniem, uzņēmējdarbības veiksmes piemēru iepazīšana, kontaktu veidošana. 2013.gada 26.-29.novembrī tika organizēta tirdzniecības misija uz Polijas mazumtirdzniecības veikalu tīklu, kuram pieder 3 600 veikali.

Kopš LUC darbības uzsākšanas izveidoti 25 jauni uzņēmumi, un 30 uzņēmumi paplašinājušies, pārstrukturējuši savu darbību.

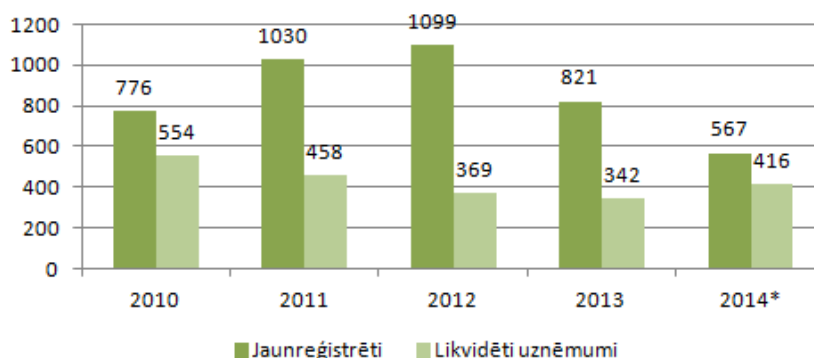
Nemot vērā to, ka LUC darbojas salīdzinoši neilgu laiku, ir nepieciešams ilgāks laika posms, lai vērtētu LUC darbības ietekmi uz Latgales uzņēmējdarbības vides uzlabošanu. Tāpat LUC galvenās aktivitātes plānotas 2014.-2015.gadā, Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014.gadam programmas LV07 „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālajām iestādēm” projekta „Reģionālās politikas aktivitāšu īstenošana Latvijā un reģionālās attīstības pasākumu izstrāde” ietvaros, īstenojot aktivitāti „Reģionālās uzņēmējdarbības un inovāciju sistēmas attīstība”, kas paredz viena uzņēmējdarbības speciālista algošanu, pašvaldību un uzņēmējus pārstāvošo nevalstisko organizāciju vizīšu organizēšanu uz kaimiņvalstīm, dalību un pašvaldību pārstāvēšanu investīciju forumos, investīciju kataloga izstrādi Latgales reģionam, jaunas tīmekļa vietnes www.investlatgale.com izstrādi, Latgales reģiona pārstāvniecības izveidi Rīgā un citus pasākumus. Vienlaikus LUC darbības sākotnējais izvērtējums liecina par LUC nozīmīgu lomu reģiona ekonomikas attīstības veicināšanā, norādot uz nepieciešamību uzņēmējdarbības centrus izveidot arī pārējos plānošanas reģionos.

Balstoties uz LUC darbības sasniegtajiem rezultātiem un KAC izmēģinājuma projekta īstenošanas rezultātiem Daugavpilī, tiks izvērtētas iespējas arī pārējos plānošanas reģionos attīstīt kompetenci un kapacitāti uzņēmējdarbības veicināšanas un pakalpojumu organizācijas jomā.

LUC darbojas kā uzņēmējdarbības vides uzlabošanas instruments, kas veicina ekonomisko aktivitāti reģionā, kas ilgtermiņā sekmēs vietējo iedzīvotāju nodarbinātību, sociālās spriedzes mazināšanu, reģiona konkurētspējas paaugstināšanu, tādejādi saglabājot teritoriju dzīvotspēju kopumā.

Komplekso pasākumu ietekmē ir mainījusies uzņēmējdarbības aktivitāte. Saskaņā ar SIA Lursoft apkopoto informāciju⁴⁶, Latgales reģionā ir palielinājies jaunreģistrēto uzņēmumu skaits, savu augstāko punktu sasniedzot 2012.gadā, kad reģiona biznesa vidi papildināja 1 099 jauni uzņēmumi. Līdz ar jaunreģistrēto uzņēmumu skaita kāpumu lejupslīdi piedzīvojis likvidēto uzņēmumu skaits, zemāko punktu sasniedzot 2013.gadā, kad Latgalē likvidēti 342 uzņēmumi, savukārt reģistrēti 821. Gandrīz puse no visiem uzņēmumiem, kas reģistrēti Latgalē kopš 2010.gada, ir mazkapitāla SIA. Lursoft izpētījis, ka laika periodā no 2010.gada maija līdz 2014.gada oktobra vidum reģionā reģistrētas kopumā 2 044 SIA ar samazinātu pamatkapitālu.

Jaunu uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamika Latgalē

15.attēls Jaunu uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamika Latgalē 2010.-2014.g., Lursoft, 2014.g. – dati līdz oktobrim

⁴⁶ www.lursoft.lv

Atšķirībā no citiem reģioniem, kur uzņēmumi, kas piesaistījuši ārvalstu tiešās investīcijas, veido aptuveni 3% no kopējā uzņēmumu skaita, Latgale ir izvirzījies priekšplānā. Lursoft pētījums parāda, ka Latgales reģionā ārvalstu tiešās investīcijas piesaistījuši 4,33% uzņēmumu, no tiem gandrīz piektā daļa darbojas mazumtirdzniecības jomā, savukārt vēl 15,57% savu darbību saistījuši ar vairumtirdzniecību. Jānorāda gan, ka, lai arī procentuāli reģionā ir vairāk uzņēmumu, kuru kapitālā ieguldīts ārvalstu kapitāls, to summas ir ievērojami zemākas nekā citos Latvijas reģionos. Tā, piemēram, 2013.gadā no Igaunijas Latgales uzņēmumos ieguldīti 903,505 tūkst.EUR, 2014.gadā no Norvēģijas 57,000 tūkst.EUR. Atšķirībā no 2013.gada, kad lielāko tiešo investoru vidū figurēja tuvākās kaimiņvalstis, 2014.gadā valstu sarakstā redzamas būtiskas izmaiņas. Tā, piemēram, starp TOP 5 lielākajiem tiešajiem investoriem, kuri ieguldījuši lielākās investīcijas Latgales uzņēmumu pamatkapitālos, ierindojusies arī Ķīna, Luksemburga un Beļģija.

Atšķirībā no citiem reģioniem, kur vidēji vienā uzņēmumā tiek nodarbināti 2 darbinieki, Latgalē vidējais darbinieku skaits jau vairākus gadus pēc kārtas ir augstāks, proti, tas sasniedz 3 strādājošos. Lursoft aprēķini rāda, ka reģionā reģistrētajos uzņēmumos kopumā nodarbināto darbinieku skaits kopš 2011.gada audzis par 4,12%, sasniedzot 48 598 strādājošos.

5. PUBLISKO PAKALPOJUMU ATĪSTĪBAS SCENĀRIJI LATGALĒ

VARAM koncepcijas ietvaros valsts administratīvo pakalpojumu loks valsts un pašvaldību vienotā KAC kontekstā ietver šādas iestādes⁴⁷:

- Lauku atbalsta dienests;
- Nodarbinātības valsts aģentūra;
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde;
- Uzņēmumu reģistrs;
- Valsts ieņēmumu dienests;
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra;
- Valsts zemes dienests.

Līdz ar to arī LPR koncepcijas kontekstā tiek ietverti tikai šo iestāžu sniegtie publiskie administratīvie pakalpojumi VARAM Koncepcijas ietvaros noteiktajā apjomā kā vienots pakalpojumu komplekss KAC (vai kādas citas formas pakalpojumu nodrošinājuma vietējās nozīmes un novada nozīmes attīstības centrā) ietvaros (papildus norādot par Latgales pašvaldību teritoriālo pārvalžu minētajiem atsevišķu iestāžu pakalpojumu – PVD, VMD, VVD, IeM VP nepieciešamību), kas apvienots ar publisko individuālo „pakalpojumu grozu” attiecīgajā attīstības centrā.

Ņemot vērā, ka VARAM koncepcija aptver pašvaldību griezumā 9+21 pašvaldība + 89 punkti (novadu bez nacionālas un reģionālas nozīmes centriem administratīvie centri), LPR šo tvērumu skar minimāli, galveno uzmanību pievēršot valsts administratīvo un individuālo pakalpojumu sniegšanas un saņemšanas iespējām ārpus minētajiem centriem – Latgales pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos⁴⁸ noteiktajos novada nozīmes un vietējās nozīmes

⁴⁷ Administratīvo pakalpojumu un to sniedzēju analīzes rezultāti liecina, ka 35 % visu pakalpojumu sniedz astoņas valsts pārvaldes iestādes: VID, VSAA, PMLP, NVA, VSAA, UR, VZD, LAD un VMD. Pārējiem 65 % pakalpojumu ir salīdzinoši mazāks sniedzamo pakalpojumu skaits gadā vai arī to pakalpojumu pieteikšana un piegāde prasa cita kanāla esamību, piemēram, Valsts Kases, Centrālās statistikas pārvaldes un VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” pakalpojumi. Tas nozīmē, ka, veidojot visiem iedzīvotājiem pieejamus vienotus klientu apkalpošanas centrus, jāorientējas uz minēto astoņu iestāžu pakalpojumiem. Zemkopības nozarē LAD ir VPA loma, tāpēc zemkopības nozares visas padotības iestādes pārstāvēs LAD

⁴⁸ Aglonas novada AP apstiprināta 28.06.2012. (domes sēdes protokols Nr.9.9), IAS apstiprināta 27.12.2013. (lēmums Nr.26, 15); Baltinavas novada AP apstiprināta 20.12.2012. (protokols Nr.14.1.), IAS apstiprināta 24.01.2013. (lēmums Nr.1, 2); Balvu novada AP apstiprināta 08.09.2011. (protokols Nr.17,35), IAS apstiprināta 13.02.2014. (protokols Nr.2,6); Ciblas novada AP apstiprināta 29.09.2011. (lēmums Nr.9), IAS apstiprināta 26.07.2012. (protokols Nr.7); Dagdas novada AP apstiprināta 26.09.2012. (protokols Nr.10,26), IAS apstiprināta 20.12.2012. (protokols Nr.14, 19); Daugavpils novada AP apstiprināta 16.05.2013. (protokols Nr.14, 81), IAS uzsākta izstrāde ar 06.12.2012. lēmumu Nr.1437; Daugavpils pilsētas AP apstiprināta 13.03.2014. (lēmums Nr.151), IAS apstiprināta 26.06.2014. (protokols Nr.15, 16); Ilūkstes novada AP apstiprināta 17.06.2013. (lēmums Nr.303), IAS apstiprināta 17.06.2013. (lēmums Nr.303); Kārsavas novada AP apstiprināta 21.12.2011. (lēmums Nr.17, 11), IAS apstiprināta 26.09.2013. (protokols Nr.12, 13); Krāslavas novada AP apstiprināta 21.06.2012 (protokols Nr.10, 1), IAS apstiprināta 27.09.2012. (protokols Nr.17, 1) Līvānu novada AP apstiprināta 23.02.2012. (lēmums Nr.2-14), IAS apstiprināta 29.08.2013. (lēmums Nr.13-28); Ludzas novada AP apstiprināta 10.05.2011. (lēmums Nr.4), IAS apstiprināta 27.09.2012. (lēmums Nr.96); Preiļu novada AP apstiprināta 22.06.2011. (protokols Nr.9, 1.9), IAS apstiprināta 22.08.2013. (protokols Nr.12, 4.2); Rēzeknes novada AP apstiprināta 01.03.2012. (protokols Nr.5, 13), IAS apstiprināta 21.02.2013. (protokols Nr.5, 95); Riebiņu novada AP apstiprināta 13.03.2012. (lēmums Nr.1), IAS apstiprināta 26.11.2012. (lēmums Nr.18.1); Rugāju novada AP apstiprināta 19.08.2013. (protokols Nr.11, 14), IAS apstiprināta 21.11.2013. (protokols Nr. 14, 15); Vārkavas novada AP apstiprināta 30.08.2012. (lēmums Nr.15, 7), IAS apstiprināta 28.06.2013. (protokols Nr.22, 2); Viļakas novada AP apstiprināta 24.11.2011. (protokols Nr.26, 1),

attīstības centros. VARAM Izvērtējumu ir veicis SIA „Corporate Consulting”⁴⁹, pamatojoties uz projektā iesaistīto iestāžu vēlmi/viedokli attiecībā uz sava filiāļu tīkla plānošanu/izvietojumu nākotnē, projekta ietvaros ir sagatavots arī valsts klientu apkalpošanas centru tīkla izvietojuma modelis, kā arī šī modeļa sociālekonomiskās ietekmes aprēķins.

LPR koncepcijas izstrādes ietvaros ir apzināti šobrīd pieejamie publiskie individuālie pakalpojumi Latgales pašvaldību teritoriālo pārvalžu teritorijās – novadu nozīmes un vietējās nozīmes attīstības centros (16.attēls un tabula „RPP noteiktais pakalpojumu groza minimums vietējās nozīmes un novadu nozīmes attīstības centros”), lai varētu savietot un KAC (vai kādas citas formas pakalpojumu nodrošinājuma vietējās nozīmes un novada nozīmes attīstības centrā) ietvaros sniegt pēc iespējas pilnīgāku publisko individuālo un administratīvo pakalpojumu tvērumu, vienlaicīgi ievērojot lietderības principu (apkopojums arī Pielikumā Nr. 4 Latgales plānošanas reģiona apdzīvojuma līmeņi un esošā pakalpojumu pieejamība). Kā būtisks faktors analīzē tiek ņemta vērā VAS „Latvijas Pasts” pasta nodaļu atrašanās attiecīgajā centrā.

IAS Viļānu novada AP ar 13.03.2014.lēmumu uzsākta izstrāde lēmums Nr.5, 30), IAS apstiprināta 13.02.2014. (protokols Nr.3, 8); Zilupes AP apstiprināta 23.02.2012. (protokols Nr.3, 2), IAS apstiprināta 28.12.2013. (protokols Nr.12, 1) (www.latgale.lv)

⁴⁹ www.varam.gov.lv/in_site/

16.attēls Esošais publisko individuālo pakalpojumu izvietojums novada un vietējās nozīmes centros⁵⁰

⁵⁰ Pašvaldību mājaslapu info, <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/469-veselibas-aprupes-pakalpojumi/gimenes-arsti/gimenes-arsti-atbilstosi-teritorijam>, www.pasts.lv

1.tabula RPP noteiktais pakalpojumu groza minimums vietējās nozīmes un novadu nozīmes attīstības centros (nodrošinātājs P- pašvaldība, V- valsts).

Apdzīvotu vietu grupa Pakalpojumu jomas	Pagastu centri, ciemi jeb vietējās nozīmes attīstības centri	Novadu nozīmes attīstības centri
Kultūra	<ul style="list-style-type: none"> – bibliotēku pakalpojumu kopums (lasīšanas iespējas, informācijas resursu izmantošanas pakalpojumi, izglītības, mūžizglītības un apmācības iespējas, saturīga brīvā laika pavadīšana, sociālie pakalpojumi, interneta pieejamība) – publiskā bibliotēka (katrā novada pagastā vismaz 1 bibliotēka) (P) – kultūrizglītības un mākslinieciskās jaunrades izpaušanās iespēju pakalpojums (P) – kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamība (kultūrtūrisms) (P) – kultūras un brīvā laika pieejamība, dziesmu svētku procesa pieejamība, kopienas socializēšanas pakalpojums (saieta nams, par SN teritoriālo pārklājumu lemj pašvaldība) (P) <p>radošā uzņēmējdarbība (P rada vidi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – bibliotēku pakalpojumu kopums (lasīšanas iespējas, informācijas resursu izmantošanas pakalpojumi, izglītības, mūžizglītības un apmācības iespējas, saturīga brīvā laika pavadīšana, sociālie pakalpojumi, interneta pieejamība) – novada bibliotēku tīkls (P) – profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās izglītības pakalpojums (profesionālās ievirzes mūzikas un mākslas skolas, mūzikas un mākslas vidusskolas) (P/V) – kultūras un brīvā laika pieejamība, dziesmu svētku procesa pieejamība, kopienas socializēšanas pakalpojums (kultūras nams – pašvaldība lemj par KN teritoriālo pārklājumu, brīvdabas estrādes) (P) <p>kultūrvēsturiskā mantojuma pieejamība (kultūrtūrisms) vai muzeji (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai) (P)</p>
Veselība	<ul style="list-style-type: none"> – primārās veselības aprūpes pakalpojums (ģimenes ārsts, pediatrs, feldšerpunkts, kompensējamie medikamenti un ierīces, farmaceitiskā aprūpe) (V) – medicīniskā aprūpe mājās (ģimenes ārsts, māsa) (V) – neatliekamā medicīniskā palīdzība (V) 	<ul style="list-style-type: none"> – primārās veselības aprūpes pakalpojums (dežūrārsts ārpus ģimenes ārsta darba laika) (V) – ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi (ārstu speciālistu konsultācijas un vizītes, diagnostiskie izmeklējumi un medicīniskās manipulācijas, medicīniskā aprūpe mājās, medicīniskā rehabilitācija

	<ul style="list-style-type: none"> – ģimenes ārsta konsultatīvais tālrunis (V) – medicīniskā izglītība kā prakses vieta (V) 	<ul style="list-style-type: none"> ambulatorajā iestādē) (V) – pašvaldību deleģēto kontaktpersonu veselības veicināšanas jautājumos darbība (P) – zobārstniecības pakalpojums (V)
Sociālie pakalpojumi	<ul style="list-style-type: none"> – aprūpe mājās (t.sk. drošības pogas, ēdiens mājās, mobilā brigāde) (P) – sociālā darba pakalpojums (P) – atbalsta pasākumi un konsultatīvā palīdzība (P) 	<ul style="list-style-type: none"> – asistenta pakalpojums pārvietošanās atbalstam un pašaprūpes veikšanai vispārējās pamatizglītības, profesionālās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības iestādēs (V); – asistenta pakalpojums personai ar I vai II invaliditātes grupu un personai no 5 līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti (P/V); – pilnā apjoma sociālā dienesta pakalpojumu pilns apjoms (sociālais darbs un pakalpojumu nodrošināšana, atbilstoši personu vajadzībām) (P) – daudzfunkcionāli pakalpojumu centri (P) – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ar minimālu medicīnas tehnoloģiju pielietojumu, (rehabilitācijas vienības) (P) – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar funkcionālajiem traucējumiem (P) – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi no prettiesiskām darbībām cietuši bērniem dzīvesvietā (P/V) – psihologa konsultācijas bērniem, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, un viņu vecākiem (P/V) – grupu mājas (dzīvokļi) (P/V)

		<ul style="list-style-type: none"> – servisa dzīvokļi (P) – dienas aprūpes centri dažādām personu grupām (P) – bērnu pieskatīšanas pakalpojumi (P) motivācijas un atbalsta pasākumi riska grupu klientiem (P)
Izglītība, zinātne, jaunatne un sports	<ul style="list-style-type: none"> – pirmsskolas izglītība (P) – sākumskolas izglītība (1.-6.klase) (P) – interešu izglītības pieejamība (P) – darbs ar jaunatni (neformālās izglītības piedāvājums jauniešiem, lietderīga brīvā laika pavadīšana) (P) sporta pakalpojumi izglītības iestāžu sporta bāzēs (sporta zāles, sporta laukumi utt.) kontekstā ar izglītības iestāžu tīklu (P/V) 	<ul style="list-style-type: none"> – pamatskolas izglītība (P) – vispārējā vidējā un profesionālā izglītība (P/ V) – speciālā izglītība (P) – profesionālās ievirzes sporta izglītība (sporta skolas un sporta klubi) (P) – pieaugušo formālā un neformālā izglītība (P) – multifunkcionālie jauniešu centri (P)

Savukārt, reģionālas nozīmes centros līdztekus RPP noteiktajam pakalpojumu grozam, kas ietver arī pagastu centru, ciemu (jeb vietējās nozīmes attīstības centru) un novadu nozīmes attīstības centru „grozā” noteiktos pakalpojumus, RPP nosaka nodrošināt papildus šādu pakalpojumu pieejamību:

Kultūras jomā:

- bibliotēku pakalpojumu kopums (lasīšanas iespējas, informācijas resursu izmantošanas pakalpojumi, izglītības, mūžizglītības un apmācības iespējas, saturīga brīvā laika pavadīšana, sociālie pakalpojumi, interneta pieejamība) – novada bibliotēku tīkls, saskaņā ar Bibliotēku likumu akreditēta reģiona galvenā bibliotēka (metodiskais atbalsts) (P)
- muzeji (kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai) (P)
- profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pakalpojums, profesionālās izglītības pakalpojums (profesionālās ievirzes mūzikas un mākslas skolas, mūzikas un mākslas vidusskolas) (P/V)
- kultūras un brīvā laika pieejamība, dziesmu svētku procesa pieejamība, kopienas socializēšanas pakalpojums profesionālās mākslas pieejamība, (multifunkcionāls kultūras centrs, brīvdabas estrāde) (P)

Veselības jomā:

- dienas stacionārā nodrošināta veselības aprūpe (ķirurģiskas operācijas, terapeitiska palīdzība u.tml.) un pacientu viesnīcas (izmitināšana ārstniecības iestādē) pakalpojums (V)
- steidzamās medicīniskās palīdzības punktā nodrošināta veselības aprūpe (V)/stacionārais pakalpojums aprūpes slimnīcā/daudzprofilu slimnīcā (V)
- medicīnas pakalpojumu eksports (V)
- rehabilitācijas eksports (V)

Sociālo pakalpojumu jomā:

- surdotulka pakalpojums profesionālās pamatizglītības, profesionālās vidējās izglītības un augstākās izglītības programmu apguvei (V)
- surdotulka pakalpojums līdz 10 stundām mēnesī saskarsmes nodrošināšanai ar citām fiziskajām un juridiskajām personām (V)
- ilgstošā sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā (P/V)
- īslaicīga sociālā aprūpe ar izmitināšanu/ atelpas brīža pakalpojumi (P/V)
- pusceļa mājas – katrā reģionā vismaz 3 (P/V)
- nakts patversmes vai patversmes pakalpojumi (P)
- sociālās rehabilitācijas pakalpojums neredzīgām un nedzirdīgām personām, atkarīgām personām, no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem institūcijā, no prettiesiskām darbībām cietušām pilngadīgām personām (V)

- krīzes centru pakalpojumi, uzticības tālrunis, psihosociālā palīdzība (P)
 - specializētās darbnīcas (P)
 - tehniskie palīgīdzekļi (vismaz izbraukumu veidā) (V)
- atskurbtuves (P)

Izglītības, zinātnes, jaunatnes un sporta jomā:

- pamatskolas un vispārējā vidējā izglītība valsts ģimnāzijās (P)
- reģionālas nozīmes sporta bāzes (P/V)

5.1. Alternatīva – pilnīga pāreja uz e-pakalpojumiem:

Saskaņā ar Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>) datiem, 2013.gadā vislielākais interneta regulāro lietotāju īpatsvars ir reģistrēts Dānijā – 84%, Nīderlandē – 83%, Luksemburgā – 82%. Savukārt interneta pieejamības īpatsvars Eiropā ir no 95% iedzīvotāju Nīderlandē un 94% Luksemburgā līdz 56% Grieķijā un 54% Bulgārijā. Latvijā šis rādītājs ir 11.zemākais no visām dalībvalstīm jeb 72%.

CSB dati⁵¹ liecina, ka datora lietotāju skaits Latgales reģionā ir audzis no 26,4% iedzīvotāju 2004.gadā līdz 64,2% 2013.gadā, tomēr atpaliekot no citiem Latvijas reģioniem (Rīgas reģions 74,5%, Pierīgas – 75,4%, Vidzemes reģions – 67,6%, Kurzemes reģions – 67,5%, Zemgales reģions – 70,3% iedzīvotāju).

Interneta regulāro lietotāju skaits Latgalē ir palielinājies no 15,4% iedzīvotāju 2004.gadā līdz 64,9% iedzīvotāju 2013.gadā (Rīgas reģionā – 74,9%, Pierīgas reģionā – 75%, Vidzemes reģionā – 67,6%, Kurzemes reģionā – 67,7%, Zemgales reģionā – 70,1% iedzīvotāju). No visiem pakalpojumiem elektronizēti ir nedaudz virs 20%. Līdz ar to pilnīga pāreja uz e-pakalpojumiem vismaz līdz 2020.gadam nav iespējama.

Latgales reģionā ir blīvs bibliotēku pakalpojumu klāsts (17.attēls), tādēļ kā alternatīva ir analizējama bibliotēku apmācība, lai viņi varētu nodot prasmes iedzīvotājiem e-pakalpojumu apguvē un turpmāk varētu pāriet tikai uz e-pakalpojumu lietošanu. Ņemot vērā Konceptijas par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi – nodaļas „5.3. Risinājumu bloks – Vienota klātienē klientu apkalpošanas attīstība” aktualizēto redakciju⁵², secināms, ka vismaz 2020.gadā lielākā daļa izlases iestāžu klientu⁵³ turpinās izvēlēties klātienē pieteikšanās iespēju gan lielajās pilsētās, gan novados. Prognozes pamatotas uz statistikas prognozēm, kā arī ekspertu vērtējumu par esošo apmeklētāju skaitu, pamatojoties uz klientu pārvietošanās maršrutiem un ieradumu ietekmi. Tātad, neskatoties uz iespējamību, ka iedzīvotāju būs apmācīti e-pakalpojumu lietošanai, vairāk kā 100 000 Latgales reģiona iedzīvotāju darbaspējas vecumā⁵⁴ varētu izvēlēties pakalpojumus saņemt klātienē. Līdz ar to šī alternatīva nesniegs būtisku ieguldījumu Latgales

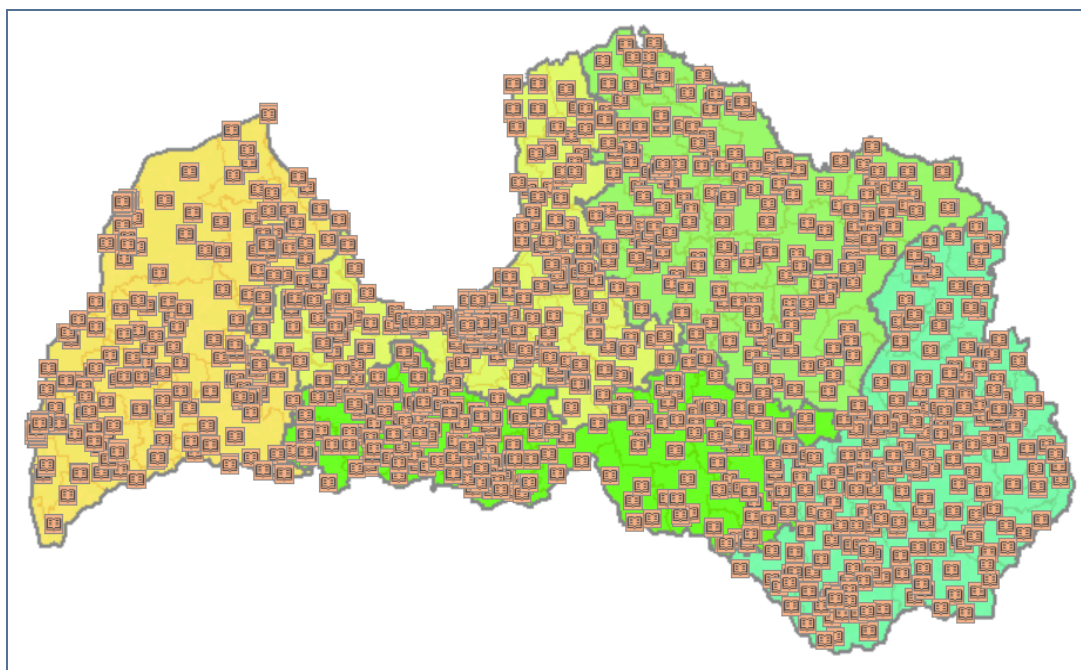
⁵¹ www.csb.gov.lv

⁵² tap.mk.gov.lv/doc/

⁵³ iestāžu izlase veikta, analizējot pakalpojumu pieprasījumu – cik bieži klienti ir pieteikušies noteiktam pakalpojumam un klientu profilu – kas ir tie klienti, kuri galvenokārt izmantos klātienē kanāla iespējas. Administratīvo pakalpojumu un to sniedzēju analīzes rezultāti liecina, ka 35% visu pakalpojumu sniedz astoņas valsts pārvaldes iestādes: VID, VSAA, PMLP, NVA, VSAA, UR, VZD, LAD un VMD. Pārējiem 65% pakalpojumiem (no apzinātajiem 143 publisko administratīvo pakalpojumu sniedzējiem un vairāk kā 2000 pakalpojumiem) ir salīdzinoši mazāks sniedzamo pakalpojumu skaits gadā vai to sniegšanai ir cita specifika. Tādējādi, veidojot visiem iedzīvotājiem pieejamus vienotos klientu apkalpošanas centrus, ir priekšlikums orientēties uz minēto astoņu iestāžu pakalpojumiem, izņemot VMD, kuru pārstāv LAD un šīs iestādes veido izlasi

⁵⁴ www.csb.gov.lv

reģiona mērķu sasniegšanai un nav lietderīga intensīva iedzīvotāju apmācība, kas prasīs papildus finanšu izdevumus bibliotēkāju papildus pienākumu apmaksai, ja netiek prognozēta iedzīvotāju paradumu maiņa. Turklāt VPVKAC nodrošinās iedzīvotāju konsultēšanu par e-pakalpojumu izmantošanu.

17.attēls Publisko bibliotēku pārklājums, SIAGrupa 93

5.2. Alternatīva – VPA jeb KAC novada nozīmes un vietējās nozīmes centros

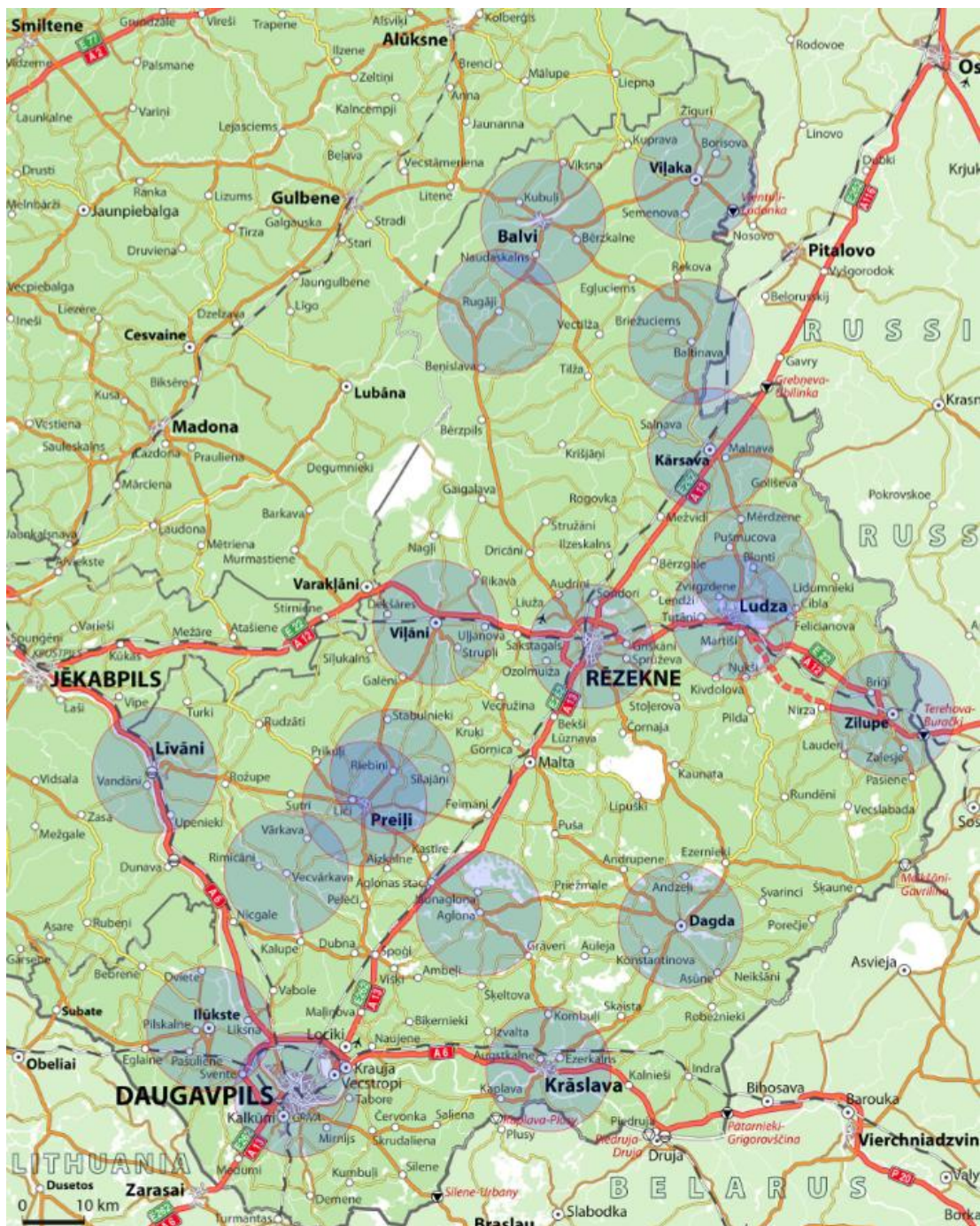
Laika posmā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 30.jūnijam VARAM projekta ietvaros kā izmēģinājumsprojekts tika ieviesti klientu apkalpošanas centru (KAC) pakalpojumi Rojā un Aucē, kur papildus pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem tika sniegti arī noteikti valsts iestāžu pakalpojumi (LAD, VSAA, UR, VID, VZD, VVD). VARAM akcentē, ka šīs aktivitātes mērķis bija praksē pārbaudīt vienotā KAC tīkla idejas dzīvotspēju, pārliecinoties, ka:

- VPA princips klientu apkalpošanā ir dzīvotspējīgs un praktiski īstenojams,
- iedzīvotāji un uzņēmēji pozitīvi novērtē VPA principa iedzīvināšanu klientu apkalpošanā,
- VPA principa iedzīvināšana klientu apkalpošanā samazina administratīvo slogu sabiedrībai,
- kā arī iegūt praktisku pieredzi un, ņemot to vērā, pilnveidot sākotnēji piedāvāto vienotā KAC tīkla modeli un atrast piemērotāko sadarbības modeli starp valsts iestādēm un pašvaldībām klientu apkalpošanā.

Izmēģinājumsprojekta analīze VARAM ļāva aktualizēt Publisko pakalpojumu koncepcijas sadaļas, tai skaitā 5.3.sadaļu par klātienē apkalpošanas rīcības virzienu, nodrošinot iedzīvotāju un uzņēmēju vajadzībām un vienas pieturas aģentūras principam atbilstošu publisko pakalpojumu klātienē sniegšanas organizēšanu, veicinot optimālu pakalpojumu pieejamību visā valsts teritorijā. Tai pašā laikā svarīgi, ka netiek veidota jauna institūcija, minimālais valsts pakalpojumu (LAD, NVA, PMLP, UR, VID, VSAA, VZD) grozs tiks sniegts 89 novadu valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros, izmantojot publisko pakalpojumu daudzkanālu piegādes platformu.

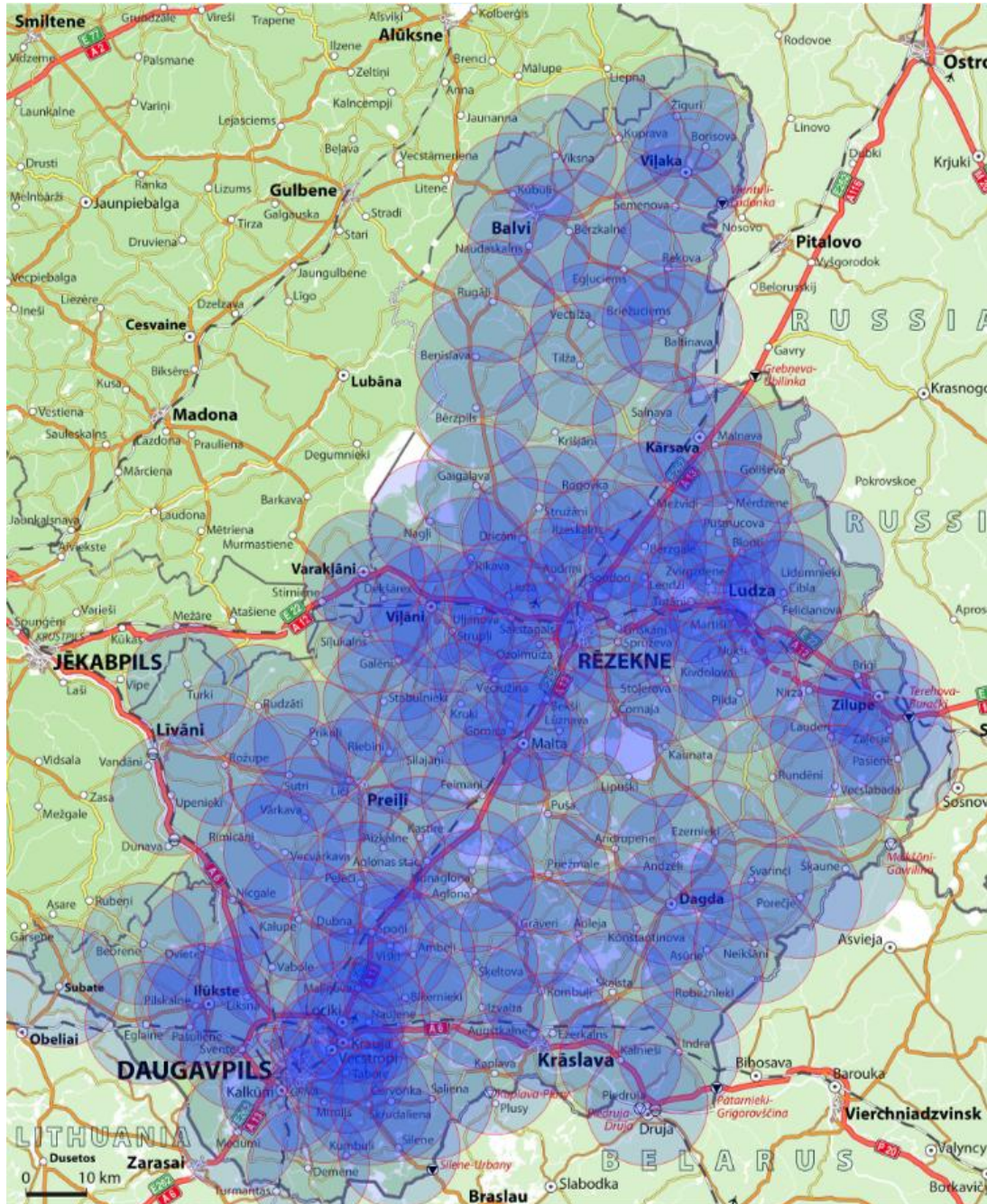
Koncepcija piedāvā divus pakalpojumu sniegšanas risinājumus, abi ietver VPKAC izvietojumu arī 89 novadu nozīmes attīstības (administratīvajos) centros un 21 reģionālas nozīmes attīstības centrā (ar vai bez jaunas klātienēs klientu apkalpošanas sistēmas), kad pakalpojumus turpina sniegt tās iestādes, kas tur šobrīd darbojas (arī 9 nacionālas nozīmes centros, veidojot VVKAC 1.variantā).

Ievērojot VARAM koncepcijā noteiktos principus par pakalpojumu saņemšanas nodrošināšanu visos reģionālas nozīmes centros un visu novadu administratīvajos centros, LPR Koncepcija aptver risinājumus tikai tiktāl, cik tas ietekmē pakalpojumu sniegšanu vēl zemākā apdzīvojuma līmenī – novada nozīmes un vietējās nozīmes attīstības centros. Kā redzams 18.attēlā, ja pakalpojumi ir izvietoti pēc modeļa 9+21+89, pakalpojumu pieejamība ir ļoti zemā līmenī (saskaņā ar Aptaugas datiem, pieņemot, ka iedzīvotājiem pēc pakalpojuma nevajadzētu braukt tālāk par 10-15 km). Tāpēc arī šāds risinājums Latgales reģionam ir nepietiekams.

18.attēls LPR reģionālās nozīmes un novadu administratīvie centri ar 10 km apkalpes zonu

Analizēta KAC izvietošana LPR pašvaldību noteiktajos novada un vietējās nozīmes attīstības centros, kuru iedzīvotāju skaits ir vismaz 50. Šādā gadījumā tas nebūtu ekonomiski lietderīgi, jo daudzu attīstības centru 10 km ietekmes zonas pārklājas (19.attēls). KAC izvietojums katrā pašvaldības attīstības centrā nav lietderīgs⁵⁵.

19.attēls LPR pašvaldību attīstības centri un to 10 km apkalpes zonas

⁵⁵ LPR Konceptijas apspriešanas semināros tika piedāvāts arī modelis diferencēt un sasaitīt pakalpojumu apjomu ar apdzīvotuma līmeni, īpaši uzsverot, ka reģionālās nozīmes centros ir jābūt pieejamiem visu izlases iestāžu pakalpojumiem, bet novadu administratīvajos centros pakalpojumi tiek nodrošināti pēc pieprasījuma jeb pierakstu sistēmas.

5.3. Alternatīva – mobilās brigādes kā pakalpojumu sniedzēji novadu attīstības centros

Analizējot šobrīd pieejamo pakalpojumu klāstu Latgales reģionā, secināms, ka vairāku iestāžu pakalpojumi nav pieejami ne tikai novadu administratīvajos centros, bet pat reģionālas nozīmes centros (Pielikums Nr.2). Tāpēc konceptuālais risinājums par mobilo brigāžu pakalpojumiem novadu attīstības centros tiek balstīts uz pašāvības principu, ka Latgales reģionā visos reģionālas nozīmes centros un novadu administratīvajos centros darbosies VPKAC un būs pieejami visu izlases valsts iestāžu pakalpojumi⁵⁶.

LPR Konceptijas mērķis nav analizēt un piedāvāt pakalpojumus atkarībā tikai no statistiskajiem rādītājiem un esošās pieejamās infrastruktūras (Pielikums Nr.4 un 24.attēls), bet arī pēc pieprasījuma, ar nolūku palielināt pakalpojumu saņemšanas kvantitāti un sasniegt reģiona stratēģisko uzstādījumu – saglabāt iedzīvotāju skaitu reģionā un veicināt uzņēmējdarbību. Viens no kompleksajiem reģiona attīstības stratēģiskajiem uzstādījumiem ir radīt darbavietas, bet šobrīd vienlaicīgi netiek nodrošinātas iespējas saņemt pieejamus publiskos pakalpojumus.

Tiek piedāvāta alternatīva, kad pakalpojumus sniedz mobilās brigādes, kas no KAC (vai kādas citas formas pakalpojumu nodrošinājuma) nacionālas vai reģionālas nozīmes centrā (22.att.) ar vienu transporta līdzekli izbrauc uz vietējās vai novada nozīmes centru, kurā tiek nodrošināti arī attiecīgajam centram noteiktie publiskie individuālie pakalpojumi saskaņā ar „pakalpojumu grozu” (Pielikums Nr.4).

Tikšanās laikā ar pašvaldību pārstāvjiem tika uzsvērts, ka IeM PMLP būtu jānodrošina mobilā pasu un personas apliecību izgatavošanas un izsniegšanas specializēti apriņķotā autotransporta pieejamība visos pierobežas pagastos, jo iedzīvotāju iespējas pieteikt un saņemt personu apliecinošus dokumentus ir ļoti ierobežotas.

Mobilo brigāžu alternatīva sasaucas ar to, ka laika posmā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 30.jūnijam VARAM projekta ietvaros kā izmēģinājumsprojekts tika ieviesti Valsts vienotā klientu apkalpošana centra (VVKAC) pakalpojumi Daugavpilī un Valmierā, kad valsts iestādes apvienojās un sniedza pakalpojumus vienuviet („zem viena jumta”), Daugavpilī tas notika Saules ielā 15, nacionālas nozīmes pilsētas centrālajā daļā. Šajā izmēģinājumsprojektā piedalījās LAD, VSAA, UR, VID un VVD. Vienlaikus šo valsts iestāžu pakalpojumus varēja saņemt arī esošajās jeb pamatnodaļās/KAC. Daugavpilī izmēģinājumsprojekts tika īstenots sadarbībā ar Latgales uzņēmējdarbības centru (LUC), kurš VVKAC telpās arī sniedza savus pakalpojumus.

Apkopojot izmēģinājumsprojekta rezultātus, secināts, ka klientu interese par šādā formā vienkopus sniegtajiem pakalpojumiem VVKAC ir bijusi ļoti liela (20.attēls). VARAM apkopotie dati parāda, ka Daugavpilī visvairāk pieprasīti bija VID, LAD, VSAA pakalpojumi.

Ņemot vērā VRAA pētījumu⁵⁷, ka Valmieras ietekmes areālā dzīvo 64 394 iedzīvotāji, Daugavpils ietekmes areālā – 141 061 iedzīvotājs (attiecība 1 : 2,1), Daugavpils VVKAC apkalpoto klientu skaits ir lielāks nekā Valmieras VVKAC: LAD (1 : 85,8), VID (1 : 2,27), VSAA (1 : 2,11). Absolūtajos skaitļos visu iestāžu klientu skaits Daugavpils VVKAC pārsniedz Valmieras VVKAC klientu skaitu, izņemot VVD un UR.

Protams, ka VVKAC pirmajā darbības mēnesī klientu skaits nebija tik liels⁵⁸, kā nākamajos mēnešos, kad informācija nonāca līdz mērķauditorijai. Piemēram, LAD klientu dinamika ir 36 – 89 – 130 – 211 – 725, VID 171 – 645 – 1507 – 1095 – 1161. Kā vērā ņemams jāatzīmē fakts, ka

⁵⁶ LAD, NVA, PMLP, UR, VID, VSAA, VZD

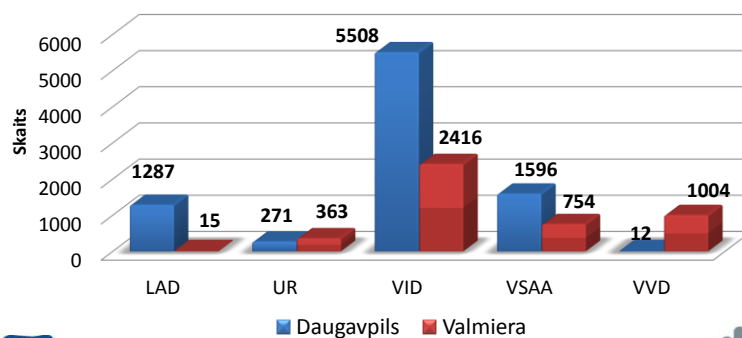
⁵⁷ http://www.vraa.gov.lv/uploads/documents/petnieciba/petijumi/regionu_attist_final_2012.pdf

⁵⁸ VARAM informācija

izmēģinājumu projekta periodā (6 mēneši) netika saņemta neviena sūdzība par VVKAC un tā speciālistu darbību.

“Zem viena jumta” jeb VVKAC izmēģinājumu projekta rezultāti

Apkalpoto klientu skaits Valsts vienotajos KAC, janvāris - jūnijs

2014.12.02.

4

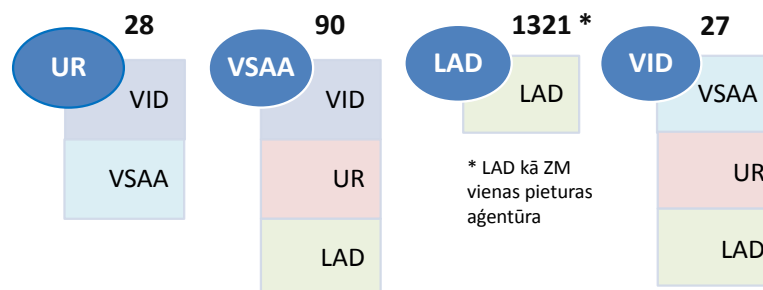

20.attēls VVKAC apkalpoto klientu skaits VVKAC

Analizējot datus, secināts, ka VVKAC klienti ir izmantojuši ne tikai vienas iestādes pakalpojumus, bet LAD klienti **1225** reizes pieprasījuši papildus citu **LAD** pakalpojumu, VID klienti papildus pieprasījuši **27 VSAA, UR, LAD** pakalpojumus, UR klienti papildus **21** reizi pieprasījuši **VSAA** un **VID** pakalpojumus, VSAA klienti pieprasījuši **82 VID, UR, LAD** pakalpojumus (21.attēls).

“Zem viena jumta” jeb VVKAC izmēģinājumu projekta rezultāti

Saistīto pakalpojumu pieprasījumi

2014.12.02.

7

21.attēls Saistīto pakalpojumu pieprasījumi

VVKAC klientu aptauja⁵⁹ parāda, ka iedzīvotājus visvairāk interesē:

- Konkrētā pakalpojuma saņemšana klātienē,
- Viena apmeklējuma reizē var risināt vairākas lietas, kas skar dažādas nozares,
- Tiešās konsultācijas saņemšana no iestādes speciālista,
- Lai iedzīvotāji netiek piespiesti mainīt savus ieradumus.

22.attēls LPR nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri

⁵⁹ LUC dati

LPR koncepcija kā pieņemamu nosaka alternatīvu, ka mobilo brigāžu pakalpojumu sniegšanai jānotiek **novada nozīmes centros** un **vietējās nozīmes centros**, nodrošinot pakalpojumu pieejamības standartu:

Novada nozīmes centri, kuri noteikti pašvaldību ilgtermiņa attīstības stratēģijās un attīstības programmās un atbilst Latgales reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem novada nozīmes centra kritērijiem (ir vidējās vai pamata izglītības iestāde, tiek nodrošināti publiskie individuālie - kultūras, sociālie, veselības pakalpojumi, ir pasta nodaļa) un kuros jānodrošina publisko administratīvo pakalpojumu sniegšana (23.attēls):

Tilža (Balvu novads),
Andrupene (Dagdas novads),
Ezernieki (Dagdas novads),
Kalupe (Daugavpils novads),
Krauža (Daugavpils novads),
Silene (Daugavpils novads),
Svente (Daugavpils novads),
Špoģi (Daugavpils novads),
Bebrene (Ilūkstes novads),
Subate (Ilūkstes novads),
Indra (Krāslavas novads),
Dricāni (Rēzeknes novads),
Kaunata (Rēzeknes novads),
Malta (Rēzeknes novads),
Rogovka (Rēzeknes novads).

Šajos centros publiskie administratīvie pakalpojumi jānodrošina **vienu reizi mēnesī noteiktā dienā**, par ko ir informēti iedzīvotāji.

Daugavpils un Rēzeknes novadi ir bez administratīvā centra, bet šo novadu attīstības plānošanas dokumentos ir noteikti novada nozīmes centri, kuri ir līdzvērtīgi novadu administratīvajiem centriem (kas arī ir novadu nozīmes centri) ārpus 9+21 pašvaldību teritorijām. Tāpēc VARAM jāizvērtē iespēja Daugavpils un Rēzeknes novada nozīmes centros – Kalupē, Kraujā, Silenē, Sventē, Špoģos, Dricānos, Kaunatā, Maltā un Rogovkā izveidot līdzvērtīgus VPKAC kā pārējo 87 (bez nacionālas vai reģionālas nozīmes centra) novadu administratīvajos centros.

Lai nodrošinātu optimālu pakalpojumu sasniedzamību un pārklājumu, ir identificēti tie vietējās nozīmes centri, kuros jānodrošina publiskie administratīvie pakalpojumi **kā novadu nozīmes centros vienu reizi mēnesī** (23.attēls):

Bērzpils (Balvu novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam (ar atbilstību saprotot, ka ir izglītības iestāde, tiek nodrošināti kultūras, sociālie, veselības pakalpojumi, ir pasta nodaļa, atrodas vismaz 10 km attālumā no tuvākā augstāka līmeņa attīstības centra), aptaujas anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 42 km,

Šķaune (Dagdas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami VID, VSAA, NVA pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, atrodas 38 km no reģionālas nozīmes centra (VSAA pakalpojumi – 80 km), 36 km no novada nozīmes centra,

Rudzāti (Līvānu novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, atrodas 23 km no reģionālas nozīmes centra

Pilda (Ludzas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, ir pieejams internets un telpas, atrodas 20 km no reģionālas nozīmes centra,

Vecslabada (Ludzas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, atrodas 45 km no reģionālas nozīmes centra, 21 km no novada nozīmes centra.

Vietējās nozīmes centri, kas atbilst pakalpojumu sniegšanas vietas kritērijiem, bet pakalpojumi būtu sniedzami **pēc pieprasījuma vienu reizi ceturksnī**, t.i., pagastu pārvaldes apkopo iedzīvotāju pieprasījumus (telefoniski vai klātienē) un informē attiecīgo iestādi par nepieciešamību izbraukt (23.attēls):

Priežmale (Aglonas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam (ir izglītības iestāde un pieejami visi publiskie individuālie pakalpojumi, pasts), līdz reģionālas nozīmes centram 41 km, līdz novada nozīmes centram 15 km,

Krišjāni (Balvu novads) daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina veselības pakalpojumu minimālā pieejamība. Anketā norādīts, ka esošā situācija apmierina, jo NVA pagastā sniedz pakalpojumus 1 reizi mēnesī, LAD – 1 reizi nedēļā, bet pēc pakalpojuma uz reģionālas nozīmes centru jābrauc 60 km, līdz novada nozīmes centram – 15 km,

Biķernieki (Daugavpils novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu sniegtie pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 27 km, līdz novada nozīmes centram 14 km,

Demene (Daugavpils novads) daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina izglītības pakalpojumi, anketā norāda, ka nepieciešami tikai NVA un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 15 km,

Medumi (Daugavpils novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu sniegtie pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 17 km,

Saliena (Daugavpils novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami LAD, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 25 km,

Vabole (Daugavpils novads) daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina veselības aprūpes minimālie pakalpojumi, anketā norāda, ka nepieciešami VID, VSAA, NVA, LAD, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 24 km,

Goliševa (Kārsavas novads), daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina izglītības iestādes esamība, anketā norāda, ka nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 30 km,

Auleja (Krāslavas novads) daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina veselības aprūpes minimālie pakalpojumi, anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 24 km,

Izvalta (Krāslavas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami tikai NVA un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 12 km,

Kalnieši (Krāslavas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami NVA, LAD, PMLP, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, atrodas 17 km no reģionālas nozīmes centra,

Robežnieki (Krāslavas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 32 km, līdz novada nozīmes centram 16 km,

Skaista (Krāslavas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami LAD, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 16 km,

Rožupe (Līvānu novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami NVA, LAD, un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz reģionālas nozīmes centram 14 km,

Sutri (Līvānu novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka pakalpojumi nav nepieciešami, līdz reģionālas nozīmes centram 13 km,

Nirza (Ludzas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami VSAA, NVA, LAD, PMLP un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, atrodas 24 km no reģionālas nozīmes centra, 13 km no novada nozīmes centra,

Bērzgale (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami VID, VSAA, NVA, LAD, VMD, Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 20 km, līdz novada nozīmes centram 12 km,

Feimaņi (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami tikai šobrīd pieejamie NVA un Valsts policijas pakalpojumi, līdz nacionālas nozīmes centram 34 km, līdz novada nozīmes centram 12 km,

Gaigalava (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norādīts, ka nepieciešami VID, NVA, LAD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 32 km, līdz novada nozīmes centram 17 km,

Nagli (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka nepieciešami NVA, VUGD, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 41 km, līdz novada nozīmes centram 18 km,

Rikava (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami šobrīd pieejamie NVA un LAD pakalpojumi, vajag Valsts policiju, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 29 km, līdz novada nozīmes centram 12 km,

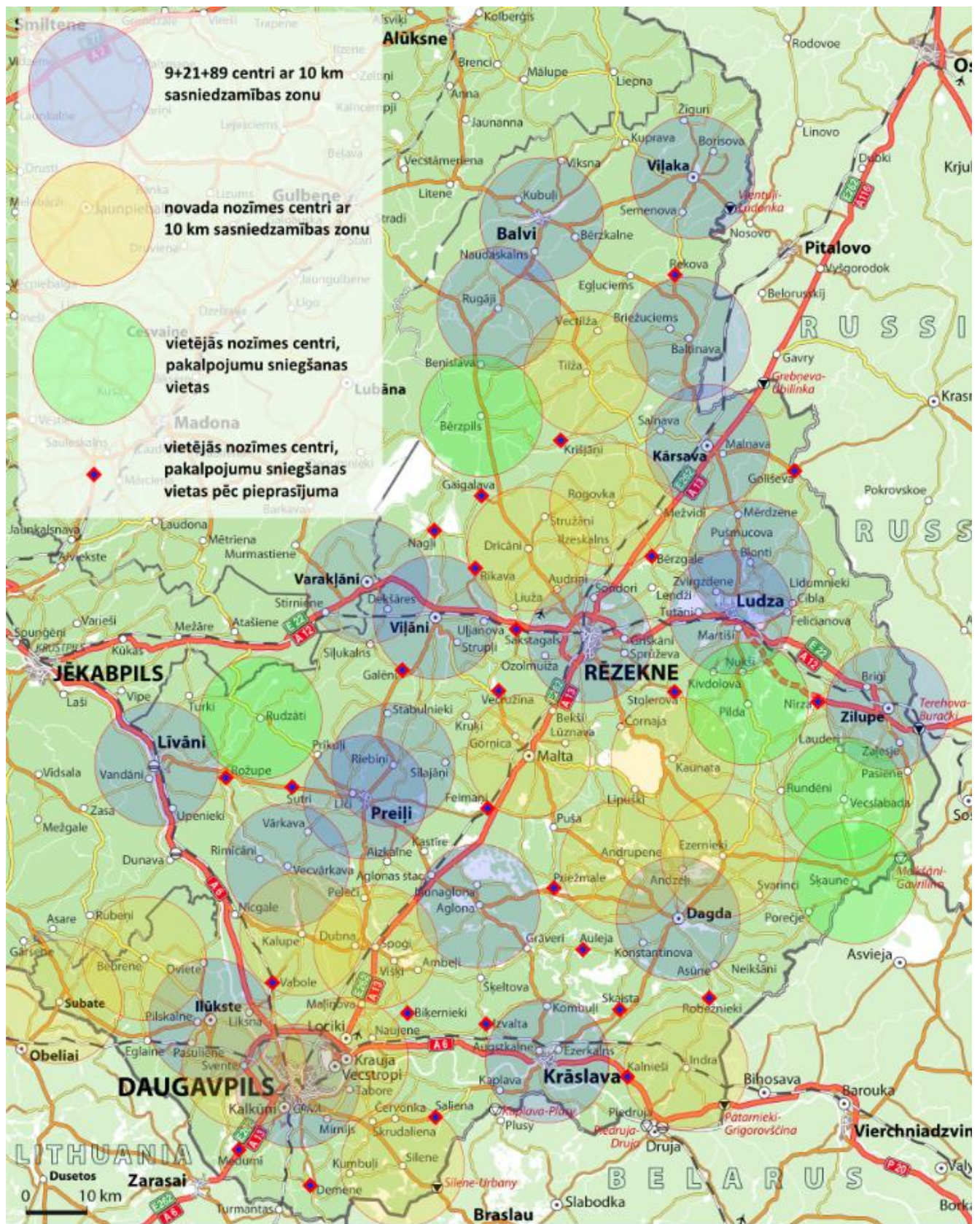
Sakstagals (Rēzeknes novads) daļēji atbilst vietējās nozīmes centra statusam, jānodrošina veselības aprūpes minimālie pakalpojumi, anketā norāda, ka ir nepieciešami visu valsts iestāžu pakalpojumi, ir pieejams internets un telpas, līdz nacionālas nozīmes centram 16 km,

Stoļerova (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, anketā norāda, ka ir nepieciešami VSAA, VZD, NVA, LAD, VMD un Valsts policijas pakalpojumi, telpas ir pieejamas, nav pieejams internets, līdz nacionālas nozīmes centram 19 km,

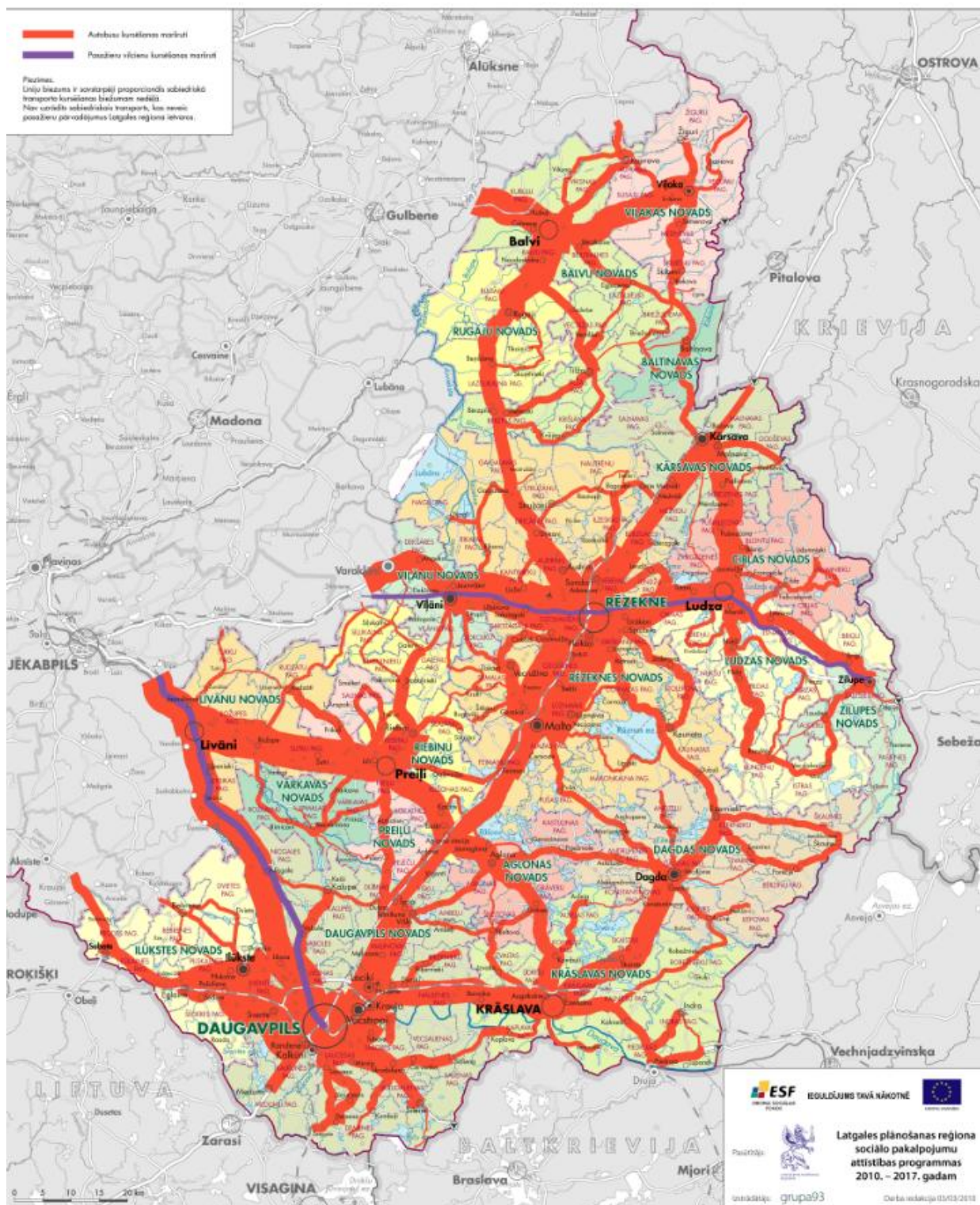
Vecružina (Rēzeknes novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, līdz nacionālas nozīmes centram 30 km, līdz novada nozīmes centram 13 km,

Galēni (Riebiņu novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, līdz reģionālas nozīmes centram 24 km, līdz novada nozīmes centram 12 km,

Rekova (Viļakas novads) atbilst vietējās nozīmes centra statusam, līdz reģionālas nozīmes centram 28 km, līdz novada nozīmes centram 13 km.

23.attēls LPR attīstības centri – pakalpojumu sniegšanas vietas un 10 km sasniedzamības zonas

24.attēls Sabiedriskā transporta kursēšanas biežums Latgales reģionā (ESF projekta Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010.-2017.g. materiāls, izstrādātais SIA Grupa 93⁶⁰)

⁶⁰ Saskaņā ar LPR Sabiedriskā transporta nodaļas rīcībā esošo informāciju, biežums nav būtiski mainījies

6. PAKALPOJUMU PIEJAMĪBAS STANDARTS LATGALES REĢIONĀ

Apvienoto Nāciju Organizācijas definē astoņas labas pārvaldības pazīmes⁶¹, kas būtu jāievēro visu publisko pakalpojumu nodrošināšanā: līdzdalība, atbilstība likumam, orientēšanās uz konsensusu, efektivitāte, taisnīgums, atbildība, atsaucība, caurskatāmība.

Izdevumā „Latvijas intereses Eiropas Savienībā” 2013/4⁶² norādīts, ka labā pārvaldība veicina labklājību un sociālo saliedētību, sabiedrības iesaisti, veicina ekonomisko attīstību, pastiprina uzticību attiecībā pret rīcībpolitikas īstenotājiem. Tieši uzticēšanās rīcībpolitiku īstenotājiem ir viens no būtiskākajiem labas pārvaldības elementiem. Savukārt Latvijas Republikas tiesībsargs Juris Jansons minētajā izdevumā intervijā norāda, ka labas pārvaldības princips ir pamatu pamats, kas attiecināms uz visu un visiem, kas kaut vismazākā mērā pārstāv vai prezentē valsti. Eiropa Savienībā tiesības uz labu pārvaldību ir atzītas par vienu no personas pamattiesībām. Tiesībsargs uzsver, ka valsts pārvaldei ir jāapzinās, ka iedzīvotājs ir klients, un valsts ir iedzīvotāju ērtībām un vajadzībām, nevis otrādi. Kā progresīvs risinājums tiek minēti e-Latvija pakalpojumi, taču ir jānomainās paudzēm un izpratnei par elektronisko pakalpojumu iespējām, lai pilnībā pārietu uz elektronisko pakalpojumu vidi.

Nemot vērā, ka vairākām valsts pārvaldes iestādēm ir izstrādāts katrai savs, uz individuālo specifiku vērsts klientu apkalpošanas standarts, LPR koncepcija nosaka kopīgu vispārīgu pakalpojumu pieejamības standartu Latgales reģionā:

Labvēlīga valsts politika, pieļaujot iespēju diferencēt pakalpojumu pieejamības pakāpes, atkarībā no teritoriālām vai citām īpatnībām un izvērtējot katru pakalpojumu sniegšanas/saņemšanas vietu.

Pieejamība, ievērojot teritoriālās pieejamības standartu, ka nacionālas nozīmes centros un reģionālas nozīmes centros ir pieejami visu valsts pārvaldes iestāžu un pašvaldības iestāžu visi pakalpojumi klātienē, zemāka līmeņa attīstības centros pieļaujama pakalpojumu pieejamības diferencēšana. Vienlaicīgi pieejamība nozīmē arī pakalpojuma sniegšanas vietas fizisko pieejamību visiem iedzīvotājiem, telpu un biroja tehnikas aprīkojumu un IKT risinājumu atbilstoši ikvienas iestāde specifikai.

Sasniedzamība nosaka vēlamu attālumu līdz pakalpojumu saņemšanas vietai jeb attīstības centram – ne vairāk par 10 -15km ikvienam iedzīvotājam, kā arī sabiedriskā transporta kursēšanas biežums – vismaz divas reizes dienā; laba visu kategoriju ceļu kvalitāte visās sezonās.

Regularitāte jeb pastāvība, kad katrā pakalpojumu saņemšanas vietā, neatkarīgi no apdzīvojuma līmeņa, iedzīvotājs ir drošs, ka pakalpojumu saņems viņam zināmā laikā.

Informācijas organizācija sadarbībā ar pašvaldību, NVO, citām iestādēm vai organizācijām iedzīvotāju informēšanā par iespējām saņemt pakalpojumu. Iespējamās dažādas komunikāciju formas: sabiedrības informēšanas sanāksmes, info izdevumi laikrakstos, informācija skolās,

⁶¹ <http://www.lvportals.lv/likumi-prakse/257675-labas-parvaldibas-principi/>

⁶² http://www.tiesibsargs.lv/files/content/Laba_parvaldiba_Latvijas_intereses_ES-2013-4_netam.pdf

pasta nodaļās, sociālās aprūpes un veselības aprūpes iestādēs u.c., kur ir lielāka iedzīvotāju plūsma.

Klientu plūsmas organizācija, izmantojot iepriekšējā pieraksta sistēmu, kad iedzīvotājs savā pagasta pārvaldē piesakās (telefoniski, ar vēstuli, u.c.) pakalpojuma saņemšanai konkrētā laikā un vietā, un iestāde jau laicīgi uzzina un izskaidro iedzīvotājam viņa pienākumus saistībā ar vēlamo pakalpojumu.

Apkalpošanas ātrums ietver principu, ka iedzīvotājs saņem sev nepieciešamā pakalpojuma galarezultātu pēc iespējas īsākā laikā, ideālā gadījumā – tajā pašā dienā, kad ir ieradies kādā no pakalpojumu saņemšanas vietām.

Izskaidrošana, konsultācijas par iedzīvotāju pienākumiem un tiesībām saņemt sev pienākošos valsts un pašvaldību palīdzību, atbalstu un iespējām.

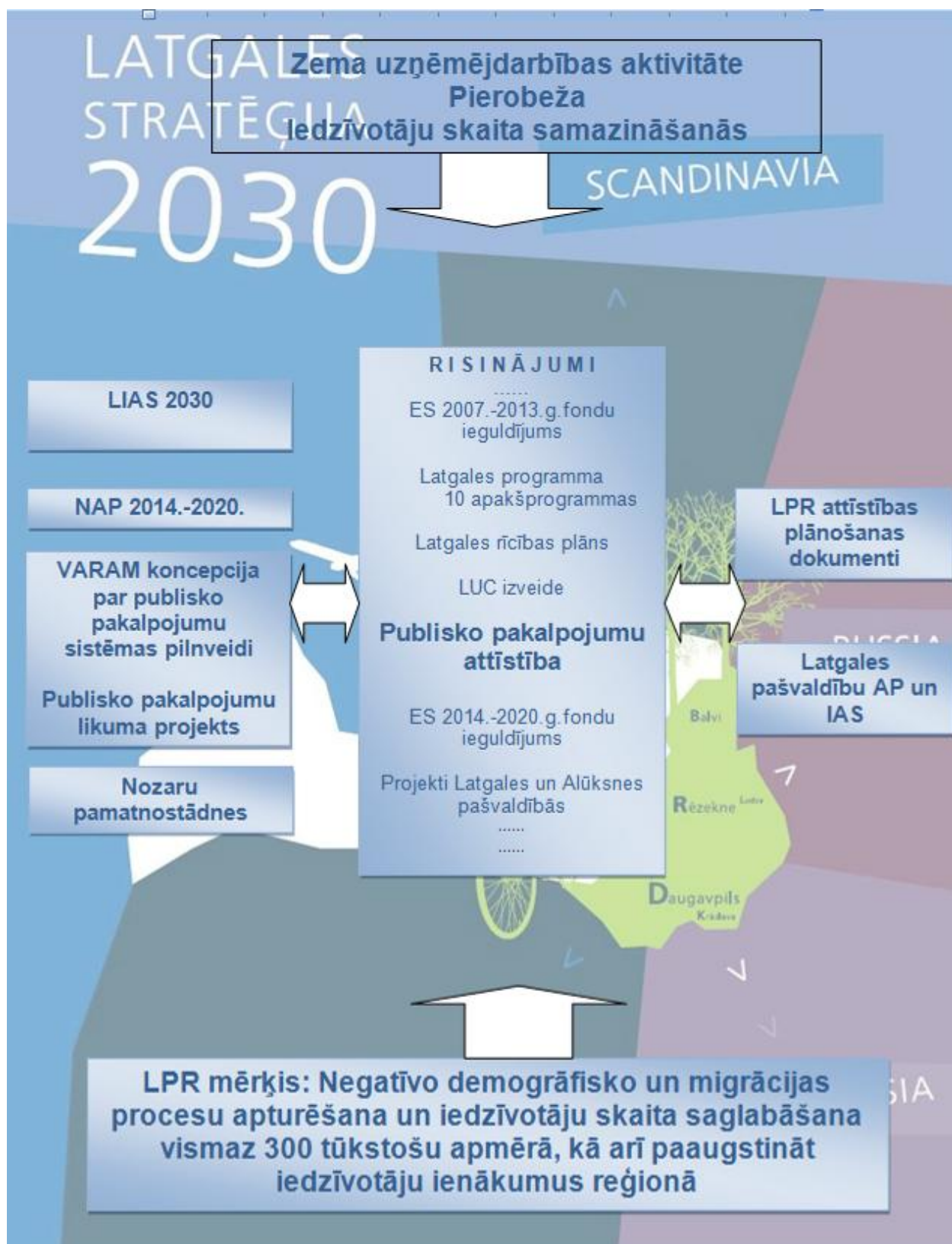
Skaidras rīcības procedūras jeb racionāla, uz rezultātu vērsta rīcība nozīmē pakalpojumu sniedzēju atbildību par to, lai iedzīvotājs, jau ierodoties saņemt pakalpojumu, ir zinājis par uzrādīšanai/iesniegšanai nepieciešamajiem dokumentiem un netiek veiktas nevajadzīgas, iedzīvotājam nesaprotamas darbības. Šis princips ir īpaši svarīgs, nodrošinot pakalpojumu vietējās nozīmes centros, kuros pakalpojumi pieejami pēc pieprasījuma.

Personāla kompetence par savas iestādes galvenajām funkcijām un spēja sniegt pamatpakalpojumus un novirzīt iedzīvotāju pie atbilstošas kompetences speciālista atsevišķos gadījumos.

Iestāžu horizontālā sadarbība ir savstarpēja pakalpojumu sniegšanas un loģistikas koordinēšana, ietverot laika, telpas un pieprasījuma elementus.

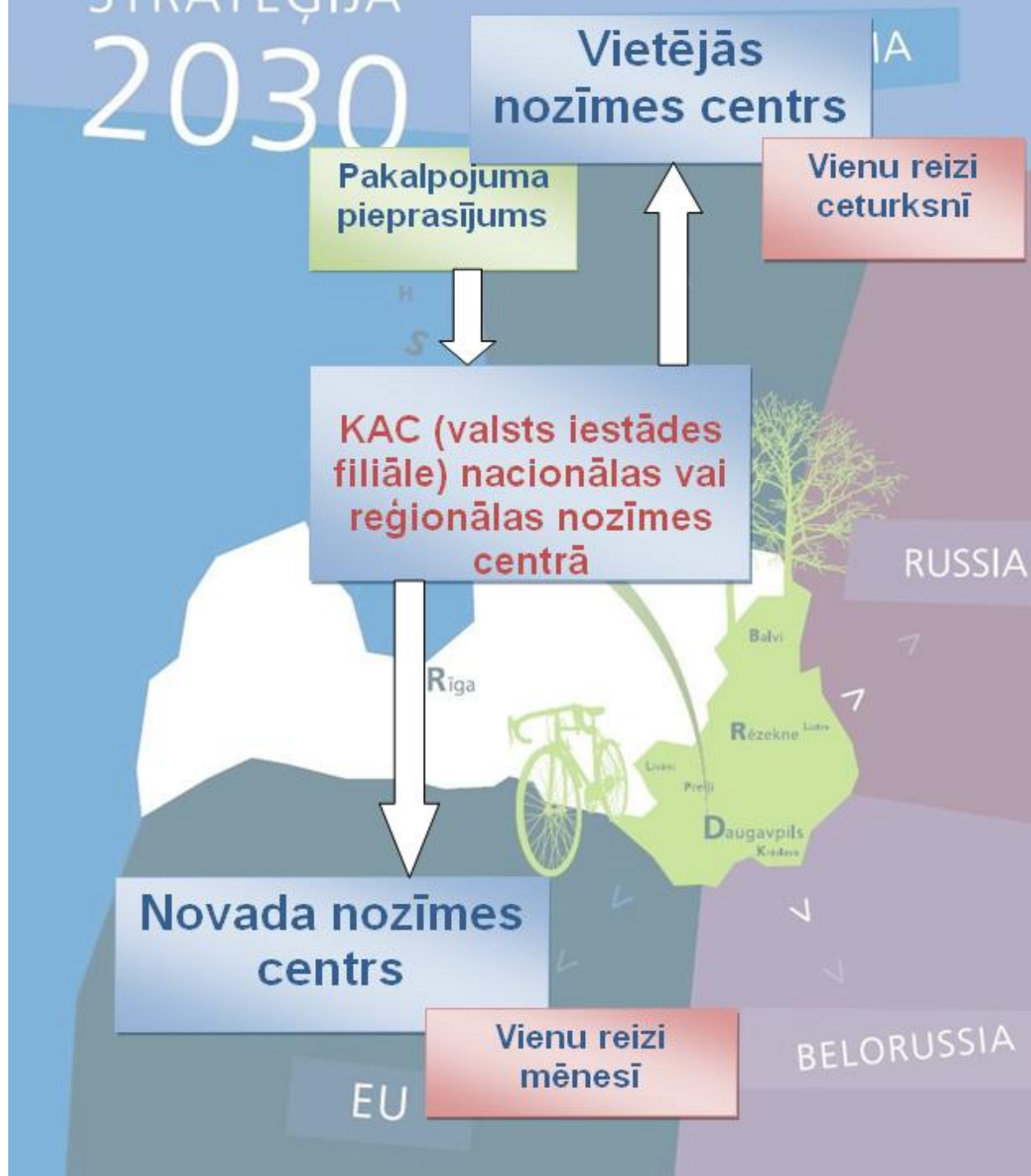
Pakalpojuma atsaiste no teritorijas ir iespēja iedzīvotājam saņemt pakalpojumu sev izdevīgākajā pakalpojumu sniegšanas vietā, neņemot vērā deklarēto dzīvesvietu vai darbavietas adresi.

7. KOPSAVILKUMS

LATGALES STRATĒGIJA 2030

8. PIELIKUMI

8.1. Pielikums Nr.1 Aptauja

LPR Projekta ietvaros 2014.gadā veica Latgales pašvaldību teritoriālo pārvalžu vadītāju un novadu izpilddirektoru aptauju ar mērķi noskaidrot esošo un vēlamu situāciju publisko administratīvo pakalpojumu pieejamībā iespējami zemākā administratīvā līmenī. Anketas iesniedza 95% pagastu pārvalžu, līdz ar to situācijas apzināšanu var uzskatīt par pilnīgu.

Iestādes, par kurām tika apzināts viedoklis: VID, VSAA, VZD, VVD, PVD, UR, NVA, LAD, PMLP, VUGD, VMD, IeM Valsts policija.

1.jautājums **Vai Jūsu pagastā ir pieejami šīs iestādes pakalpojumi?** Tikai Rēzeknes novada teritoriālajās pārvaldēs un atsevišķās Balvu novada pārvaldēs ir pieejami NVA pakalpojumi vienu reizi divos mēnešos. Atsevišķās vietās nesistemātiski notiek VID, VMD konsultatīvie semināri.

2.jautājums **Vai jūsu pagastā būtu nepieciešami šīs iestādes pakalpojumi?** Vairāk kā 50% anketu ir norādīts (vai izsecināms no nākamās atbildes), ka pakalpojumi ir nepieciešami novadu attīstības centros regulāri.

3.jautājums **Cik dienas nedēļā (vai mēnesī) būtu nepieciešami pakalpojumi (ja nepieciešami)?** Respondenti norāda, ka:

VID pakalpojumi nepieciešami 50% pagastu vienu reizi mēnesī. Ap 15% norāda, ka pakalpojumi varētu būt divas reizes mēnesī. Vairāki respondenti atzīmē, ka VID konsultācijas būtu obligātas vismaz pārskatu iesniegšanas laikā vienu reizi ceturksnī vai pāris reizes gadā (bez regularitātes pazīmēm);

VSAA pakalpojumi 47% gadījumu ir nepieciešami vienu reizi mēnesī, 15% - divas reizes mēnesī;

VZD pakalpojumi gandrīz 60% teritoriju ir nepieciešami vienu reizi mēnesī, 20% - divas reizes mēnesī;

VVD pakalpojumi vienu reizi mēnesī nepieciešami 48% teritoriju, 20% - vienu reizi ceturksnī.

PVD pakalpojumus aptuveni trešā daļa respondentu vēlētos saņemt vienu reizi mēnesī, 20% - divas reizes mēnesī, pa 17% norāda vienu reizi ceturksnī un vienu reizi pusgadā (atsauce – iespējams, ka PVD pakalpojumu pieprasījumam ir neregulāra tendence, pieprasījums ir liels pēc 2014.gadā konstatētā Āfrikas cūku mēra uzliesmojuma Latgales reģionā un ar to saistītajiem drošības pasākumiem un ierobežojumiem);

UR pakalpojumus savā teritorijā vienu reizi mēnesī vēlētos 47% respondentu, 24% vēlētos vienu reizi gadā;

NVA pakalpojumi šobrīd regulāri ir pieejami visās pagastu pārvaldēs tikai Rēzeknes novadā un atsevišķās Balvu novada teritoriālajās pārvaldēs – vienu reizi divos mēnešos. NVA pakalpojumu

pieejamības nepieciešamība ir norādīta ne retāk kā vienu reizi divos mēnešos: 53% norāda uz nepieciešamību saņemt pakalpojumu vienu reizi mēnesī, 15% - divas reizes mēnesī, 13% - vienu reizi nedēļā un 10% - vienu reizi divos mēnešos;

LAD pakalpojumu pieejamība būtu jānodrošina vienu reizi mēnesī 35% gadījumu, vienu reizi nedēļā – 16%, vienu vai divas reizes gadā – pa 14%. Daži respondenti (5%) norāda, ka pakalpojums būtu nepieciešams vairākas reizes nedēļā;

PMLP pakalpojumi būtu nepieciešami vienu reizi mēnesī 65% teritoriju, bet divas reizes mēnesī – 20%;

VUGD inspektorū pakalpojumi vienu reizi mēnesī būtu nepieciešami 40% teritoriju;

VMD pakalpojumi būtu nepieciešami 53% gadījumu vienu reizi mēnesī, 23% - divas reizes mēnesī, 11% - vienu reizi nedēļā;

IeM Valsts policijas pakalpojumi 44% gadījumu ir nepieciešami vienu reizi nedēļā, 22% - vienu reizi mēnesī, 27% - divas reizes mēnesī.

Kā citus nepieciešamos pakalpojumus teritoriālās iestādes min Zemesgrāmatu nodaļas pakalpojumus, skursteņslauķa pakalpojumus, juristu konsultācijas, izbraukuma banku pakalpojumu, kas šobrīd atsevišķos novadu centros jau ir pieejami (Viļāni).

4.jautājums Cik km jābrauc, lai šobrīd saņemtu šīs iestādes pakalpojumus?

Pēc VID pakalpojumiem jābrauc vidēji 23 km (tālākais – ap 40 km un vairāk – 12 % gadījumu), optimāli būtu ap 14 km;

VSAA pakalpojumi šobrīd atrodas vidēji 27 km attālumā (vairāk par 40 km jābrauc 17% gadījumu, no 20 līdz 30 km – vairāk nekā 50% gadījumu); vēlamais attālums būtu ap 14 km;

Vidējais attālums, kas jāveic, lai saņemtu VZD pakalpojumus – 33 km, vēlamais attālums – ap 15 km;

Vidējais attālums līdz VVD pakalpojuma saņemšanas vietai ir 45,5 km, vēlamais būtu 20 km;

Vidējais attālums līdz PVD pakalpojuma saņemšanas vietai iedzīvotājiem ir aptuveni 30 km, bet vēlamais būtu ne vairāk par 17;

Vidējais attālums, kas jāveic, lai saņemtu UR pakalpojumu – 48 km, vēlamais būtu 26 km;

Šobrīd vidējais attālums līdz NVA pakalpojuma saņemšanas vietai – vairāk par 22 km, vēlamais būtu 13 km.

Šobrīd iedzīvotāji pēc LAD pakalpojumiem brauc vidēji 31 km, vairāk kā 60% - virs 20 km, vēlamais attālums būtu ne vairāk kā 15 km;

Šobrīd PMLP pakalpojums atrodas vidēji 27 km attālumā, bet vēlamais būtu ap 16 km vai līdz novada centram;

VUGD inspektoru pakalpojumi atrodas vidēji 23 km attālumā, vēlmais būtu 15 km Pēc pakalpojuma ir jābrauc vidēji 28 km, vēlmais attālums būtu – 15 km;

VMD pakalpojumi atrodas vidēji 29 km attālumā, vēlmais – ne vairāk par 18 km;

IeM Valsts policijas pakalpojumi atrodas vidēji 22 km attālumā, bet būtu nepieciešams regulāri katrā novada attīstības centrā.

5.jautājums Cik km varētu braukt pēc šīs iestādes pakalpojuma?

VID – 14 km;

VSAA – 14 km;

VZD – 15 km;

VVD – 20 km;

PVD – 17 km;

UR – 26 km;

NVA – 13 km. Taču klātienēs sarunās vairāku pašvaldību pārstāvji ir norādījuši, ka NVA pakalpojumiem būtu jābūt pieejamiem pēc iespējas tuvāk NVA klientiem (tai skaitā lielākajos pagastu ciemos jeb ikdienas pakalpojumu saņemšanas vietās), ņemot vērā esošo situāciju materiālās nodrošinātības un tehnisko iespēju jomā nokļūšanai uz NVA. Vairāk kā 55% teritoriālo pārvalžu atrodas tālāk par 20 km no pakalpojuma saņemšanas vietas;

LAD – 15 km;

PMLP – 16 km vai līdz novada centram;

VUGD – 15 km;

VMD – 18 km;

IeM Valsts policija – katrā novada attīstības centrā.

6.jautājums Vai un kurās citās Jūsu pagasta apdzīvotās vietās būtu nepieciešami šīs iestādes pakalpojumi? Tikai daži respondenti norādīja, ka pakalpojumi būtu nepieciešami ārpus esošajiem pagastu centriem: VID – Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā un Silajāņu pagasta Kotļarovā; VSAA - Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā un Silajāņu pagasta Kotļarovā; VZD - Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā; VVD - Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā; PVD - Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā; NVA - Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā, Silajāņu pagasta Kotļarovā, Gaigalavas pagasta Strūžānos un Kaunatas pagasta Dubuļos; LAD - Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta Felicianovā, Zvirgzdenes pagasta Lucmuižā un Silajāņu pagasta Kotļarovā; PMLP – Silajāņu pagasta Kotļarovā; VUGD – Kaunatas pagasta Dubuļos; VMD - Rundēnu pagasta Indrā, Ciblas pagasta

Felicianovā; IeM Valsts policija - Rundēnu pagasta Indrā, Čornajas pagasta Ratniekos, Demenes pagasta Kumbuļos, Kaunatas pagasta Dubuļos, Gaigalavas pagasta Strūžānos.

7.jautājums Cik dienas nedēļā (vai mēnesī) būtu nepieciešami pakalpojumi (ja nepieciešami)? Atbildes sakrīt ar 3.jautājuma atbilžu variācijām.

8.jautājums Vai pašvaldība varētu līdzdarboties pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā un būtu iespējams piedāvāt telpas minēto iestāžu speciālistiem iedzīvotāju apkalpošanai?

9.jautājums Ja ir iespējams, vai šajā telpās ir pieejams internets?

97% aptaujāto pagastu pārvalžu vadītāju norāda, ka pagastu pārvaldēm būtu iespēja piedāvāt telpas ar interneta pieejamību pakalpojumu sniegšanas vietas nodrošināšanai.

Tāpat vidēji Latgales reģionā iedzīvotājs pēc pakalpojumiem ir spiests braukt 30 km vienā virzienā. Ņemot vērā, ka ne no visām apdzīvotām vietām ir nodrošināta sabiedriskā transporta kustība, viņam ir jāizmanto personīgais (vai kaimiņu, radnieku u.c.) transports. Transporta attīstības pamatnostādnes paredz sabiedriskā transporta nodrošināšanu 2 reizes dienā, tas nozīmē, ka iedzīvotājam, lai saņemtu pakalpojumu, ir jāpavada visa diena. Nevar piekrist VARAM Konceptijas aprēķiniem (52.lpp), ka katrs brauciens prasa tikai 1,24 h abos virzienos. Līdz 1,3 h abos virzienos aizņem, pārvietojoties pa valsts galvenajiem un reģionālajiem autoceļiem, bet šis laiks palielinās par 0,5 h, braucot pa vietējās nozīmes autoceļiem⁶³. Būtisks ir arī laiks, ko klients pavada iestādē, un tas ir izmantojams administratīvā sloga samazinājuma un IKP palielinājuma (zaudējuma) aprēķinos.

⁶³ www.1188.lv/satiksme

8.2. Pielikums Nr.2 Ministriju struktūrvienības, kas sniedz publiskos administratīvos pakalpojumus⁶⁴

	Ministrija	Reģionālā/teritoriālā struktūrvienība	Atrašanās vieta
1.	Zemkopības ministrija	<p>1. Lauku atbalsta dienests</p> <p>1.1. Austrumlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde (RLP);</p> <p>1.2. Dienvidkurzemes RLP;</p> <p>1.3. Dienvidlatgales RLP;</p> <p>1.4. Lielrīgas RLP;</p> <p>1.5. Viduslatvijas RLP;</p> <p>1.6. Zemgales RLP;</p> <p>1.7. Ziemeļaustrumu RLP;</p> <p>1.8. Ziemeļkurzemes RLP;</p> <p>1.9. Ziemeļvidzemes RLP.</p> <p>2. Valsts meža dienests</p> <p>2.1. Austrumlatgales virsmežniecība (VM);</p> <p>2.2. Dienvidkurzemes VM;</p> <p>2.3. Dienvidlatgales VM;</p> <p>2.4. Centrālvidzemes VM;</p> <p>2.5. Rīgass reģionālā VM;</p> <p>2.6. Sēlijas VM;</p> <p>2.7. Zemgales VM;</p> <p>2.8. Ziemeļaustrumu VM;</p> <p>2.9. Ziemeļkurzemes VM;</p> <p>2.10. Ziemeļvidzemes VM.</p> <p>3. Pārtikas un veterinārais dienests</p> <p>3.1. Dienvidkurzemes pārvalde;</p> <p>3.2. Ziemeļkurzemes pārvalde;</p> <p>3.3. Austrumzemgales pārvalde;</p> <p>3.4. Dienvidzemgales pārvalde;</p> <p>3.5. Dienvidlatgales pārvalde;</p> <p>3.6. Ziemeļlatgales pārvalde;</p> <p>3.7. Austrumvidzemes pārvalde;</p> <p>3.8. Ziemeļvidzemes pārvalde;</p> <p>3.9. Ziemeļpierīgas pārvalde;</p> <p>3.10. Rietumpierīgas pārvalde;</p> <p>3.11. Rīgas pilsētas pārvalde.</p> <p>4. Valsts augu aizsardzības dienests</p> <p>4.1. Rīgas reģionālā un vispārējās uzraudzības nodaļa;</p> <p>4.2. Vidzemes reģionālā nodaļa (RN);</p> <p>4.3. Zemgales RN;</p> <p>4.4. Kurzemes RN;</p> <p>4.5. Latgales RN.</p>	<p>Rēzekne, sektors Ludzā (Teritorija: Rēzeknes, Ludzas, Zilupes, Ciblas, Kārsavas un Viļānu novadi, Rēzekne)</p> <p>Saldus Preiļi, sektori Krāslavā un Daugavpilī (Teritorija: Preiļu, Krāslavas, Daugavpils, Riebiņu, Līvānu, Vārkavas, Aglonas, Dagdas un Ilūkstes novadi, Daugavpils)</p> <p>Ogre Jēkabpils Jelgava Gulbene, sektors Balvos (Teritorija: Gulbenes, Alūksnes, Apes, Viļakas, Balvu, Baltinavas un Rugāju novadi)</p> <p>Talsi Valmiera</p> <p>Rēzekne, biroji Balvos, Ludzā</p> <p>Kuldīga Daugavpils, biroji Krāslavā, Preiļos Cesvaine Ogre Jēkabpils Jelgava Gulbene Talsi Valmiera</p> <p>Liepāja Talsi Jēkabpils Jelgava Daugavpils, filiāles Preiļos un Krāslavā Rēzekne, filiāles Balvos un Ludzā Gulbene Valmiera Rīga Tukuma novads Rīga</p> <p>Rīga Valmiera Dobele Kuldīga Daugavpils, filiāles Krāslavā, Rēzeknē, Ludzā, Balvos</p>

⁶⁴ Informācija no ministriju mājaslapām

		<p>5. Lauksaimniecības datu centrs</p> <p>6. Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra</p>	<p>Visos bijušajos rajonu centros, t.sk. Daugavpils, Rēzekne, Balvi, Ludza, Krāslava, Preiļi</p> <p>Visos bijušajos rajonu centros, t.sk. Daugavpils, Rēzekne, Balvi, Ludza, Krāslava, Preiļi</p>
2.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	<p>1. Valsts vides dienests</p> <p>1.1 Daugavpils reģionālā vides pārvalde (RVP);</p> <p>1.2 Jelgavas RVP;</p> <p>1.3 Lielrīgas RVP;</p> <p>1.4 Liepājas RVP;</p> <p>1.5 Madonas RVP;</p> <p>1.6 Rēzeknes RVP;</p> <p>1.7 Ventspils RVP;</p> <p>1.8 Valmieras RVP.</p> <p>2. Dabas aizsardzības pārvalde</p> <p>2.1. Pierīgas reģionālā administrācija (RA); Vidzemes RA; Kurzemes RA; Latgales RA.</p>	<p>Daugavpils (Teritorija Līvānu, Preiļu, Ilūkstes, Vārkavas, Daugavpils, Jēkabpils, Salas, Krustpils, Aknīstes, Viesītes, Dagdas, Krāslavas, Aglonas, Riebiņu novadi)</p> <p>Jelgava</p> <p>Rīga</p> <p>Liepāja</p> <p>Madona</p> <p>Rēzekne (Teritorija Rēzeknes, Viļānu, Balvu, Baltinavas, Rugāju, Viļakas, Ludzas, Ciblas, Kārsavas, Zilupes novadi un Rēzeknes pilsēta)</p> <p>Ventspils</p> <p>Valmiera</p> <p>Rēzeknes, Lipušķu (Rēzeknes novads) un Ļaudonas (Madonas novads) biroji</p>
3.	Ekonomikas ministrija	<p>1. Centrālā statistikas pārvalde</p> <p>1.1. Kuldīgas datu savākšanas un apstrāde centrs;</p> <p>1.2. Valmieras datu savākšanas un apstrāde centrs;</p> <p>1.3. Preiļu datu savākšanas un apstrāde centrs.</p> <p>2. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs</p> <p>2.1. Daugavpils reģionālā pārvalde</p>	<p>Kuldīga</p> <p>Valmiera</p> <p>Preiļi</p> <p>Daugavpils</p>
4.	Finanšu ministrija	<p>1. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra</p> <p>1.1 Latgales reģiona nodaļa;</p> <p>1.2 Kurzemes reģiona nodaļa;</p> <p>1.3 Vidzemes reģiona nodaļa.</p> <p>2. Valsts ieņēmumu dienests</p> <p>2.1. Aizkraukles klientu apkalpošanas centrs (KAC);</p> <p>2.2. Akcīzes pārvaldes klientu apkalpošana;</p> <p>2.3. Alūksnes KAC;</p> <p>2.4. Balvu KAC;</p> <p>2.5. Bauskas KAC;</p> <p>2.6. Cēsu KAC;</p> <p>2.7. Daugavpils KAC;</p> <p>2.8. Dobeles KAC;</p> <p>2.9. Gulbenes KAC;</p>	<p>Rēzekne</p> <p>Kuldīga</p> <p>Cēsis</p> <p>Aizkraukle</p> <p>Rīga</p> <p>Alūksne</p> <p>Balvi</p> <p>Bauska</p> <p>Cēsis</p> <p>Daugavpils</p> <p>Dobeles</p> <p>Gulbene</p>

		<p>2.10. Jēkabpils KAC; 2.11. Jelgavas KAC; 2.12. Jūrmalas KAC; 2.13. Krāslavas KAC; 2.14. Kuldīgas KAC; 2.15. Lielo nodokļu maksātāju apkalpošanas centrs 2.16. Liepājas KAC; 2.17. Limbažu KAC; 2.18. Ludzas KAC; 2.19. Madonas KAC; 2.20. Muitas pārvaldes klientu apkalpošana 2.21. Muitas pārvaldes Kurzemes MKP daļa 2.22. Muitas pārvaldes Latgales MKP daļa 2.23. Ogres KAC; 2.24. Preiļu KAC; 2.25. Rēzeknes KAC; 2.26. Rīgas KAC; 2.27. Saldus KAC; 2.28. Talsu KAC; 2.29. Tukuma KAC; 2.30. Valkas KAC; 2.31. Valmieras KAC; 2.32. Ventspils KAC.</p>	<p>Jēkabpils Jelgava Jūrmala Krāslava Kuldīga Rīga Liepāja Limbaži Ludza Madona Rīga Ventspils Daugavpils Ogre Preiļi Rēzekne Rīga Saldus Talsi Tukums Valka Valmiera Ventspils</p>
5.	Labklājības ministrija	<p>1. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra 1.1. Rīgas pilsētas Kurzemes nodaļa; 1.2. Rīgas pilsētas Latgales nodaļa; 1.3. Rīgas pilsētas Vidzemes nodaļa; 1.4. Rīgas pilsētas Zemgales reģionālā nodaļa; 1.5. Pierīgas nodaļa; 1.6. Daugavpils reģionālā nodaļa; 1.7. Jelgavas reģionālā nodaļa; 1.8. Jēkabpils reģionālā nodaļa; 1.9. Liepājas reģionālā nodaļa; 1.10. Madonas reģionālā nodaļa; 1.11. Rēzeknes reģionālā nodaļa; 1.12. Tukuma reģionālā nodaļa; 1.13. Valmieras reģionālā nodaļa; 1.14. Ventspils reģionālā nodaļa. 2. Valsts darba inspekcija 2.1. Rīgas reģionālā Valsts darba inspekcija (VDI); 2.2. Vidzemes reģionālā VDI;</p>	<p>Rīga Rīga Rīga Rīga Daugavpils, klientu apkalpošanas centrs Krāslavā Jelgava Jēkabpils Liepāja Madona Rēzekne, klientu apkalpošanas centrs Ludzā, klientu apkalpošanas punkts Preiļos, Līvānos Tukums Valmiera Ventspils Rīga Valmiera (arī Balvu, Rugāju un Viļakas</p>

		<p>2.3. Kurzemes reģionālā VDI; 2.4. Latgales reģionālā VDI;</p> <p>2.5. Zemgales reģionālā VDI.</p> <p>3. Nodarbinātības valsts aģentūra</p> <p>4. Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija 4.1. Rīgas apvienotā nodaļa; 4.2. Gulbenes nodaļa; 4.3. Rēzeknes nodaļa; 4.4. Liepājas nodaļa; 4.5. Jelgavas nodaļa; 4.6. Jēkabpils nodaļa; 4.7. Kuldīgas nodaļa; 4.8. Rīgas specializētā nodaļa; 4.9. Daugavpils nodaļa; 4.10. Valmieras nodaļa.</p> <p>5. Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija</p>	<p>novadu apkalpo) Liepāja Daugavpils, biroji Rēzeknē, Jēkabpilī, Preiļos, Krāslavā Jelgava</p> <p>Visos bijušajos rajona centros, t.sk., Daugavpils, Rēzekne, Balvi, Krāslava, Ludza, Preiļi, un Ilūkstē, Dagdā, Līvānos, Viļānos, Maltā</p> <p>Rīga Gulbene Rēzekne Liepāja Jelgava Jēkabpils Kuldīga Rīga Daugavpils Valmiera</p> <p>Galvenie inspektori Rēzeknē, Daugavpilī,</p>
6.	Veselības ministrija	<p>9. Nacionālais veselības dienests (NVD) 9.1. NVD Rīgas nodaļa; 9.2. NVD Zemgales nodaļa; 9.3. NVD Kurzemes nodaļa; 9.4. NVD Vidzemes nodaļa; 9.5. NVD Latgales nodaļa.</p> <p>10. Veselības inspekcija 2.1. Kurzemes kontroles nodaļa; 2.2. Latgales kontroles nodaļa; 2.3. Vidzemes kontroles nodaļa; 2.4. Zemgales kontroles nodaļa; 2.5. Vidzemes kontroles nodaļa.</p> <p>3. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests 3.1. Rīgas reģionālais centrs; 3.2. Vidzemes reģionālais centrs; 3.3. Kurzemes reģionālais centrs; 3.4. Zemgales reģionālais centrs; 3.5. Latgales reģionālais centrs.</p> <p>4. Valsts asinsdonoru centrs 4.1. Valsts asinsdonoru centra Latgales filiāle.</p> <p>5. Valsts tiesu medicīnas</p>	<p>Rīga Jelgava Kuldīga Smiltene (arī Balvu, Viļakas, Rugāju, Baltinavas novadi) Daugavpils</p> <p>Ietver arī Jēkabpils un Aizkraukles bijušo rajonu teritorijas</p> <p>Ietver arī Balvu bijušā rajona teritoriju</p> <p>Rīga Valmiera Kuldīga Jelgava Daugavpils</p> <p>Rēzekne</p>

		ekspertīzes centrs 5.1. Vidzemes reģionālā nodaļa; 5.2. Latgales reģionālā nodaļa; 5.3. Kurzemes reģionālā nodaļa; 5.4. Zemgales reģionālā nodaļa.	Valmiera, Gulbene Daugavpils, Rēzekne Ventspils, Liepāja Jelgava, Pļaviņas, Bauska
7.	Iekšlietu ministrija	1. Valsts policija 1.1 Rīgas reģiona pārvalde; 1.2 Vidzemes reģiona pārvalde; 1.3 Kurzemes reģiona pārvalde; 1.4 Zemgales reģiona pārvalde; 1.5 Latgales reģiona pārvalde. 2. Valsts robežsardze 10.1. Ventspils pārvalde; 10.2. Rīgas pārvalde; 10.3. Viļakas pārvalde; 10.4. Ludzas pārvalde; 10.5. Daugavpils pārvalde; 10.6. Aviācijas pārvalde. 11. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	Rīga Valmiera Liepāja Jelgava Daugavpils Ventspils Rīga Viļaka Ludza Daugavpils Ludzas novads Teritoriālās nodaļas visos bijušo rajonu centros, t.sk., Daugavpilī, Rēzeknē, Balvos, Krāslavā, Ludzā, Preiļos, un Līvānos
8.	Tieslietu ministrija	1. Uzņēmumu reģistrs 1.1. Rīgas reģionālā nodaļa; 1.2. Bauskas reģionālā nodaļa; 1.3. Daugavpils reģionālā nodaļa; 1.4. Jēkabpils reģionālā nodaļa; 1.5. Liepājas reģionālā nodaļa; 1.6. Rēzeknes reģionālā nodaļa; 1.7. Saldus reģionālā nodaļa; 1.8. Valmieras reģionālā nodaļa; 1.9. Ventspils reģionālā nodaļa. 2. Valsts probācijas dienests 3. Valsts valodas centrs 4. Valsts zemes dienests 4.1. Rīgas reģionālā nodaļa; 4.2. Vidzemes reģionālā nodaļa; 4.3. Kurzemes reģionālā nodaļa; 4.4. Zemgales reģionālā nodaļa; 4.5. Latgales reģionālā nodaļa.	Rīga Bauska Daugavpils Jēkabpils Liepāja Rēzekne Saldus Valmiera Ventspils Teritoriālās struktūrvienības visos bijušo rajonu centros, t.sk., Daugavpilī, Rēzeknē, Balvos, Krāslavā, Ludzā, Preiļos Valodas inspektori darbojas visos novados (apkalpes zonas) Rīga, Ogre, Jūrmala, Tukums Cēsis, Limbaži, Gulbene, Alūksne, Balvi, Valmiera, Valka, Madona Liepāja, Kuldīga, Saldus, Talsi, Ventspils Jelgava, Dobeles, Bauska, Jēkabpils, Aizkraukle Birojs Daugavpilī, Rēzeknē, KAC Krāslavā, Preiļos, Ludzā
9.	Kultūras ministrija	1. Latvijas nacionālais arhīvs (LNA) 1.1. LNA Alūksnes zonālais valsts arhīvs; 1.2. LNA Cēsu zonālais valsts arhīvs; 1.3. LNA Daugavpils zonālais valsts arhīvs; 1.4. LNA Jēkabpils zonālais	Alūksne Cēsis Daugavpils, klientu apkalpošanas sektori Krāslavā, Preiļos Jēkabpils

		<p>valsts arhīvs;</p> <p>1.5. LNA Jelgavas zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.6. LNA Liepājas zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.7. LNA Rēzeknes zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.8. LNA Siguldas zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.9. LNA Tukuma zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.10. LNA Valmieras zonālais valsts arhīvs;</p> <p>1.11. LNA Ventspils zonālais valsts arhīvs.</p> <p>2. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija</p> <p>2.1. Kurzemes reģionālā nodaļa;</p> <p>2.2. Vidzemes reģionālā nodaļa;</p> <p>2.3. Zemgales reģionālā nodaļa;</p> <p>2.4. Latgales reģionālā nodaļa;</p> <p>2.5. Rīgas reģionālā nodaļa.</p>	<p>Jelgava</p> <p>Liepāja</p> <p>Rēzekne</p> <p>Sigulda</p> <p>Tukums</p> <p>Valmiera</p> <p>Ventspils</p> <p>Kuldīga</p> <p>Cēsis</p> <p>Rīga</p> <p>Rēzekne</p> <p>Rīga</p>
10.	Satiksmes ministrija	<p>1. Valsts SIA Autotransporta direkcija</p> <p>1.1. Daugavpils reģionālā struktūrvienība;</p> <p>1.2. Cēsu reģionālā struktūrvienība;</p> <p>1.3. Liepājas reģionālā struktūrvienība;</p> <p>1.4. Jēkabpils reģionālā struktūrvienība.</p> <p>2. VAS Ceļu satiksmes drošības direkcija</p> <p>3. Va/s Latvijas Valsts ceļi</p> <p>3.1. Va/s Latvijas Valsts ceļi Centra reģions;</p> <p>3.2. Va/s Latvijas Valsts ceļi Vidzemes reģions;</p> <p>3.3. Va/s Latvijas Valsts ceļi Kurzemes reģions;</p> <p>3.4. Va/s Latvijas Valsts ceļi Latgales reģions.</p> <p>4. VAS Latvijas autoceļu uzturētājs</p> <p>4.1. Alūksnes ceļu rajons;</p> <p>4.2. Daugavpils ceļu rajons;</p> <p>4.3. Jelgavas ceļu rajons;</p> <p>4.4. Jēkabpils ceļu rajons;</p> <p>4.5. Liepājas ceļu rajons;</p> <p>4.6. Rēzeknes ceļu rajons;</p> <p>4.7. Rīgas ceļu rajons;</p> <p>4.8. Talsu ceļu rajons;</p> <p>4.9. Valmieras ceļu rajons.</p>	<p>Daugavpils</p> <p>Cēsis</p> <p>Liepāja</p> <p>Jēkabpils</p> <p>Nodaļas visos bijušo rajonu centros, t.sk., Daugavpilī, Rēzeknē, Balvos, Krāslavā, Ludzā, Preiļos</p> <p>Ogre</p> <p>Valmiera</p> <p>Kuldīga</p> <p>Rēzekne, nodaļa Rēzeknē, Balvos, Jēkabpilī, Daugavpilī, Dagdā, Ludzā, Preiļos</p> <p>Alūksne</p> <p>Daugavpils</p> <p>Jelgava</p> <p>Jēkabpils novads</p> <p>Liepāja</p> <p>Rēzekne</p> <p>Rīga</p> <p>Talsi</p> <p>Valmiera</p>

8.3. Pielikums Nr.3 Iedzīvotāju skaita izmaiņas un izmaiņu prognoze⁶⁵

Teritoriālās vienības nosaukums	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Iedzīvotāju skaits 2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2000.-2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2020.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2030.g.
Aglonas pagasts	2658	1882	-29,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Aizkalnes pagasts	772	601	-22,2	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Ambeļu pagasts	870	617	-29,1	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Andrupenes pagasts	1657	1234	-25,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Andzeļu pagasts	824	591	-28,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Asūnes pagasts	676	503	-25,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Audriņu pagasts	1274	1099	-13,7	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Aulejas pagasts	832	600	-27,9	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Baltinavas pagasts	1688	1177	-30,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Balvi	8655	7176	-17,1	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Balvu pagasts	829	695	-16,2	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Bebrenes pagasts	1386	948	-31,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Bērzgales pagasts	793	644	-18,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Bērziņu pagasts	690	400	-42,0	-32% un lielāks samazinājums	-32% un lielāks samazinājums
Bērzkalnes pagasts	685	494	-27,9	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Bērzpils pagasts	1123	812	-27,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Biķernieku pagasts	908	625	-31,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Blontu pagasts	569	422	-25,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Briežuciema pagasts	760	589	-22,5	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Brīģu pagasts	876	608	-30,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Cīblas pagasts	1186	788	-33,6	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Cirmas pagasts	817	680	-16,8	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Čornajas pagasts	1680	1268	-24,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Dagda	2820	2382	-15,5	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Dagdas pagasts	921	756	-17,9	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Daugavpils	115265	93312	-19,0	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Dekšāres pagasts	986	792	-19,7	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Demenes pagasts	2099	1544	-26,4	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Dricānu pagasts	1264	986	-22,0	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Dubnas pagasts	1031	836	-18,9	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Eglaines pagasts	1222	894	-26,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Ezernieku pagasts	1156	778	-32,7	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Feimaņu pagasts	1170	845	-27,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Gaigalavas pagasts	1215	929	-23,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Galēnu pagasts	1180	853	-27,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Goliševas pagasts	534	409	-23,4	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Grāveru pagasts	733	513	-30,0	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Griškānu pagasts	1760	1856	5,5	0% līdz -8%	-8% līdz -16%
Ilūkste	2983	2555	-14,3	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Ilzeskalna pagasts	1015	750	-26,1	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Indras pagasts	1609	1118	-30,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Isnaudas pagasts	1250	1031	-17,5	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%

⁶⁵ Personu apvienība SIA Grupa 93 un Jāņa sēta pētījuma dati

Teritoriālās vienības nosaukums	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Iedzīvotāju skaits 2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2000.-2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2020.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2030.g.
Istras pagasts	1040	661	-36,4	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Izvaltas pagasts	974	703	-27,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Jersikas pagasts	1098	928	-15,5	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Kalkūnes pagasts	2744	2296	-16,3	-16% līdz -24%	-16% līdz -24%
Kalniešu pagasts	1046	755	-27,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Kalupes pagasts	1796	1427	-20,5	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Kantinieku pagasts	720	491	-31,8	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Kaplavas pagasts	844	640	-24,2	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Kārsava	2722	2231	-18,0	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Kastuļinas pagasts	1151	846	-26,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Kaunatas pagasts	1550	1191	-23,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Ķeipenes pagasts	1327	1036	-21,9	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Ķepovas pagasts	413	212	-48,7	-32% un lielāks samazinājums	-32% un lielāks samazinājums
Kombuļu pagasts	867	593	-31,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Konstantinovas pagasts	724	493	-31,9	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Krāslava	11412	9112	-20,2	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Krāslavas pagasts	598	494	-17,4	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Krišjāņu pagasts	530	383	-27,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Kubuļu pagasts	1772	1538	-13,2	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Kupravas pagasts	806	398	-50,6	-32% un lielāks samazinājums	-32% un lielāks samazinājums
Laucesas pagasts	1613	1439	-10,8	0% līdz -8%	-16% līdz -24%
Laucienes pagasts	2015	1786	-11,4	0% līdz -8%	-8% līdz -16%
Lauderu pagasts	540	401	-25,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Lazdukalna pagasts	1255	919	-26,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Lazdulejas pagasts	418	315	-24,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Lendžu pagasts	846	703	-16,9	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Līdumnieku pagasts	523	325	-37,9	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Līksnas pagasts	1337	1164	-12,9	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Līvānu pilsēta	10367	8071	-22,1	-16% līdz -24%	-16% līdz -24%
Ludza	10822	8931	-17,5	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Lūznavas pagasts	1352	924	-31,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Mākoņkalna pagasts	873	610	-30,1	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Maļinovas pagasts	1194	917	-23,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Malnavas pagasts	2115	1296	-38,7	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Maltas pagasts	3686	2980	-19,2	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Medņevas pagasts	989	724	-26,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Medumu pagasts	1271	960	-24,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Mērdzenes pagasts	964	670	-30,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Mežvidu pagasts	1133	921	-18,7	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Nagļu pagasts	663	506	-23,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Naujenes pagasts	6384	5394	-15,5	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Nautrēnu pagasts	1634	1189	-27,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Nīcgales pagasts	1084	736	-32,1	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Nīrzas pagasts	636	423	-33,5	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Ņukšu pagasts	633	421	-33,5	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums

Teritoriālās vienības nosaukums	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Iedzīvotāju skaits 2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2000.-2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2020.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2030.g.
Ozolaines pagasts	1729	1876	8,5	0% līdz -8%	-8% līdz -16%
Ozolmuižas pagasts	1029	939	-8,7	0% līdz -8%	-16% līdz -24%
Pasienes pagasts	832	635	-23,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Pelēču pagasts	959	727	-24,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Piedrujas pagasts	769	518	-32,6	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Pildas pagasts	838	601	-28,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Pilskalnes pagasts	1311	1050	-19,9	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Preiļi	8909	7273	-18,4	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Preiļu pagasts	1133	1092	-3,6	0% līdz -8%	-8% līdz -16%
Pureņu pagasts	559	366	-34,5	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Pušas pagasts	644	423	-34,3	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Pušmucovas pagasts	725	580	-20,0	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Rēzekne	39233	32328	-17,6	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Riebiņu pagasts	1727	1348	-21,9	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Rikavas pagasts	1000	788	-21,2	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Robežnieku pagasts	1167	942	-19,3	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Rožkalnu pagasts	941	706	-25,0	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Rožupes pagasts	1442	1217	-15,6	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Rudzātu pagasts	1075	820	-23,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Rugāju pagasts	1948	1444	-25,9	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Rundēnu pagasts	800	504	-37,0	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Rušonas pagasts	1914	1510	-21,1	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Sakstagala pagasts	1763	1387	-21,3	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Salienas pagasts	927	632	-31,8	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Salnavas pagasts	1107	751	-32,2	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Saunas pagasts	1318	1003	-23,9	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Šēderes pagasts	1646	999	-39,3	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Silajāņu pagasts	647	451	-30,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Silmalas pagasts	3638	2777	-23,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Sīļukalna pagasts	801	559	-30,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Skaistas pagasts	938	637	-32,1	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Šķaunes pagasts	771	542	-29,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Šķeltovas pagasts	937	689	-26,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Šķilbēnu pagasts	1514	1170	-22,7	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Skrudalienas pagasts	1758	1260	-28,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Sokolku pagasts	956	745	-22,1	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Stabulnieku pagasts	1029	815	-20,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Stoļerovas pagasts	790	642	-18,7	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Stružānu pagasts	1086	842	-22,5	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%
Subates pagasts	340	306	-10,0	0% līdz -8%	-16% līdz -24%
Subates pilsēta	952	659	-30,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Susāju pagasts	1005	618	-38,5	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Sutru pagasts	807	620	-23,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Svariņu pagasts	569	395	-30,6	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Sventes pagasts	1421	1180	-17,0	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Tabores pagasts	1118	893	-20,1	-16% līdz -24%	-16% līdz -24%
Tilžas pagasts	1308	1028	-21,4	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Turku pagasts	1002	840	-16,2	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%

Teritoriālās vienības nosaukums	Iedzīvotāju skaits 2000.g.	Iedzīvotāju skaits 2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2000.-2011.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2020.g.	Iedzīvotāju skaita pārmaiņu kategorijas prognoze 2011.-2030.g.
Ūdrīšu pagasts	1738	1394	-19,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Upmalas pagasts	1070	812	-24,1	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Vaboles pagasts	1059	796	-24,8	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Vārkavas pagasts	774	595	-23,1	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Vecsalienas pagasts	852	637	-25,2	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Vectilžas pagasts	573	430	-25,0	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Vecumu pagasts	907	551	-39,3	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Vērēmu pagasts	1823	1563	-14,3	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Vīksnas pagasts	978	694	-29,0	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Viļaka	1850	1487	-19,6	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Viļāni	4049	3208	-20,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Viļānu pagasts	2102	1664	-20,8	-8% līdz -16%	-24% līdz -32%
Višķu pagasts	2650	1774	-33,1	-24% līdz -32%	-32% un lielāks samazinājums
Zaļesjes pagasts	945	659	-30,3	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Žīguru pagasts	1031	717	-30,5	-16% līdz -24%	-32% un lielāks samazinājums
Zilupe	1953	1658	-15,1	-8% līdz -16%	-16% līdz -24%
Zvirgzdenes pagasts	1006	760	-24,5	-16% līdz -24%	-24% līdz -32%

8.4. Pielikums Nr.4 Latgales plānošanas reģiona apdzīvotuma līmeņi un esošā pakalpojumu pieejamība.

Centri noteikti pašvaldību IAS (un AP)

V- vidusskola, B- bērnudārzs, Av- arodizglītības iestāde, P – pamatskola, S – sākumskola, M – mākslas skola, Iv – internātvīdusskola;

Novada administratīvais centrs (novada nozīmes centrs)

Reģionālas nozīmes centrs

Reģionālas nozīmes centros ir pieejami visi analizējamie pakalpojumi

Novads	Reģionālas nozīmes centri	Novada nozīmes centri	Vietējās nozīmes centri	Vīrs 50 iedzīvotāju, skaits	Izglītība	Kultūra	Sociālie	Veselība ⁶⁶	Pasta nodaļa ⁶⁷	Atbilst statusam ⁶⁸	Atrodas vismaz 10 km no centra	Ir potenciāli pakalpojumu sniegšanas vieta ⁶⁹
Aglonas		Aglona		X 885	V, B	x	x	x	x	x		X
			Jaunaglona	X 198	Av, Iv			x				
			Priežmale	X 278	P	x	x	x	x	x	X	X
			Grāveri	X 160	P	x	x	x	x	x	X	X
			Šķeltova	X 206	P	x	x	x	x	x	X	X
Baltinavas		Baltinava		X 500	V, M, B	x	x	x	x	x		X
Balvu	Balvi			x	x	x	x	x	x			
		Tilža		X 564	V, B	x	x	x	x	x	X	X
			Bērzkalne	X 198	B	x	x		x			
			Bērzpils	X 252	V, B	x	x	x	x	x	X	X
			Briežuciems		P	x	x	x	x	x	X	
			Egļuciems	X 85				x	x		X	
			Krišjāņi	X 139	P	x	x		x		X	X
			Kubuli	X	P, B	x	x	x	x	x		
		Naudaskalns	X 136					x				
		Vectilža	X 100	P	x	x				X		
		Vīksna	X 195	P, B	x	x	x		x	X	x	
Ciblas		Blonti		X 165	B	x	x	x	x	x		X
			Cibla	X 219	V, B	X	X	X	X	x	X	X
			Felicianova	X 306							X	
			Līdumnieki	X							X	
			Lucmuiža	X 111				X				
			Pušmucova	X 188	P	X	X	X	X	x	x	X
			Zvirgzdene			x	x	x	x			
Dagdas		Dagda		X 2777	v	x	x	x	x	x		X

⁶⁶ <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/469-veselibas-aprupes-pakalpojumi/gimenes-arsti/gimenes-arsti-atbilstosi-teritorijam>

⁶⁷ www.pasts.lv

⁶⁸ Saskaņā ar RPP noteikto „pakalpojumu grozu”

⁶⁹ Pašvaldībai nodrošinot attiecīgo trūkstošo pakalpojumu, var atbilst statusam un potenciālajai pakalpojumu sniegšanas vietai

		Andrupene Ezernieki		X 328 X 354	P, B V, B			x x	x x		X X	x x
			Andzeļi Asūne Konstantinova Neikšāni Ozoliņi Porečje Svariņi Šķaune	X 261 X 289 X 148 X 179 X 244 X 319	P P S P	x x x x	x x x x	x X x x	x x x x	x x x	X X X X X X X	X X X X
Daugavpils		Kalupe Krauja Silene Svente Špoģi		X 815 X 993 X 575 X 547 X 351	P M, B P V V, M	X X X X x	X X X X x	x x x x x	x x x x x	x x x x x	X X X X X	X X X X X
			Ambeļi Biķernieki Červonka Demene Dubna Kalkūni Kumbuļi Līksna Lociki Maļinova Medumi Mirnijs Naujene Nīcgale Randene Saliēna Skrudaliēna Tabore Vabole Vecstropi Višķi	X 247 X 183 X 243 X 301 X 403 X 1650 X 274 X 252 X 1246 X 311 X 540 X 426 X 292 X 379 X 207 X 178 X 308 X 209 X 1672 X 194	P, B P P P P, B P P P V P P V	x x	x x	x x	x x	x x	X X	X X
Ilūkstes		Ilūkste		X 2561	V	X	X	X	x	x		X
		Bebrene Subate		X 397 X 658	V, B P, B	X x	X x	X x	x x	x x	X X	X X
			Dviete Eglaine Pīlskalne Šēdere	X 268 X 457 X 185 X 213	P	x x x x	x x x x	X X x x	x x x x		X X X X	
Kārsavas		Kārsava		X 2300	V, M, B	x	x	x	x	x		X
			Goliševa Malnava Mežvidi Mērdzene Salnava	X 215 X 325 X 203 X 333 X 260	AV,B P P P	x x x x x	x x x x x	X X X X x	x x x x x		X X X X X	X X X X
Krāslavas	Krāslava			x	x	x	x	x	x			
		Indra		X 635	V, M	x	x	x	x	x	X	X
			Augstkalne Auleja Izvalta Ezerkalns Kalnieši Kaplava Kumbuļi Piedruja Robežnieki Skaista	X 445 X 190 X 294 X 171 X 224 X 211 X 238 X 224 X 306 X 191	P P P P P P P P P P	x x x x x x x x x x	x x x x x x x x x x	x X X X X X X X X x	x x x x x x x x x x	X X X X X X X X X X	X X X X X X X X X X	
Līvānu	Līvāni			x	x	x	x	x	x			

			Jaunsilavas	X 151	P		x	x				
			Jersika	X 73	P	x	x					
			Rožupe	X 152	P	x	x	X	x	x	X	X
			Rudzāti	X 293	V	x	x	X	x	x	X	X
			Sutri	X 165	P	x	x		x			
			Turki			x	x		x		X	
			Upenieki	x				x	x			
Ludzas	Ludza			x	x	x	x	x	x			
			Brīgi	X 224	B, P	x	x	x	x	x		X
			Kivdolova	X 56		x	x	x	x		X	
			Martiši	X 322		x	x					
			Nirza	X 147	P	x	x	x	x	x	X	X
			Ņukši	X 209		x	x	x	x		X	
			Pilda	X 269	P, B	x	x	x	x	x	X	X
			Rundēni	X 215	B	x	x	x	x	x	X	X
			Tutāni	X 314		x	x	x	x			
			Vecslabada	X 295	V, B	x	x	x	x	x	X	X
Preiļu	Preiļi			x	x	x	x	x	x			
		Aizkalne	Centri būtībā	X 170		X	X	X	X		X	
		Līči	ir klasificējami	X								
		Pelēči	kā vietējās	X 177	P	X	x	X	X	x		
		Prīkuļi	nozīmes	X 203	P	x	x	x	x	x		
		Smelteri		X 113	P							
			Ārdava									
			Lielie Anspoki	X 90								
Rēzeknes		Dricāni		X 360	V, B	x	x	x	X	x	X	x
		Kaunata		X 514	V, B	x	x	x	X	x	X	x
		Malta		X 2441	V, B, M	x	x	x	X	x	X	x
		Rogovka		X 285	V, B	x	x	x	x	x	X	x
			Gaigalava	X 333	P, B	x	x	X	x	x	X	X
			Nagli	X 293	B	x	x	X	x	x	X	X
			Rikava	X 321	P, B	x	x	X	x	x	X	X
			Ilzeskalns	X 221	B	x	x	X	x	x	X	X
			Bērzgale	X 290	P, B,	x	x	X	x	x	X	X
			Audriņi	X 489	P, B	x	x	X	x	x		X
			Liuža	X 242		x	x	X	x			
			Sakstagals	X 181	P	x	x					
			Lendži	X 197	P	x	x	X	x	x	X	X
			Adamova	X 87			x					
			Sprūževa	X 326	P, B	x	x	X	x	x		X
			Vecružina	X 292	V	x	x	X	x	x	X	X
			Bekši	X 300		x	x	X	x		X	
			Gorņica	X 317	B	x	x	X		x	X	
			Lūznava	X 371	AV, B		x	X	x		X	
			Feimaņi	X 310	P	x	x	X	x	x	X	X
			Puša	X 186		x	x		x		X	
			Lipuški	X 256	B	x	x	X	x	x	X	X
			Stoļerova	X 279	P	x	x	X	x	x	X	X
			Čornaja	X 304	B	x	x	X	x	x	X	X
			Ozolmuiža	X 239		x	x	x				
Riebiņu		Riebiņi		X 829	V, B	x	x	x	x	x		X
			Sīļukalns	X 84	P	X	X	X	x	x		X
			Galēni	X 316	P	X	X	X	x	x	X	X
			Stabulnieki	X 275	P	X	X	X	x	x		X
			Silajāņi	X 108		x	X	X	x		X	
			Kastīre	X 204	P		X				X	
Rugāju		Rugāji		X 509	V, B	x	x	x	x	x		X
			Benislava	X 171	P			X			X	
			Skujetnieki	X 109				X			X	
			Tikaiņi									
			Liepari									
Vārkavas		Vecvārkava		x	V	x	x	x	x	x	X	X

			Arendole Pilišķas Rimicāni Vanagi Vārkava	X 85 X 207	B P	x x							
Viļakas		Viļaka		X 1506	v	x	x	x	x	x	X	X	
			Borisova Kuprava Rekova Semenova Šķilbani Upīte Vecumi Žīguri	X 159 X 393 X 173 X 152 X 111 X 680	V P, B P P, B	x x x x x	x x x x	X X X X	x x x x	x x x	X X	X X	
		Viļāni		X 3637	v	x	x	x	x	x	X	X	
			Dekšāres Strupļi	X 226	P	x x	X x	X x	X x	x		X	X
Zilupes		Zilupe		X 1646	v	x	x	x	x	X	X	X	
			Lauderi Pasiene Zaļesje	X 224 X 295 X 99	P	X x	x x	X X	X x	x	X	X	